

VHTA

TALOUSARVIO 2019

VIHDIN KUNTA

V/H T\

1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
2	KUNTASTRATEGIA 2018-2021	4
3	YLEISOSA	11
3.1	YLEINEN TALOUSKEHITYS.....	11
3.2	KUNTATALOUDEN KEHITYS JA TALOUDELLINEN KEHITYS VIHDISSÄ	12
3.3	TYÖLLISYYS JA ELINKEINO	16
3.4	VÄESTÖ JA ASUNTOTUOTANTO.....	18
4	TALOUSARVIOESITYS.....	20
4.1	TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA	20
4.2	TALOUSARVIOEHDOTUKSEN YHTEENVETO	21
5	KÄYTTÖTALOUSOSA	27
5.1	KESKUSVAALILAUTAKUNTA	27
5.2	TARKASTUSLAUTAKUNTA	27
5.3	KUNNANHALLITUS	28
5.4	LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA	34
5.5	KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA	42
5.6	KAARVOITUS- JA TEKNINEN LAUTAKUNTA	48
5.7	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	57
6	HENKILÖSTÖ	60
6.1	HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET	60
6.2	UUDET VAKANSSIT JA RESURSSILISÄYKSET.....	61
6.3	TYÖHYVINVOINTI	63
7	TULOSLASKELMAOSA	64
8	LASKENNALLISESTI ERIYTETTY TILAPALVELUJEN TASEYKSIKKÖ.....	67
9	VIHDIN VESI	70
10	KONSERNIYHTEISÖT JA TAVOITTEET	75
10.1	TYTÄRYHTEISÖT	76
10.2	TYTÄRYHTEISÖJEN SEURANTA	77
11	INVESTOINTIOSA.....	78
12	RAHOITUSOSA	91

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Suomen talous jatkaa kasvuaan tulevalla taloussuunnittelukaudella, mutta nopein kasvuvaihe on jo takana. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Ansiotason nousu heijastuu myös kuntasektoriin verotilitysten sekä kasvavien toimintakulujen kautta. Vihdissä toimintakulut kasvavat 3,23 prosenttia ja verotilitykset 6,5 prosenttia vuoden 2018 talousennusteeseen verrattuna. Työllisyyden kohentuminen on ollut Vihdissä vauhdikasta työttömyysasteen laskiessa jo 6,9 prosenttiin Uudenmaan keskiarvon ollessa 9,2 prosenttia.

Talousarvion mukaisesti vuonna 2019 Vihdin kunta tekee alijäämäisen tuloksen. Tasapaino tullaan saavuttamaan kuitenkin seuraavien vuosien aikana. Keskiössä tulevana talousarviovuotena on strategian mukaisesti kuntalaisten palveluiden kehittäminen. Palveluiden osalta vuodelle 2019 tehdyt lisäpanostukset liittyvät tietoliikenneyhteyksien kehittämiseen, joukko liikenteen saavutettavuuden parantamiseen, ja sivistyspalveluiden sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden resursointiin. Kunta tulee panostamaan strategian mukaisiin tekoihin Aktiivisten ihmisten Vihdin hengessä.

Talousarviossa tehtävät henkilöstölisäykset kohdistuvat erityisesti lasten ja nuorten tukemiseen. Varhaiskasvatukseen lisätään erityislastentarhanopettajia, koulun puolella vakiinnutetaan Opepoppas –toiminta ja nuorisopalveluihin lisätään erityisnuorisotyöntekijä.

Merkittävimmät investoinnit liittyvät Vihdin kirkonkylän Campukseen, Etelä-Nummelan alueen kehittämiseen, sähköisten palvelujen parantamiseen sekä tilojen ja muun kunnallisen infran kunnossa huolehtimisen parantamiseen. Vuonna 2018 alkanutta osallistuvaa budjetointia tullaan myös laajentamaan. Kokonaisuudessaan bruttoinvestoinnit nousevat 22,5 miljoonaan euroon vuonna 2019. Tulevina taloussuunnitelma-vuosina investoinnit pysyvät edelleen korkealla tasolla Etelä-Nummelan ja vesihuoltolaitoksen puhdistamohankkeen investointien takia. Taloussuunnittelukaudella tehtävät investoinnit tarjoavat kunnalle mahdollisuuden vastata tulevien vuosien palvelutarpeeseen. Erityisesti Espoo-Salo-Turku -radan toteutuminen tulee parantamaan merkittävästi Vihdin saavutettavuutta ja lisäämään kunnan kiinnostavuutta asuinalueena.

Vuoden 2019 talousarvio tulee olemaan viimeinen talousarvioesitykseni Vihdissä. Tahdon kiittää luottamushenkilöitä ja henkilökuntaa vahvasta luottamuksesta, jonka turvin olen saanut työtäni tehdä. Vihdin kunnan tulevaisuus näyttää positiiviselta, ja kunnalla on kaikki edellytykset menestyä tulevaisuudessa.

Kunnanjohtaja
Sami Miettinen

2 KUNTASTRATEGIA 2018-2021

KUNTAMME ON MAHDOLLISTAJA

MIKÄ ON VIHTI? Millainen on kunnan rooli nyt, ja miten se tulevaisuudessa muuttuu?

Maakunta- ja soteuudistus, palveluiden digitalisoituminen, Vihdin kilpailukyky ja vetovoimaisuus, tulevaisuuden innovaatiot, asukkaiden osallistuminen. Kuinka onnistumme näissä tulevaisuuden kannalta keskeisissä kysymyksissä kilpailijoitamme paremmin?

Elämme globalisoituvassa, urbanisoituvassa ja digitalisoituvassa maailmassa. Suurkaupungit lähialueineen jatkavat kasvuaan. Meidän on hyödynnettävä lähes 30 000 asukkaan kuntamme vahvuudet ja pystyttävä niiden avulla erottautumaan muista kehyskunnista. Rakennamme aktiivisesti kuntamme vetovoimaisuutta.

Vihdin kunnan strategiassa 2018–2021 olemme määritelleet kuntamme yleiset periaatteet – ne tekijät, jotka on akuuteimmin nostettava kehityskärjiksi.

Olemme linjanneet, miten kunta pyrkii jatkossa palvelemaan asiakkaitaan ja asukkaitaan paremmin. Samalla olemme määritelleet suuntaviivat sille, kuinka pärjäämme pääkaupunkiseudun kehyskuntakilpailussa ja tietoisesti hakeneet uudenlaista tapaa määritellä työemme tavoitteet ja reunaehdot nyt alkaneella valtuustokaudella.

Työ on tehty sidoksissa brändinkehitystyöhön. Kuntastrategia ja -brändi kulkevat tiiviisti käsi kädessä niin, että tekemme ja puheemme ovat sidoksissa toisiinsa. Näin toimien rakennamme Vihdistä aktiivista ja vetovoimaista paikkaa elää.

Tämän strategian jalkauttamisen pohjana ovat eri toimialojen toimintaohjelmat sekä vuosittain tehtävä talousarvio ja siihen liittyvät toiminnalliset tavoitteet.

Näiden avulla toteutetaan strategiaa ja arvioidaan tarkemmin strategian toteutumista. Kaikkea ajatteluamme johdattelee se perusajatus, että kunta on mahdollistaja sille toiminnalle, jota kuntalaiset itse tekevät.

Rakentava me-henki ja tiivis yhteistyö vihtiläisten kanssa johtavat ihmisläheisempään olemisen tapaan. Kanssakäymisestämme tulee avoimempaa, läpinäkyvämpää ja kaikkia osallistavampaa.

Vihdin kunnanvaltuusto

MISSIO

VIHTI ON AKTIIVISEN ELÄMÄN MAHDOLLISTAJA. HALUAMME AUTTAA ASUKKAITAMME ELÄMÄÄN MAHDOLLISIMMAN HYVÄÄ JA TURVATTUA ELÄMÄÄ.

VISIO

VIHTI ON METROPOLIALUEEN LUONNONLÄHEINEN KASVUKUNTA.

ARVOT

ASIAKASLÄHTÖISYYS

Vihdin kunta on yhteisö, jossa kaikki ovat samanarvoisia. Käyttäydymme kaikkia kohtaan ammattimaisesti, suorasti ja inhimillisesti. Kunnan työntekijät ja luottamushenkilöt ovat olemassa kuntalaisia varten. Tehtävämme on ratkaista haasteita, ei luoda ongelmia tai esteitä.

VASTUULLISUUS

Toimintamme on avointa ja läpinäkyvää ja siten kuntalaisten arvioitavissa. Teemme niin kuin sanomme ja sanomme niin kuin teemme.

YHTEISÖLLISYYS

Verkostoituminen ei enää ole riippuvainen maantieteestä. Kunnat ovat yhteisöllisyyden alustoja. Me kanavoimme ja mahdollistamme erilaisten aktiivisten ryhmien toimintaa kuntamme kehittämiseksi.

100% YHTEINEN ARVOPOHJA

A photograph showing three people in kayaking gear, including helmets and life jackets, on a river. They are holding paddles, and water is splashing around them. The person in the foreground is wearing a black helmet with the number 1 and a yellow life jacket with the number 6.

AKTIIVISTEN IHMISTEN VIHTI

Vihti haluaa tulla elinvoimaisemmaksi ja aktiivisemmaksi kunnaksi. Väestönkasvuksi tavoittelemme vuotuista yhden prosentin kasvua, joka turvaa elinvoiman kehittymisen hallitulla tasolla.

A photograph of a person cross-country skiing on a snowy path. The person is wearing a black jacket and pants, and is using ski poles. The path is surrounded by trees and a clear sky.

VIHDISSÄ, VIHDISTÄ JA VIHTIIN

Mahdollistamme kuntalaisille yhä sujuvampaa liikkumista paikasta toiseen – Vihdissä, Vihdistä ja Vihtiin. Samalla tarjoamme puitteita, jotka mahdollistavat sujuvampaa elätyöskentelyä kotikunnastamme käsin.

A photograph of children at a market stall. In the foreground, there are boxes of produce, including cabbages and red berries. A child in a red and white striped hat and a yellow vest is looking at the camera. Other children are visible in the background.

VAHVEMPAA ELINVOIMAA

AKTIIVISTEN IHMISTEN VIHTI

	TAVOITE	TEOT	MITTARI	VASTUUTAHO
PAIKALLISEN TOIMINNAN TUKEMINEN	Kunta on koko paikallisen toiminnan rakentumisen ja kehittämisen mahdollistaja.	- Vihdin kunnan alueella olevien valokuituyhteyksien parantaminen - Osallistuvan budjetoinnin kehittäminen - Helsinki-Turku nopean junayhteyden edistäminen	- Valokuituyhteyksien kattavuus - Osallistuvan budjetoinnilla toteutetut hankkeet - Asemapaikkojen osoittaminen Höytiönummelle	TIEHOHALLINTOJOHTAJA HALLINTOASIAINTUNTIJA ELINVOIMAJOHTAJA, KUNNANJOHTAJA
AVOIMUUS JA OSALLISUUS	Avoimuus- ja osallistumiskulttuurin kehittäminen Vihdissä. Edistämällä osallistumista ja avoimuutta mahdollistetaan keskinäisen luottamuksen vahvistuminen.	- Yhteistyöhankkeet vihtiläisten toimijoiden kanssa - Kunnan palautejärjestelmän kehittäminen sekä käyttöönotto	- Etelä-Nummellan liikuntamahdollisuuksien parantuminen - Nummellan lentokentän kehittäminen - Järjestelmä on otettu käyttöön	TEKNINEN JOHTAJA HALLINTOJOHTAJA
INNOVAATIOT JA KOKEILUT	Kunta tarvitsee kehittyäkseen ja erottuakseen erilaisia innovaatioita. Kunta panostaa strategiakaudella kokeiluihin ja uuteen toimintakulttuuriin, joka kannustaa yrittämään uutta ja ottamaan hallittuja riskejä.	- Kannustepalkkiojärjestelmän luominen innovaatioiden lisäämiseksi	- Palkittujen innovaatioiden määrä, innovaatioehdotusten määrä	HENKILÖSTÖJOHTAJA

VIHDISSÄ, VIHDISTÄ JA VIHTIIN

	TAVOITE	TEOT	MITTARI	VASTUUTAHO
LIIKKUMISEN UUDET MUODOT	Joukkoliikenteen kehittämiseen etsitään ratkaisuja, joiden avulla liikkuminen Vihdissä, Vihdistä ja Vihtiin helpottuisi. Vihdillä on mahdollisuus olla etujoukoissa kokeilemassa liikennemuotoja, jotka innostavat älykkääseen liikkumiseen. Meillä on myös tavoitteena löytää ympäristön kannalta kestävämpiä ratkaisuja, jotka samalla muodostavat toimivan liikennejärjestelmän.	- Palveluliikenteen kehittäminen - Joukkoliikenteen saavutettavuuden parantaminen	- Palveluliikenteen käyttömäärät - Palvelulupauksen mukaiset reitit on toiminassa - Saavutettavuutta on parannettu pysäkkejä ja liityntäparkkeja rakentamalla sekä uusia paikkoja osoittamalla	TALOUSJOHTAJA TALOUSJOHTAJA, TEKINEN JOHTAJA, ELINVOIMAJOHTAJA
ULKONA LIKKUMINEN	Kannustamme ihmisiä liikkumaan luonnossa ja edistämme luonnon virkistyskäyttöä. Kunnan alueen liikuntareittien rakentaminen sekä nykyisten reittien kunnossapidon ja saavutettavuuden parantaminen ovat tärkeitä tekoja, joiden avulla tarjoamme parempia ulkona liikkumisen puitteita. Näemme Nuuksin arvot vihtiläisenä eräalueena entistäkin paremmin. Nuukio vahvistaa kunnan matkailun ja vapaa-ajan liikkumisen vetovoimaisuutta.	- Ulkoilureittien kehittäminen ja niiden tuominen paremmin esiin kuntalaisille sekä matkailijoille (kävely-, ratsastus-, fillarireitit ja ym.).	- Ulkoilureittien kehittäminen ja tunnettavuuden parantaminen	YHDYSKUNTATEKNIKAN PÄÄLLIKKÖ, BRÄNDIKEHITTÄJÄ
SÄHKÖISET PALVELUT	Kunta panostaa sähköisiin palveluihin sekä digitalisaation hyödyntämiseen. Sähköiset asiointipalvelut ovat ensisijaisia, ja ne tulee olla käytettävissä viikonpäivästä tai kellonajasta riippumatta. Asiakkaille sähköiset palvelumme näkyvät yhden luukun periaatteena.	- Kuntalaispalveluiden sähköisen alustan kehittäminen (sähköisen palvelutarjonnan selkeyttäminen sekä niiden ennakoiva kohdentaminen)	- Sähköinen alusta on otettu käyttöön - Sähköisten palvelujen määrä	TIETOHALLINTOJOHTAJA
TOIMINTAKULTTUURIN MUUTOS	Kunnan luottamushenkilöillä ja työntekijöillä on ratkaiseva rooli siinä, miten kuntaorganisaation palvelut asukkaillamme näyttäytyvät. Luomme uudenlaista toimintakulttuuria, jonka keskeisimpänä tavoitteena on palvella vihtiläisiä rakentavalla ja ratkaisukeskeisellä asenteella. Puramme lainsäädännön tason ylittävää sääntelyä kuntakohtaisissa määräyksissä ja käytämme asiantuntemustamme asiakkaan hakeman lopputuloksen mahdollistamiseksi.	- Henkilöstön palveluasenteen suuntaaminen yhä lähemmäksi asiakasta/kuntalaisia	- Järjestetyt esimiesvalmennukset - Työyksiköiden toimenpidesuunnitelmien toteuttaminen - Palautteen kerääminen ja toiminnan kehittäminen	HENKILÖSTÖJOHTAJA, ESIMIEHET

	TAVOITE	TEOT	MITTARI	VASTUUTAHO
ETÄTYÖ	Mahdollistamme myös työn tekemisen kotikunnasta käsin. Strategiakaudella edistämme nopeiden verkkoyhteyksien laajentamismahdollisuuksia kunnan eri alueille. Nopeat ja kattavat yhteydet mahdollisimman laajasti koko kunnan alueella parantavat asukkaidemme etätyömahdollisuuksia merkittävästi. Lisäksi kokeilemme kunnan toimipisteiden käyttöä etätyöpisteinä.	- Kuntalaisten etätönn mahdollistaminen ja kannustaminen kunnan tiloissa (mm. kirjastot)	- Avoimien etätyötilojen määrä	SIVISTYSJOHTAJA, KIRJASTOTOIMENJOHTAJA

VAHVEMPAA ELINVOIMAA

	TAVOITE	TEOT	MITTARI	VASTUUTAHO
YRITYSELÄMÄ	Kunnan elinvoimaisuus tarvitsee väestönkasvun lisäksi myös yritysten ja työpaikkojen kasvua. Vahvistamme tätä työtä ja olemme monipuolinen eri palveluiden tarjoaja sekä yrittäjyyden mahdollistava kunta. Kunnan tarjoamilla käytännön palveluilla helpotamme yritysten sijoittumista. Yritykset saavat kaikki tarvitsemansa palvelut saman katon alta – oli kyseessä sitten suuryritys tai vasta aloittava pienempi yritystoiminta.	- Yritystoiminnan sähköisten palveluiden kehittäminen	- Asiakasjärjestelmän käyttöönotto - Yritys Vihti -sivusto sähköiseksi palveluksi	YRITYSKEHITTÄJÄ
MAANKÄYTTÖ	Strategiakaudella nostamme maankäytön asiat kunnan kehittämisen tärkeimmäksi välineeksi. Näin parannamme niin yritysten toiminnan kuin monipuolisen asuntotarjonnankin perusedellytyksiä. Tavoitteena on, että pystymme vastaamaan välittömästi mihin tahansa yritystoimintaa tai asumista koskevaan maankäyttölliseen tarpeeseen.	- Tavoitteena on tuoda vuoden 2019 aikana hyväksyttäväksi strateginen koko kunnan yleiskaava, jossa linjataan kunnan maankäytön kehittämisen tavoitteita hyväksytyn kuntastrategian pohjalta.	- Strateginen yleiskaava on valmistelu ja strategian mukainen maankäyttö on linjatti	ELINVOIMAJOHTAJA

	TAVOITE	TEOT	MITTARI	VASTUUTAHO
MARKKINOINTI	Vihdin tunnettuus yritysten hyvänä sijoittumispaikkana vaatii aiempaa vahvempaa esilläoloa, jatkuvaa näkymistä ulospäin. Vihdin entistäkin elinvoimaisempi yritys-elämä edellyttää mielikuvien aktiivista rakentamista ja viestintävireen ylläpitämistä. Toteutamme seuraavan neljän vuoden aikana brändistrategiassamme määritellyjä tekoja, jotka nostavat Vihdin mukaan keskusteluihin varteenotettavana vaihtoehtona. Kunnan markkinointia lisätään systemaattisesti, ja vuositasolla tehdään yksi isompi, valtakunnallista näkyvyyttä saava teko, jonka avulla Vihti nousee puheenaiheeksi.	- Markkinoinnin ottaminen osaksi päivittäistä toimintaa (markkinoinnin sisällyttäminen hankkeiden suunnitteluun, asiakaslähtöinen kehitys) sekä imagon kehitys oston esteiden poistamisella. - Brändilähettiläsohjelman vaihteellinen jalkautus ja sidosryhmien aktivointi eri keinoin (työntekijät, kuntalaiset, poliitikot, matkailijat) - Tuomme esille positiivisia asioita kunnan toiminnasta esimerkiksi sosiaalisen median kanavissa	- Vihdin mielikuvatutkimus. Vertailupohjana Norstatin 2017 tutkimus alueella Helsinki/Espoo/Vantaa. - Kunnan sisäiset mittarit (kuntalaiskysely ja/tai muuttajatutkimus) - Positiivisten omien nostojen määrä sosiaalisessa mediassa	BRÄNDIKEHITTÄJÄ
ILMASTOSTRATEGIA	Ilmastomuutoksen hillitsemiseksi sitoudumme Kuuma-kuntien päivitetyn ilmastostrategian toimenpiteisiin ja kannamme oman osuutemme siinä asetetuista vähennystavoitteista.	- Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma	- Toimintasuunnitelma on laadittu ja otettu käyttöön koko kunnassa - Toimintasuunnitelman mukaisten tekojen lkm	YMPÄRISTÖPÄÄLLIKKÖ, TILAPÄÄLLIKKÖ
HENKILÖSTÖN PALVELUASENNE	Liikumme kohti uutta toimintakulttuuria satsaamalla henkilöstömme osaamiseen ja innovatiiviseen johtamiseen. Hyvinvoiva henkilöstö on arvomme.	- Henkilöstön palveluasenteen suuntaaminen yhä lähemmäksi asiakasta/kuntalaisia, henkilöstöraportoinnin kehittäminen esimiestyön tukemiseksi	- Järjestetyt esimiesvalmennukset - Työyksiköiden toimenpidesuunnitelmien toteuttaminen - Palautteen kerääminen ja toiminnan kehittäminen	HENKILÖSTÖJOHTAJA, ESIMIEHET
TALouden TASAPAINO	Vastuullinen taloudenpito on kunnassa tehtävän mahdollistamisen perusta.	- Kunnan tiedolla johtamisen kehittäminen ja talousseurannan sähköistäminen	- Uusi talousseuranta on otettu käyttöön ja talouden avainluvut seurattavissa reaaliaikaisesti	TALOUSJOHTAJA, TIETOHALLINTOJOHTAJA

3 YLEISOSA

3.1 YLEINEN TALOUSKEHITYS

Yleisen talouskehityksen tarkastelu pohjautuu valtion 14.9.2018 laatimaan talousarvioesitykseen. Korkea-suhdanne maailmantaloudessa jatkuu, mutta nopein kasvuvaihe on jo takana. Etenkin Euroopassa on merkkejä talouskasvun hidastumisesta. Maailmankaupan kasvu hidastuu ennustejaksolla.

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myyntiodotukset ovat kohentuneet. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa vuonna 2018 työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Inflaatio on kiihtynyt kuluvan vuoden aikana, mutta pohjainflaatio on vielä hidasta. Lyhyet markkinakorot ovat vielä negatiivisia, mutta niiden odotetaan nousevan. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin vuonna 2020.

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Kovin investointivaihe on ohitettu. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Yksityisten investointien kasvu jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät jo viennissä. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuontipanosten osuus kohentaa nettoviennin kasvuaikutusta. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutuskysyntä. Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin vuonna 2019 sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena, minkä johdosta inflaatio kiihtyy maltillisesti. Vuodelle 2020 ennustetaan 1,6 prosentin talouskasvua. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021–2022 talouskasvun arvioidaan palaavan potentiaalisen tuotannon kasvun tasolle eli noin prosenttiin. Historiaan nähden keskipitkälle aikavälille odotettu kasvu on hidasta, mikä johtuu talouden rakenteellisista tekijöistä.

Suomen talouden hyvä suhdannetilanne kohentaa julkista taloutta. Vuonna 2017 julkisen talouden alijäämä pieneni jälleen edellisvuodesta. Talouskasvu jatkuu kohtuullisena vielä lähivuosina, jolloin julkisen talouden rahoitusasema tasapainottuu. Hallituksen päättämät sopeutustoimet myötävaikuttavat myös alijäämän pienenemiseen. Ensi vuosikymmenelle tultaessa talouskasvu hidastuu, ja julkisen talouden rahoitusaseman vahvistuminen pysähtyy.

Julkinen velka suhteessa BKT:hen alenee alle 60 % rajan jo vuonna 2018. Nimellisesti julkinen talous kuitenkin velkaantuu edelleen. Noususuhdanteesta huolimatta julkinen velkasuhde on alentunut hyvin hitaasti. Talouden suotuista suhdannevaihe peittää alleen julkisen talouden rakenteelliset ongelmat. Väestö ikääntyy ja se näkyy erityisesti kasvupaineena hoito- ja hoivamenoissa myös tulevaisuudessa. Julkisen talouden tulisi olla 2020-luvun alussa selkeästi ylijäämäinen, jotta se olisi kestävällä pohjalla kohtaamaan väestön ikääntymisestä aiheutuvat paineet.

Suomi noudattaa EU:n perussopimuksessa määriteltä alijäämän ja julkisen velan kriteeriä. Suomen arvioidaan noudattavan myös vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevää osaa. Julkisen talouden riskit linkittyvät läheisesti yleiseen talouskehitykseen. Jos talouskasvu osoittautuu ennustettua hitaammaksi, jäisi verotulojen kasvu ennustettua heikommaksi ja esimerkiksi suhdanneluonteiset työttömyysmenot kasvaisivat ennustettua nopeammin. Ennustetusta poikkeavan talouskehityksen vaikutukset verokertymään riippuvat siitä, mihin tekijöihin poikkeama perustuu. Vaikutukset muodostuvat sitä suuremmiksi, mitä enemmän yleistä talouskehitystä koskeva ennustepoikkeama on lähtöisin kotimaisesta kysynnästä verrattuna ulkoisen kysynnän kautta tuleviin muutoksiin. Toinen riski liittyy julkisen talouden ehdollisten vastuiden huomatta-

vaan kasvuun vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen. Vastuiden mittava laukeaminen voisi altistaa julkisen talouden vaikeuksiin julkisen velan ollessa jo valmiiksi korkealla tasolla.

3.2 KUNTATALOUDEN KEHITYS JA TALOUDELLINEN KEHITYS VIHDISSÄ

KUNTATALOUDEN KEHITYS

Kuntatalouden tarkastelu pohjautuu valtion talousarvioesityksen yhteydessä päivitettyyn kuntatalousohjelmaan.

Tilastokeskuksen kesäkuun alussa julkaisemien ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous (peruskunnat ja kuntayhtymät) vahvistui selvästi vuonna 2017. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2017 noin -27,4 mrd. euroa, ja se vahvistui 1,1 prosenttia verrattuna edellisvuoden -27,7 mrd. euroon. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli 3,9 mrd. euroa vuonna 2017, ja se vahvistui noin 540 milj. euroa edellisvuodesta. Vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit. Kuntatalouden vuosikatteen vahvistuminen perustui ennen kaikkea peruskuntien vuosikatteen vahvistumiseen, sillä kuntayhtymien vuosikate heikkeni vuonna 2017 noin 30 milj. euroa. Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli noin 1,3 mrd. euroa positiivinen, kun vuonna 2016 se oli 1,1 mrd. euroa. Tilikauden tulos parani siis selvästi.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 hieman yli 3,4 mrd. euroa, josta peruskuntien osuus oli noin 2,4 mrd. euroa ja kuntayhtymien osuus noin 1 mrd. euroa. Vuoteen 2016 verrattuna investoinnit kasvoivat noin 180 milj. euroa eli 5,6 prosenttia. Investointien kasvua selittää ennen kaikkea kuntayhtymien, erityisesti sairaanhoitopiirien, investointien kasvu, sillä kuntayhtymien investoinnit kasvoivat edellisvuoteen verrattuna yli 235 milj. eurolla, kun taas peruskuntien investointien määrä sen sijaan laski noin 55 milj. eurolla. Kuntatalouden lainakanta (poistettu sisäiset lainat) kasvoi vuoden 2016 noin 18,1 mrd. eurosta noin 18,4 mrd. euroon. Kasvua oli noin 325 milj. euroa eli 1,8 prosenttia. Lainakannan kasvu perustui pääosin kuntayhtymien kasvaneeseen lainanottoon.

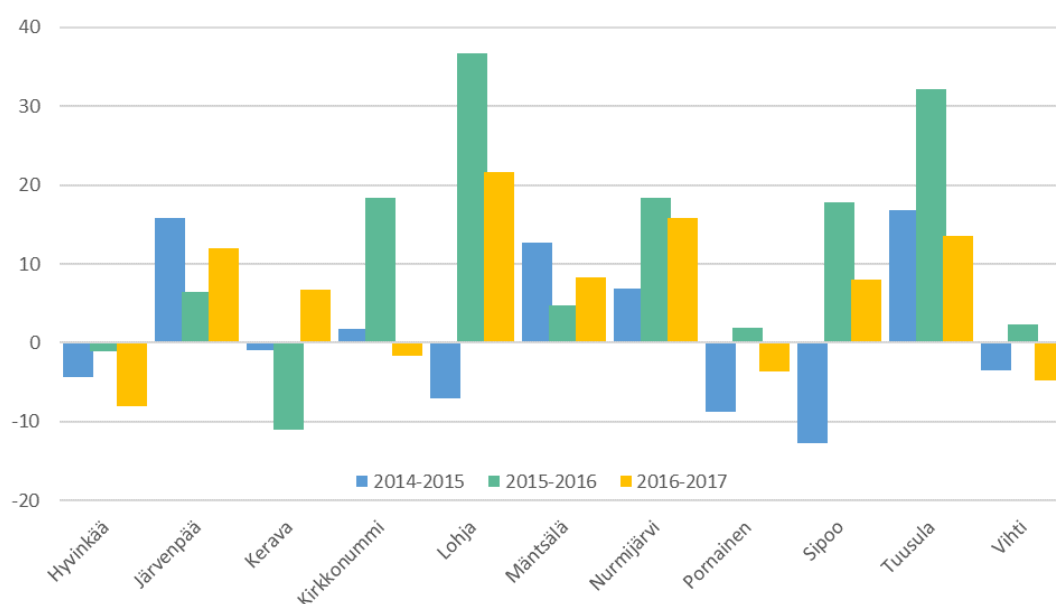
Kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema ovat muodostumassa kuluvana vuonna huomattavasti kevään 2018 kuntatalousohjelmassa esitettyä heikommaksi. Suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulojen kehitys jää likimain viime vuoden tasolle eli lähes 600 milj. pienemmiksi kuin keväällä arvioitiin. Kuntien verokertymää vuonna 2018 pienentävät vuodelta 2017 verovelvollisille tämän vuoden joulukuussa maksettavat poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset sekä vuonna 2017 sovellettujen veronsaajaryhmien jako-osuuksien oikaisu. Kuntatalouden tilikauden tuloksen arvioidaan hieman paranevan vuonna 2019 kuluvasta vuodesta. Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen. Painelaskelmassa väestön ikääntymisestä johtuva kunnallisten palvelujen kysynnän kasvu näkyy ostomenojen kasvuna. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat kuntatalouden palkkasummaa vuonna 2019 keskimäärin 2,4 prosenttia. Toisaalta vuoteen 2019 kohdistuu myös tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kustannusvaikutuksen poistuminen, jonka arvioidaan pienentävän palkkamenoja noin 0,7 prosenttia vuonna 2019. Vuoden 2019 palkkamenojen kasvua kiihdyttää sopimuskorotusten lisäksi myös kilpailukyky sopimuksen mukaisen lomarahaleikkauksen päättymisen. Lomarahoja palautuu yhteensä reilut 300 milj. euroa kuntatalouden kuluiksi. Vuoden 2019 lomarahojen leikkaus koskee lomanmääräytymisvuotta 1.4.2018–31.3.2019. Suoriteperusteisuuden vuoksi noin 75 prosenttia lomarahaleikkauksen päättymisen kustannuksista kohdistuu vuoteen 2019 ja loput vuoteen 2020. Myös investointimenot pysyvät korkealla tasolla vilkkaan sairaalarakentamisen vuoksi.

Kuntatalouden tulot kasvavat vuonna 2019 menoja nopeammin, kun verotulojen kasvu piristyy. Tämän seurauksena myös vuosikate vahvistuu hieman kuluva vuodesta. Kuntien saamien verotulojen kasvua kiihdyttävät muun muassa poikkeuksellisen matalat verotulokertymät vuonna 2018 ja kertaluonteinen verotulojen lisäys, joka johtuu siirtymisestä verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Tämän seurauksena jäännösverojen maksu aikaistuu, mikä kasvattaa vuoden 2019 verotuloja. Valtionosuudet laskevat kuluva vuodesta, mikä johtuu muun muassa valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vuoden 2016 toteutuneiden kustannusten pohjalta vähentää kuntien peruspalvelujen valtionosuutta reilut 200 milj. euroa. Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti kuntien valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotusta vuonna 2019.

VIHDIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuosi 2016 oli eräänlainen käännekohta 2010-luvulla, kun Vihdin kunta teki lähes 7 miljoonan euron ylijäämäisellä tuloksella parhaimman tuloksen yhdeksään vuoteen ja kolmanneksi parhaimman tuloksen 2000-luvulla. Vahvan tuloksen taustalla oli valtion veroluonteisen rahoituksen kasvaminen, kunnan toimintakulujen maltillinen kehitys sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kertaluonteiset palautukset. Positiivinen kehitys jatkui myös vuonna 2017, kun kunta teki 5,1 miljoonaa euroa ylijäämäisen tuloksen. Vuonna 2017 tilikauden tulosta paransivat toimintakulujen odotuksia maltillisempi kehitys ja odotuksia suuremmat verotilitykset.

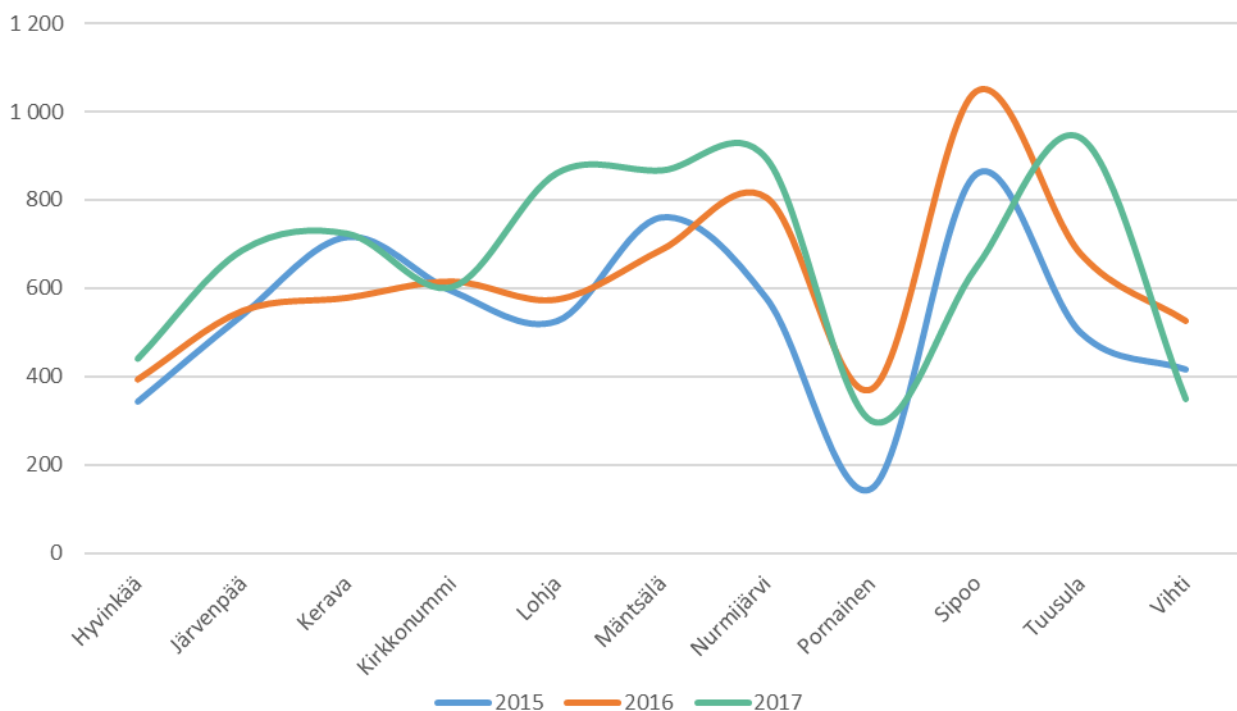
Vuoden 2018 talousarvio oli alijäämäinen noin 277 tuhatta euroa. Vuoden 2018 aikana tilikauden ennusteisiin on vaikuttanut merkittävästi veroennusteisiin liittyvät heilahdukset Kuntaliiton ja Verohallinnon osalta. Kesäkuuhun saakka oli näkymä, että verotilitykset toteutuisivat yli kaksi miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota suurempana, mutta vuoden 2017 valmistuvan verotuksen ennätykselliset palautus- ja oikaisuerät yhdessä kuntaryhmän jako-osuuden pienentämisen kanssa vähentävät verotilityksiä kunnissa merkittävästi. Vuonna 2018 myös sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannukset ovat nousseet Perusturvakuntayhtymä Karviaisella noin 8,5 prosenttia edellisvuodesta ja talousarviota laadittaessa ennustetaan Perusturvakuntayhtymä Karviaisen ylittävän talousarvionsa noin 3,9 miljoonalla eurolla. Kokonaisuudessaan vuodelta 2018 odotetaan noin 4 miljoonaa euroa alijäämäistä tulosta.

KUVIO 1. Vuosien 2015-2017 Kuuma-kuntien ja Lohjan peruskunnan asukaskohtaisen lainakannan muutos edellisvuoteen nähden Lähde: Tilastokeskus

Vuoden 2019 talousarvioesitys on alijäämäinen 1,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 talousarvion esityksen perusteella kunnan lainakanta 31.12.2019 on 99,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 talousarvioesityksen laadinnassa on pyritty entisestään tarkentamaan budjetointitarkkuutta, jotta kaikki talousarvioon sisältyvä taloudellinen liikkumavara olisi harkittua ja tietoista. Haastetta kuitenkin aiheuttaa etenkin Perusturvakuntayhtymä Karviaisen sekä verotilitysten budjetointi. Näissä on tapahtunut merkittäviä heilahduksia vuoden 2018 aikana. Taloussuunnitelmavuoden 2021 ollessa ylijäämäinen – ei kunnalla ole Kuntalain mukaista tarvetta osoittaa tasapainottamistoimenpiteitä taloussuunnittelukaudelle.

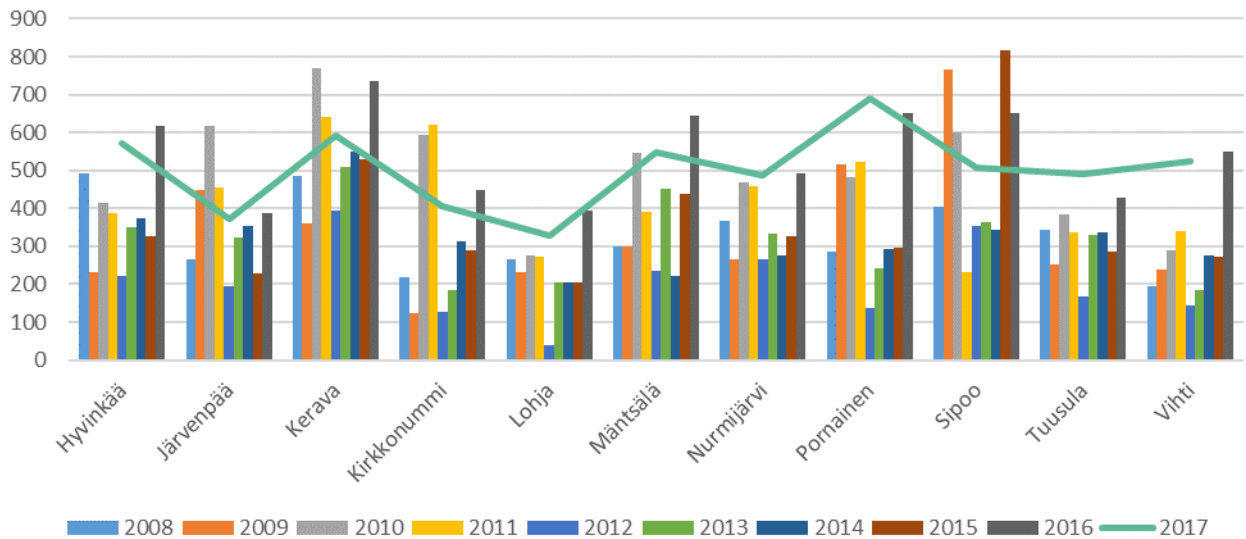
Kokonaisuutena Vihdin kunnan talouden keskeisin asia on menojen ja tulojen keskinäisen suhteen parantaminen. Kunnan käyttötaloudesta tulee jäädä omarahoitusosuutta investointeihin huomattavasti nykyistä enemmän. Investoinnit nousevat taloussuunnittelukaudella korkeimmillaan 26,5 miljoonaan euroon vuonna 2020, jolloin edes 60 prosentin omarahoitusosuus edellyttäisi 15,9 miljoonan euron vuosikatetta. Tämä ei kuitenkaan riitä pysäyttämään velkaantumista. Velkaantumisen pysäyttäminen edellyttäisi vuosien 2016–2017 kaltaisia ylijäämiä.

KUVIO 2. Vuosien 2015-2017 Kuuma-kuntien ja Lohjan nettoinvestoinnit per asukas. Lähde: Tilastokeskus

Taloussuunnitelmavuosien osalta merkittävimpiä vaikuttavia tekijöitä Vihdin kunnan talouteen on sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusten kehittyminen sekä maakuntauudistuksen toteutuminen. Kunnan omaan toimintaan tulee vaikuttamaan merkittävästi myös tulevien investointien valmistuminen sekä lasten määrän kehittyminen.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia ei ole esitetty yleisten suositusten mukaisesti taloussuunnitteluvuosien luvuissa koko kunnan tai käyttötalouden osalta, koska lainsäädäntöä ei ole vielä hyväksytty.

KUVIO 3. Vuosien 2008-2017 Kuuma-kuntien ja Lohjan vuosikate per asukas. Lähde: Tilastokeskus

KUNNALLISVERO %	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos 2008-2018 %-yks
Hyvinkää	18,50	18,50	19,25	19,25	19,25	19,25	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	1,25
Järvenpää	18,25	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	1,50
Kerava	18,00	18,00	18,75	18,75	18,75	18,75	19,00	19,00	19,25	19,25	19,25	1,25
Kirkkonummi	18,25	18,25	19,00	19,00	19,00	19,00	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	1,25
Lohja	19,00	19,00	19,50	19,50	19,50	19,50	20,00	20,50	20,50	20,50	20,50	1,50
Mäntsälä	19,50	19,50	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	20,50	20,50	20,50	20,50	1,00
Nurmijärvi	18,75	18,75	18,75	19,00	19,00	19,00	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	0,75
Pornainen	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	20,00	20,00	20,50	20,50	20,50	1,00
Sipoo	18,75	18,75	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	0,50
Tuusula	18,00	18,00	18,25	18,25	18,25	19,25	19,25	19,50	19,50	19,50	19,50	1,50
Vihti	19,25	19,25	19,25	19,50	19,50	19,50	20,00	20,50	20,50	20,50	20,50	1,25

TAULUKKO 1. Vuosien 2008-2018 Kuuma-kuntien ja Lohjan kunnallisveroprosentit. Lähde: Tilastokeskus

3.3 TYÖLLISYYS JA ELINKEINO

Työpaikkaomavaraisuus (kunnassa sijaitsevien työpaikkojen suhde kunnassa asuvien työllisten määrään) on koko 2000-luvulla pysynyt 60 prosentin tietämillä.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hyvinkää	88,2	89,8	89,2	88,8	92,1	93,6	94,3	93,2
Järvenpää	63,5	63,1	62,2	63,4	63,7	63,6	62,9	62,4
Kerava	65,8	67,4	67,1	70,4	71,4	74,5	74,5	73,8
Kirkkonummi	61,2	60,8	60,7	61,4	60,1	61,9	60,5	60,4
Lohja	80,6	80	79,4	79	79,2	79,5	79,2	80
Nurmijärvi	57,7	59,3	58,9	59,9	60,7	61,5	61,6	60,9
Porvoo	90,4	90,2	90,2	89,7	90,3	91,1	92,2	92
Tuusula	75,2	76,1	75,5	75,4	76,6	76,4	77	77,1
Vihti	60,1	60,3	60,4	60,7	60,8	60,4	60	61
Koko maa	100	100	100	100	100	100	100	100
Uusimaa	103,9	103,8	103,6	103,8	103,8	103,8	103,6	103,5

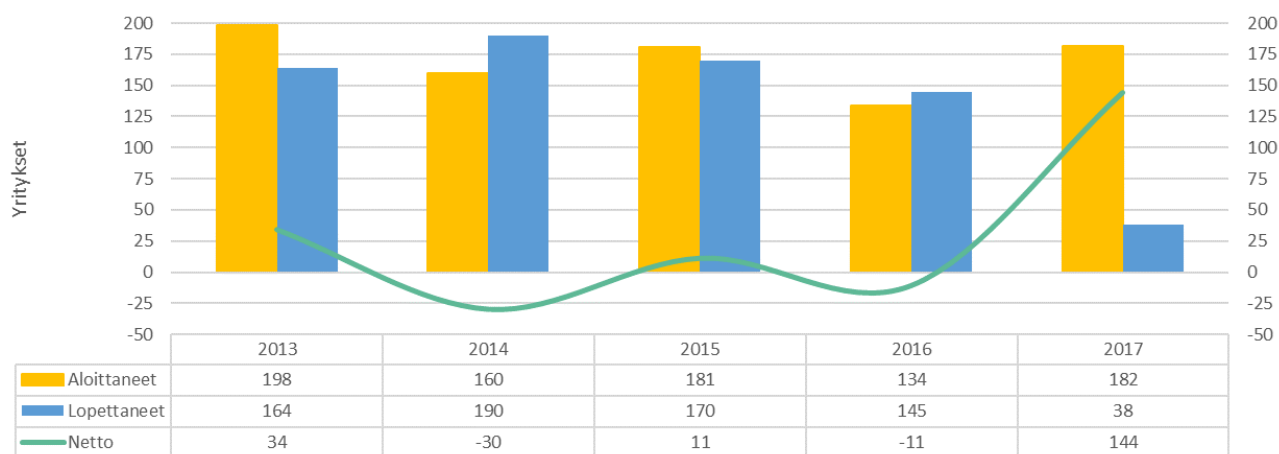
TAULUKKO 2. Työpaikkaomavaraisuus 2007-2014. Lähde: Tilastokeskus

Merkittävimpiä elinkeinoja ovat julkishallinto, kauppa sekä teollisuus ja rakennustoiminta. Teollisuuden osuus on pienentynyt vuodesta 2000 lähtien, mutta on yhä lähes 18 % kaikista työpaikoista. Tärkeimmät teollisuudenalat ovat metalli, elektroniikka, kaluste ja puu sekä rakennusaineet. Rahoitus-, vakuutus- ja kiinteistöalan osuus on vähentynyt, kun taas rakennustoiminta ja kauppa ovat nostaneet osuuksiaan tasaisesti. Palveluiden osuus työpaikoista on jo 72 %. Maa- ja metsätalouden osuus on enää noin 2 %. Yrityksiä on yhteensä noin 2 000, joista noin 140 on teollisuusyrityksiä.

Vihdissä työpaikkoja on syntynyt 2000-luvulla lähinnä palvelualoille (71,1 %), kun taas alkutuotannossa (2,8 %) määrä on vähentynyt. Jalostuksen työpaikkojen osuus (24,3 %) on kääntynyt hienoiseen nousuun 2015 tilastojen mukaan. Vihdissä sijaitsevien työpaikkojen määrä (8 069) on kasvanut hieman. Kokovuosityöllisiksi mitattuna määrä on kuitenkin heikentynyt. Vuonna 2018 ja 2017 aloittaneiden yritysten määrä on kasvanut merkittävästi edellisvuosiin nähden.

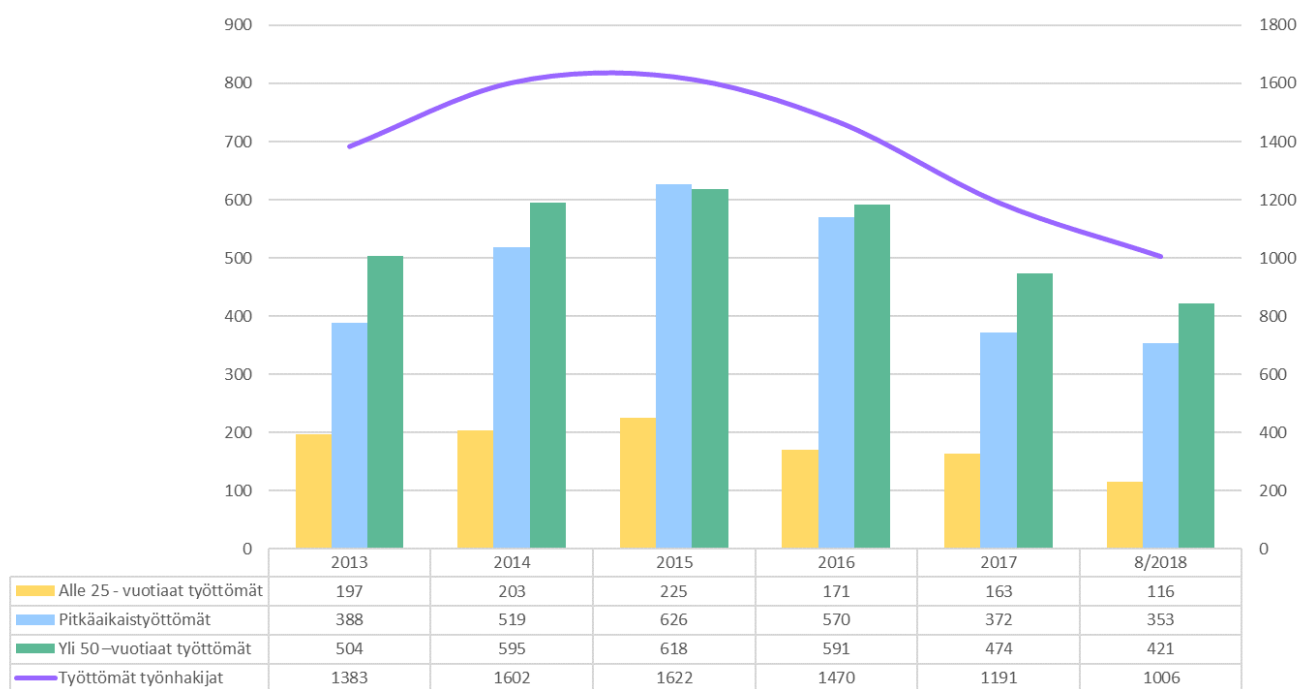
KUVIO 4. Vihdissä sijaitsevien yritysten ja yritysten henkilöstön lukumäärä (kokovuosityöllisinä) sekä liikevaihto 2013–2016. Lähde: Tilastokeskus

KUVIO 5. Vihdissä perustettujen ja lakkautettujen yritysten määrä 2013–2017. Lähde: Tilastokeskus

Vihdin kunnan työttömyysaste oli 31.12.2017 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen mukaan 8,1 prosenttia. Uudenmaan työttömyysaste on ollut vastaavaan aikaan 9,6 prosenttia ja koko Suomen työttömyysprosentti 11,2 %. Joulukuussa 2017 Vihdissä oli työllisiä 13 512 ja työttömiä 1 191 henkilöä.

Elokuun 2018 tilaston mukaan kunnan työttömyysaste on laskenut vuodenvaihteesta 6,9 prosenttiin. Uudenmaan työttömyysaste on ollut vastaavaan aikaan 8,6 prosenttia ja koko Suomen työttömyysprosentti 9,2 %. Elokuussa Vihdissä oli työllisiä 13 574 ja työttömiä 1 006 henkilöä. Lähteet: ELY-keskus ja TEM

KUVIO 6. Työttömien työnhakijoiden määrän kehitys 2012–2018. Lähde: ELY-keskus

KUVIO 7. Työttömyysasteen kehitys 2015–2018. Lähde: ELY-keskus

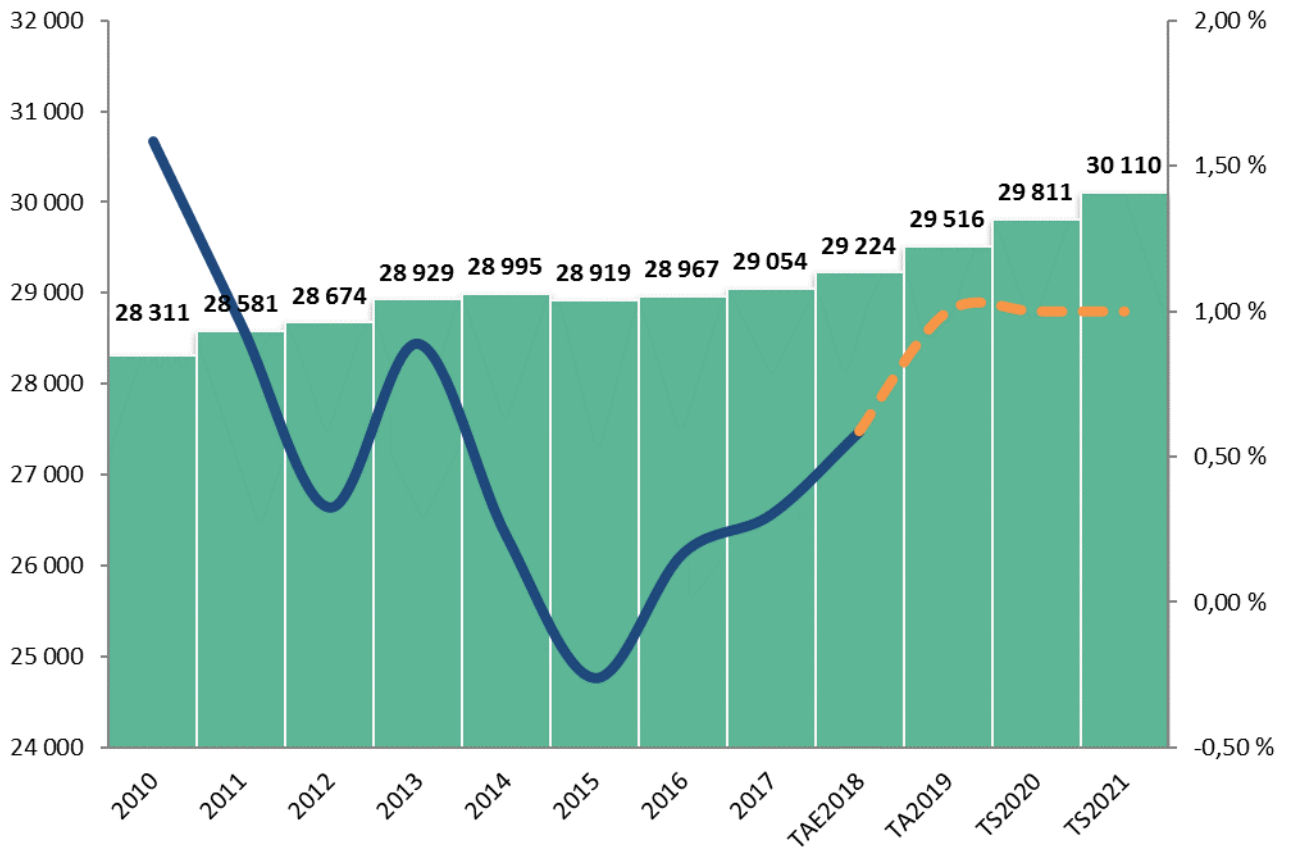
3.4 VÄESTÖ JA ASUNTOTUOTANTO

Vihdin asukasmäärä kasvoi vuoteen 2010 saakka keskimäärin kahden prosentin vuosivauhtia. Tämän jälkeen kasvu on hiipunut. Strategian mukainen kasvutavoite vuosille 2018-2021 on vuosittain 1 %. Ikäryhmittäin tarkasteltuna suurin kasvava ikäryhmä Vihdissä on yli 65-vuotiaiden osuus.

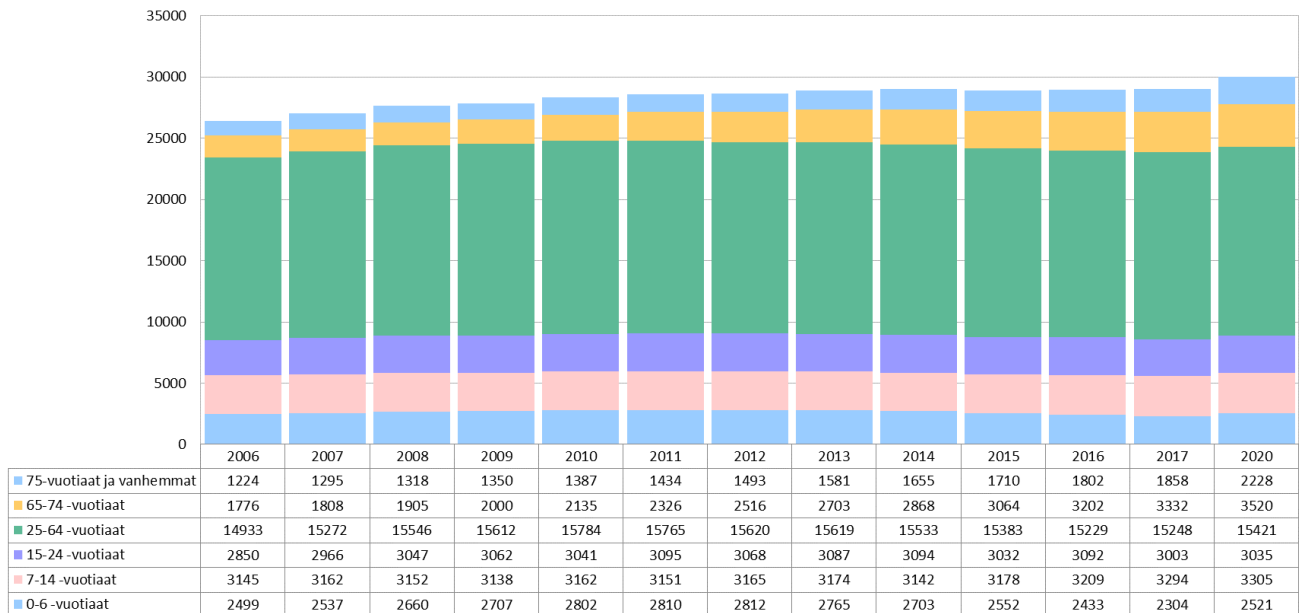
Taloussuunnitelmavuosina 2019 – 2021 tähdätään strategian mukaiseen vuosittaiseen prosentin kasvuun. Vihdin kunnan asukasluku 31.12.2017 oli 29 054 ja asukasluku elokuussa 2018 oli 29 224 henkilöä. Tilastokeskus arvioi Vihdin kunnan asukasluvuksi 30 030 asukasta vuodelle 2020, 31 522 asukasta vuodelle 2030 ja vuodelle 2040 yhteensä 32 494 asukasta. Väestömäärän kehitystä ja muutoksia seurataan jatkuvasti, jotta ennusteita pystytään tarkentamaan ja arvioimaan kehityksen vaikutuksia palvelutuotantoon.

	Valmistuneet asunnot yhteensä	Valmistuneet valtion tukemat ARA-vuokra-asunnot yhteensä	Valmistuneet ASO-asunnot	Valmistuneet vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Valmistuneet vapaarahoitteiset omistusasunnot
2018	167	0	0	20	147
2017	155	63	0	38	54
2016	54	-	-	-	-
2015	73	-	22	-	-
2014	52	-	-	-	-
"- / ei tietoa"					

TAULUKKO 3. Asuntotuotannon 1.8 mukainen tilanne vuosina 2014-2018.

KUVIO 8. Asukasluvun kehitys 2010–2021. Lähde: Tilastokeskus ja Kunnan oma ennuste.

KUVIO 9. Väestön kehitys ikäryhmittäin 2006–2017 ja ennuste vuoteen 2020. Lähde: Tilastokeskus

4 TALOUSARVIOESITYS

4.1 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

4.1.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Kuntalain 110 §:ssä on talousarvioperiaatteita koskevat säännökset. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että kuntastrategia toteutuu ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvion käyttötalousosassa perustelut, tavoitteet, tunnusluvut, määrärahat ja tuloarviot esitetään toimielimittäin. Talousarviossa esiintyvät tunnusluvut ja perustelut ovat ohjeellisia ja niiden oleellisista poikkeamista on raportoitava toimielimille. Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista hyväksymislään käyttösuunnitelmilla. Mikäli lautakunta ei hyväksy erillistä käyttösuunnitelmaa talousarvion hyväksymisen jälkeen, käyttösuunnitelma muodostuu lautakuntaehdotuksesta ja siihen tehdyistä mahdollisista kunnanvaltuuston tekemistä muutoksista.

Talousarvio on käyttötalouden osalta sitova valtuustoon nähden toimielimittäin, kunnanhallitukseen nähden tulosalueittain, viranhaltijoihin sekä tulosalueen johtoon nähden yksiköittäin. Sitova määräraha on toimintakate ja sitovina tavoitteina yleisosassa esitetyt strategiset teot. Toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon käyttöomaisuuden myynnistä kertyviä myyntivoittoja tai myyntitappioita. Myyntivoittoja ei siten voi käyttää tulosalueen tai toimielimen menojen katteeksi, eikä myyntitappioita tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä.

Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut, verotuotot, valtionosuudet ja suunnitelman mukaiset poistot. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menojen, rahoitusmenojen ja käyttöomaisuuden kulumista kuvaavien suunnitelman mukaisten poistojen kattamiseen. Rahoitukseen merkityt tulot ja menot ovat sitovia kunnanvaltuustoon nähden tuloslaskelmalajeittain.

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja taloussuunnitelmavuosille. Investointisuunnitelma on muusta talousarviosta poiketen viiden vuoden mittainen. Investointiosassa ovat koottuna kunnan investointimenot ja tulot. Käyttöomaisuushankinnat, jotka ovat 10 000 euroa tai suurempia tai kuuluvat ensikertaiseen kalustamiseen, käsitellään investointiosassa. Jos hankkeen toteutuminen siirtyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille. Automaattisesti siirtyvää määrärahaa ei ole. Investointitoiminnan rahoitusosuuksina talousarviossa esite-

tään muun muassa arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet. Investoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden toiminnoittain. Tähän tekee poikkeuksen maaomaisuuden myynti ja aineettoman käyttöomaisuuden myynti, joka on sitova menoperusteisesti.

Rahoitusosassa osoitetaan miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen. Rahoitusosa on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan varsinaisen toiminnan ja investointitoiminnan kassavirtaa. Tästä nähdään, miten tuloslaskelmaosan vuosikate ja muu tulorahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoitustoiminnan kassavirta. Rahoitusosassa siis kootaan tulorahoituksen ja investointien sekä anto- ja ottolainauksen kassavirrat yhteen laskelmaan. Jos tulorahoitus ei riitä menoihin, on rahoitusosassa osoitettava tarvittava rahoitus. Rahoitusosassa esitetään talousarviovuodelle valtuudet talousarviolainojen ja lyhytaikaisten lainojen enimmäismääriin.

Vihdin kunnan tilapalvelut on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö. Kunnanvaltuusto päättää tilapalvelun toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tilapalveluita sitoo edellä esitettyjen sitovuustasojen lisäksi jäänöspääoman korko.

Vihdin vesihuoltolaitos on 1.1.2018 alkaen toiminut kirjanpidollisesti eriytettynä taseyksikkönä. Kunnanvaltuusto päättää vesihuoltolaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Vesilaitoksen sitovia eriä valtuustoon nähden ovat peruspääomalle perittävä korko, tilikauden tulos ja investoinnit toiminnoittain. Vesihuoltolaitoksen talousarvio- ja suunnitelma liitetään osaksi kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa, jonka valtuusto hyväksyy.

4.1.2 Seuranta

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittaisella raportoinnilla, joka toteutetaan kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla. Toimielimet valvovat alaistaan toimintaa käyttösuunnitelmatason ja investointiosan raportoinnilla ja lisäksi esittävät sanallisen selvityksen poikkeamien syistä sekä toimenpiteistä, joita poikkeamien hallitsemiseksi tarvitaan. Talousraportit laaditaan seuraavina kuukausina: helmikuu, maaliskuu, huhtikuu, kesäkuu, elokuu, syyskuu, lokakuu. Raportit aikataulutetaan kunnanhallituksen ja lautakuntien kokousaikataulujen mukaisesti.

Kesäkuun toteumasta tehdään laajempi osavuosikatsaus, joka korvaa perinteisen talousraportoinnin. Osavuosikatsauksessa on kuukausittaista talousraporttia kattavampi kuvaus talouden toteutumasta sekä koko vuoden ennusteesta. Talouden toteutumisen lisäksi osavuosikatsauksessa kuvataan toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä muita keskeisiä tunnuslukuja, kuten asukasluvun ja työttömyysasteen kehitystä. Osavuosikatsaus ja syyskuun talousraportti toimitetaan tiedoksi myös kunnanvaltuustolle.

4.2 TALOUSARVIOEHDOTUKSEN YHTENVETO

4.2.1 Toimintatuotot

Vuoden 2019 ulkoiset toimintatuotot kasvavat vuoden 2018 talousarvioennusteeseen nähden 945 tuhatta euroa ja vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna laskevat 1,88 miljoonalla eurolla. Merkittävimmät erot vuoden 2018 talousennusteeseen johtuvat toimintatuotoissa Sepänpihan alueen tonttikauppojen realisoinnista vuonna 2019 sekä muiden myyntiohjelmassa olevien kiinteistöjen myynnin edistämisestä. Tuottoihin vaikuttavat myös myyntituottoja lisäävät aterian ja puhdistuksen tulojen kasvu sekä kotikuntakorvauslaskutukset. Toimintatuottoja pienentävät vastaavasti varhaiskasvatusmaksut. Toimintatuottojen laskeminen vuoden 2017 tilinpäätökseen johtuu osittain Vihdin Veden muuttamisesta kirjanpidolliseksi taseyksi-

köksi ja varhaiskasvatuseräyksen pienenemisestä sekä maankäyttö- ja kehittämiskorvauksien pienenemisen pienenemisestä noin miljoonalla eurolla.

Ulkoisten toimintatuottojen kokonaismäärä vuonna 2018 on yhteensä 16 903 891 euroa.

4.2.2 Toimintakulut

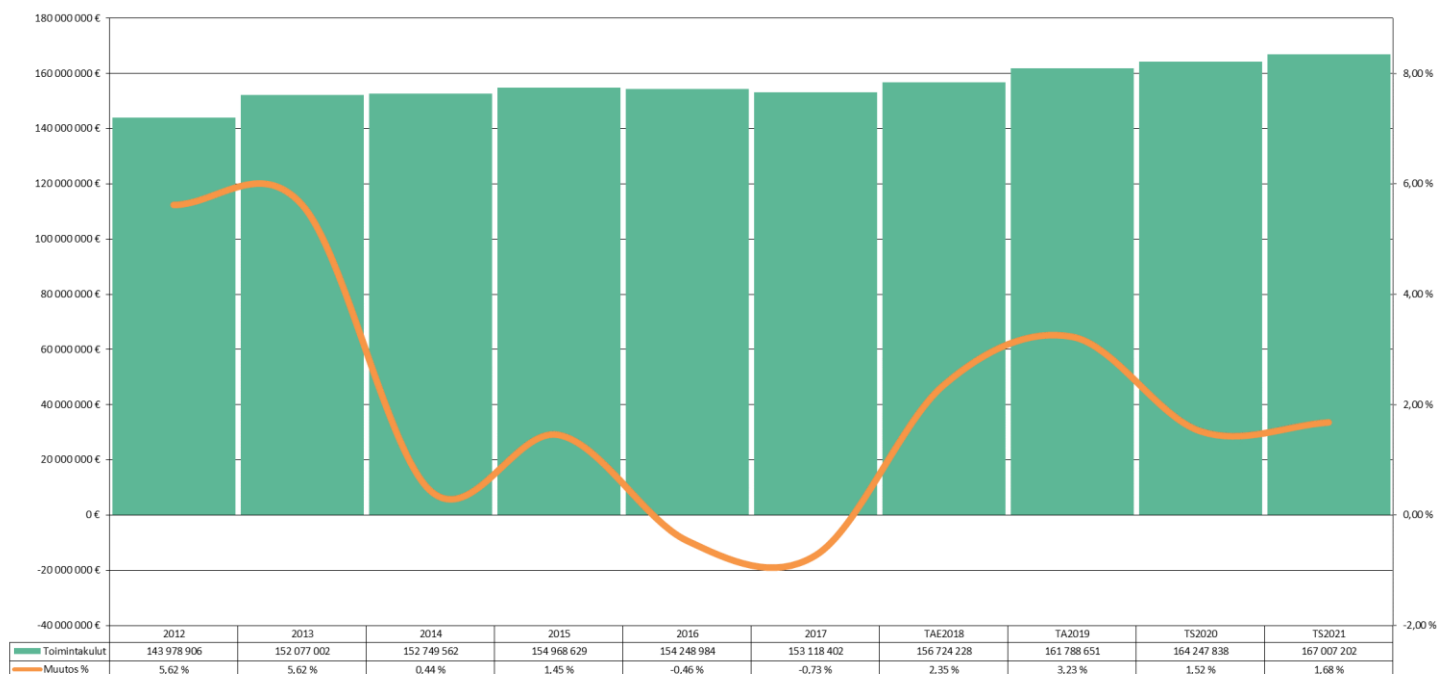
Toimintakulujen osuus talousarvion kokonaismenoista on noin 93 prosenttia. Ulkoisten toimintakulujen odotetaan kasvavan vuoden 2018 talousarvioennusteeseen nähden 3,23 prosenttia eli noin 5 miljoonaa euroa ja vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden toimintakulut kasvavat noin 8,7 miljoonaa euroa. Toimintakulujen kasvaminen ennusteeseen ja vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden johtuu pääasiassa henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen kasvamisesta. Näiden taustalla on pääosin kunta-alan palkkojen korotukset, lomarahaleikkauksen päättymisen huomioiminen lomapalkkavelassa sekä Perusturvakuntayhtymä Karviaisen toimintakulujen voimakas kasvu vuonna 2018. Toimintakulujen kokonaismäärä vuonna 2019 on yhteensä -161 788 651 euroa.

Henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä avustukset

Henkilöstökuluja on budjetoitu vuodelle 2019 yhteensä -48 373 903 euroa. Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna 2,56 miljoonaa euroa ja kasvavat vuoden 2018 talousennusteeseen nähden 2,57 miljoonaa euroa. Henkilöstökuluja kasvattavat mm. kunnan oma palkkaohjelma (130 tuhatta euroa), lomarahaleikkauksen päättymisen 2020 huomioiminen lomapalkkavelassa (noin 700 tuhatta euroa), vuonna 2018 tehty tuntikehyslisäys (240 tuhatta euroa), organisaatiouudistukseen liittyvien vakanssien huomioiminen koko vuodelta, uudet esitetyt vakanssit, kunta-alan palkkojen korotukset (noin 1 045 tuhatta euroa), määräaikaisten opettajien palkkaaminen koko vuodeksi (noin 450 tuhatta euroa). Henkilöstökulujen kokonaisuutta taas vähentävät sivukulujen pieneminen prosenttiyksiköllä.

Palvelujen ostot kasvavat vuoden 2018 talousarvioennusteeseen nähden noin 2,2 miljoonalla eurolla ja vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna 5,6 miljoonalla eurolla. Suurin syy palvelujen ostojen kasvuun on Perusturvakuntayhtymä Karviaisen oman toiminnan kustannusten hallitsematon kasvu vuonna 2018. Tehdyssä talousarvioesityksessä ei ole sallittu Perusturvakuntayhtymä Karviaisen omalle toiminnalle kasvua vuoden 2018 ennusteeseen nähden.

Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa kasvu vuoden 2018 ennusteeseen on 170 tuhatta euroa ja vuoden 2017 tilinpäätöksen nähden 40 tuhatta euroa. Merkittävimmät kasvua aiheuttavat tekijät ovat tilapalvelun lämmitys- ja sähkökustannuksien nouseminen. Avustuksien osalta kasvu vuoden 2018 ennusteeseen on 141 tuhatta euroa ja tilinpäätökseen 2017 yhteensä 142 tuhatta euroa. Kasvun taustalla on varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen kasvaminen sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan sekä lasten ja nuorten lautakunnan alaisten avustusten kasvaminen. Muut toimintakulut laskevat vuoden 2018 ennusteeseen nähden 35 tuhatta euroa ja kasvavat vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden 319 tuhatta euroa. Merkittävimmät muutokset liittyvät tilapalvelun vuokrauskustannuksien nousemiseen väliaikaisen lämpölaitoksen ja Karviaisen vuokratilojen osalta.

KUVIO 10. Ulkoisten toimintakulujen kehitys 2012–2021

4.2.3 Verotulot

Kunnan verotulot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta.

Kunnan tulovero

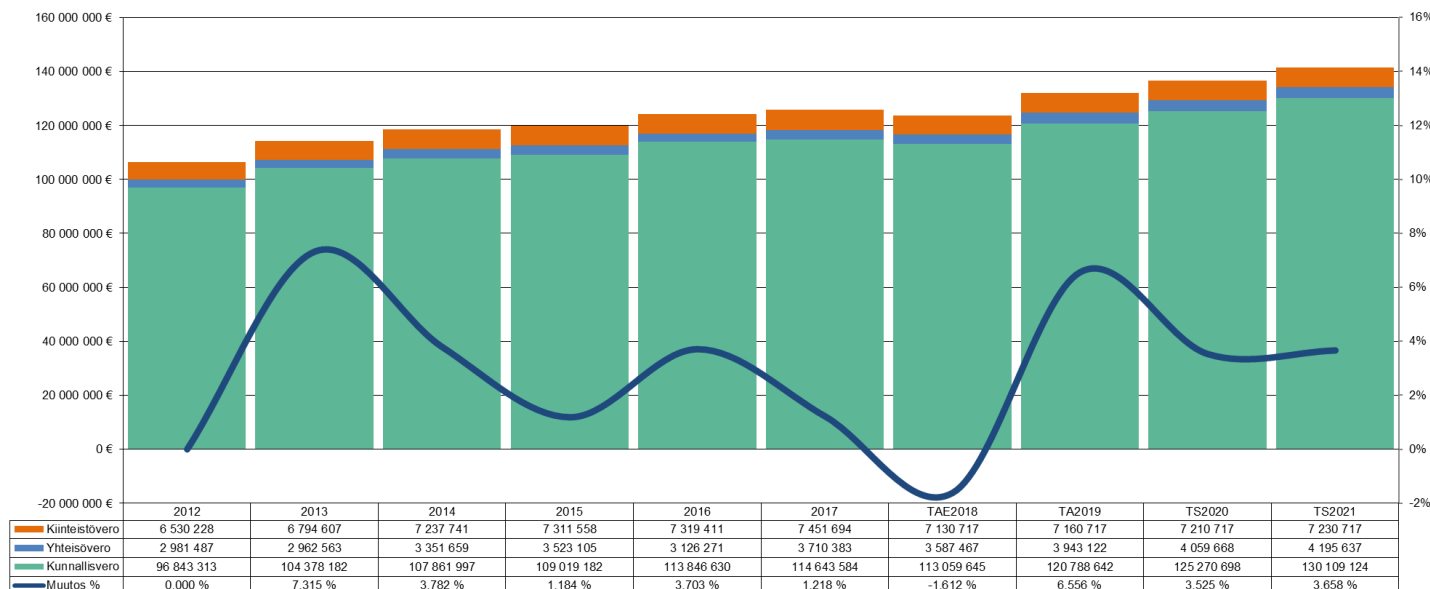
Kunnallisvero on kunnalle maksettava tulovero. Kunnat vahvistavat kunnallisveroprosenttinsa vuosittain. Veromenettelystä annettu laki (1558/1995) 91 a säättää, että kunnan tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17 päivänä tuloveroprosentin suuruus. Kunta ilmoittaa tuloveroprosentin neljännesprosenttiyksikön tarkkuudella. Jos ilmoitusta ei ole toimitettu 1 momentissa säädettyinä aikana taikka Verohallinnon myöntämässä myöhemmässä määräajassa, verotuksessa voidaan noudattaa edellisen vuoden tuloveroprosenttia. Vuodelle 2018 Vihdin kunnallisveroprosentti pysyy 20,5 prosentissa.

Vuoden 2018 talousarvioennuste arvio, että kunnallisverokertymä laskisi vuonna 2018 noin 113 miljoonaan euroon. Alkuvuoden verotilitykset ovat olleet 3,9 % edellisvuotta suuremmat, mutta vuoden 2017 valmistuvan verotuksen ennustetaan heikentävän loppuvuoden tilityksiä yhdessä kuntaryhmän jako-osuuden pienentämisen kanssa. Heikentyneiden verotulonäkymien taustalla ovat kuntalaisille kohdistuvat ennätykselliset veronpalautukset sekä maksuunpantavaa veroa laskeva epäonnistunut julkisen sektorin lomarahaleikkauksen sekä työtulovähennyksen vaikutusarviointi.

Vuodelle 2019 hallitus linjasi budjettiriihessä keventävänsä ansiotuloverotusta. Veronkevennysten arvioidaan alentavan kunnallisveron tuottoa yhteensä noin -236 miljoonalla eurolla. Suurin yksittäinen muutos on ansiotasoindeksin tarkistus, joka vähentää kunnallisveron tuottoa noin -154 miljoonalla eurolla. Muut veroperustemuutokset kohdistettiin kunnallisverotuksen perusvähennykseen, työtulovähennykseen sekä eläketulovähennykseen. Ottaen huomioon kunnallisveron tuottoa parantava veroperustemuutos (asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen), muutosten arvioidaan alentavan kunnallisveroa yhteensä -223 miljoonalla eurolla. Päätösperäiset veronalennukset alentavat kuntien verotuloja, mutta kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta.

Kunnallisveron kova kasvuvauhti vuodelle 2019 aiheutuu monien tekijöiden yhteisvaikutuksena. Suurin syy kovaan kasvuun on luonnollisten henkilöiden poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset kuluvana vuon-

na, minkä vuoksi vuoden 2018 taso jää alhaiseksi. Myös jäännösverot selittävät osan muutoksesta, sillä verovuoden 2018 jäännösverot tilittyvät kunnille verotuksen joustavan valmistumisen myötä pääosin vuoden 2019 aikana. Työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen 0,4 %-yksiköllä vuonna 2019 nostaa omalta osaltaan verotuloja vuonna 2019, kuten myös parantunut työllisyystilanne. Kunnallisverotilityksiksi vuodelle 2019 arvioidaan 120 788 642 euroa.

KUVIO 11. Verotulojen kehitys verolajeittain 2012–2021. Lähde: Kuntaliitto

Osuus yhteisöveron tuotosta

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka saajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. Yhteisöverokanta on 20 prosenttia. Vuonna 2016 Vihdin kunnan jako-osuus oli 30,92 prosenttia ja vuonna 2017 30,34 prosenttia. Jako-osuuden arvioidaan pysyvän vuonna 2019 vuoden 2018 tasolla eli olevan 31,35 prosenttia.

Vuoden 2019 yhteisöverotuoton ennustetaan olevan 3 943 122 euroa.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin.

Kiinteistöverotulojen arvioidaan olevan vuonna 2019 yhteensä 7,16 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 jatketaan 2018 alkanutta kiinteistöveroselvitystä, jossa varmennetaan rekisterissä olevan rakennuskannan oikeellisuus.

Kiinteistöverotukseen on tulossa muutoksia vuonna 2020, kun uudistetaan verotusarvojen laskentaa. Maapohjien ja rakennusten verotusarvojen laskentaa on tarkoitus uudistaa siten, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa tai laskea kiinteistöveroa, mutta verorasitus jakautuisi vuodesta 2020 eteenpäin osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken. Verotusarvot päivitetään vastaamaan verojärjestelmän mukaisia arvostamisperiaatteita, jolloin uudistus lisää veron oikeudenmukaisuutta. Uudistus tuottaa läpinäkyvän veron, koska verotusarvo-

jen määräytymisperusteet tulevat olemaan avoimesti kaikkien nähtävillä. Uusilta järjestelmiltä edellytetään myös kustannustehokkuutta siten, että verotusarvojen päivittämisessä voidaan tehokkaasti hyödyntää kerättyjä tietoja toteutuneista kiinteistö- ja asuntokaupoista.

KIINTEISTÖVEROPROSENTIT		2019	2018
		%	%
vakituinen asunto	0,41 - 1,00	0,45	0,45
muu asuinrakennus	0,93 - 2,00	1,00	1,00
yleinen	0,93 - 2,00	0,95	0,95
rakentamaton rakennuspaikka	3,95 - 6,00	4,00	4,00
yleishyöd. yhteisön kiinteistö	0,00 - 2,00	0,00	0,00

TAULUKKO 4. Kiinteistöveroprosentit 2018 - 2019

4.2.4 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella veroasteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kustannusten laskennallinen määrä perustuu uudessa järjestelmässä kunnan ikärakenteen ja sairastavuuden lisäksi kunnan muihin ominaispiirteisiin, kuten muun muassa työttömyysasteeseen, vieraskielisyyteen ja asukastiheyteen. Laskennallisia kustannuksia verrataan järjestelmässä kunnan omarahoitusosuuteen, kunnalle maksettaviin valtionosuuden lisäosiin sekä verotulojen tasaukseen, joka tehdään valtionosuuksien yhteydessä.

Valtiovarainministeriö sekä Opetus- ja kulttuuriministeriö tekevät lopullisen päätöksen vuoden 2019 maksettavista valtionosuuksista joulukuussa 2018. Talousarviossa on käytetty ennustamisen apuna Kuntaliiton julkaisemia materiaaleja sekä huomioitu maahanmuuton vaikutukset valtionosuuksiin. Nykyisten ennusteiden mukaan kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 8 372 miljoonaa euroa vuonna 2019 (8 458 miljoonaa euroa vuonna 2018). Kuntien valtionosuudet vähenevät -85 miljoonaa euroa (-1,0 %, 16 €/asukas) vuodesta 2018 vuoteen 2019.

Valtionosuuden muutokseen vaikuttavat mm. vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. €) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot (+224 milj. €). Kilpailukyky sopimuksen (kiky) takia kuntien valtionosuutta vähennetään vuonna 2019 yhteensä -497 milj. € (-91 €/as). Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädytysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 milj. euroa vuonna 2019. Peruspalvelujen hintaindeksin arvo vuodelle 2019 on 1,3 %. Yhteensä hallituskautta eli vuosia 2016-2019 koskevista indeksijäädytyksistä johtuen peruspalvelujen valtionosuus on -243 milj. euroa alemmalla tasolla mitä se olisi ilman päätöstä indeksikorotusten jäädyttämisestä.

Valtionosuusprosentti nousee 0,03 prosenttiyksikköä ja on 25,37 vuonna 2019 (25,34 vuonna 2018).

VALTIONOSUUDET	TP2017	TA2018	TAE2018	TA2019	TS2020	TS2021
Peruspalvelujen valtionosuus	28 208 991	28 752 149	27 930 378	27 982 724	30 287 183	30 796 008
Verotuloihin perustuva tasaus	-1 528 056	-1 619 606	-1 757 467	-1 760 761	-1 905 765	-1 937 781
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuurit. muut vos	-2 637 662	-4 310 617	-3 266 065	-3 272 186	-3 541 660	-3 601 160
Valtionosuudet yhteensä	24 043 273	22 821 926	22 906 846	22 949 777	24 839 759	25 257 067

TAULUKKO 5. Valtionosuudet Vihdin kunnassa vuosina 2017–2021. Lähde: Kuntaliitto, Valtiovarainministeriön Kuntatalousohjelma. Vuosi 2021 kunnan arvio.

Peruspalvelujen valtionosuuden määrärahan mitoituksessa huomioitavat muutokset (1 000 euroa):

Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen	-21 565
Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos	25 199
Kilpailukyky sopimuksen vaikutus valtionosuuteen	-29 462
Kirjastojen perustamiskustannushankkeet	-500
Kotikuntakorvausten muutos	1 354
Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä (siirto momentille 28.90.32)	-30 000
Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu	15 000
Muut muutokset	-1 996
Oppilaitosten perustamiskustannushankkeet	-9 600
Perustoimeentulotuen kuntien maksuosuus (vuoden 2017 toteutuma)	-18 485
Pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen pieneneminen	3 200
Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisen johdosta	-6 343
Todennetun osaamisen rekisterin ylläpito (siirto momentille 29.01.02)	-100
Valtion- ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus	-213 363
Vanhuspalvelujen laatusuosituksen tarkistaminen	-4 313
Vanhusten kotihoito ja veteraanien kotiinvietyt palvelut	1 000
Verotulomenetyksen kompensatio	223 000
Vuoden 2017 talousarvion kuntien perustoimeentulotuen rahoitusosuuden korjaus	-18 485
Yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen muutos varhaiskasvatuksessa	-634
Yhteensä	-86 09

5 KÄYTTÖTALOUSOSA

Vihdin kunnan tavoitteita, toimenpiteitä ja määrärahoja tarkastellaan, suunnitellaan, seurataan ja ohjataan kuntastrategiaan perustuvien toiminnallisten teiden. Kuntastrategian mukaiset päämäärät sekä niitä toteuttavat strategiset teot ovat esitelty talousarvion yleisiosassa. Käyttötalouso- sassa on esitelty toimielimien ja tulosalueiden sitovat toimintakatteet sekä kuvattu vähintään tulosalueittain palvelutarve 2019-2021, palvelujärjestelmä sekä palveluiden järjestämissuunnitelma. Lisäksi tulosalueen kuvauksessa on esitetty toimintaan vaikuttavat keskeiset tunnusluvut.

Käyttötalouso- san taulukoiden lukuohje

TP 2017	= edellisvuoden tilinpäätös
MTA 2018	= vuoden 2018 muutettu talousarvio
LTK 2019	= lautakunnan talousarvioesitys vuodelle 2019
TA 2019	= valtuuston päättämä talousarvio 2019
TS 2020 – 2021	= taloussuunnitelmavuodet 2020-2021

5.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	0	139 860	47 164	94 400	94 400	67,50	94 747	95 474
Toimintakulut	-44 540	-103 719	-40 666	-66 194	-66 326	63,95	-67 335	-68 464
Toimintakate	-44 540	36 141	6 498	28 206	28 074	77,68	27 412	27 010
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 109	-2 604	-2 604	0	0	0	0	0

Kunnan keskusvaalilautakunta vastaa vaalilain mukaan sille kuuluvista tehtävistä. Eduskuntavaalit järjestetään huhtikuussa 2019 ja europarlamenttivaalit toukokuussa 2019. Vuodelle 2020 ei ole suunnitteilla vaaleja. Kuntavaalit toimitetaan huhtikuussa 2021. Vaalien käytännön toimintaa hoidetaan kunnanhallituksen alaisessa konsernipalvelujen palvelukeskuksessa.

5.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunta	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Toimintakulut	-23 068	-24 987	-29 150	-29 451	-29 451	117,87	-29 888	-30 378
Toimintakate	-23 068	-24 987	-29 150	-29 451	-29 451	117,87	-29 888	-30 378
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-382	-400	-400	-700	-700	175	-700	-700

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi tarkastuslautakunta toimii sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjänä ja valvoo kuntalain 84 §:n mukaista ilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Valtuuston valitseman tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Hallinnon ja talouden tarkastuksesta säädetään tarkemmin kuntalain 121–125 §:ssä

5.3 KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	1 838 433	1 733 849	1 764 103	1 955 577	1 955 577	112,79	1 962 679	1 977 582
Toimintakulut	-88 172 966	-89 345 078	-91 614 885	-95 476 570	-94 514 153	105,79	-95 946 141	-97 549 671
Toimintakate	-86 334 533	-87 611 229	-89 850 782	-93 520 993	-92 558 576	105,65	-93 983 461	-95 572 089
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	3 114	21 400	21 400	20 800	20 800	97,20	20 800	20 800
Toimintakulut	-295 748	-414 183	-414 183	-339 996	-339 996	82,09	-339 996	-339 996

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot = - 92 558 576 – 80 000 = - 92 638 576 euroa.

Kunnanhallitus vastaa muun muassa strategisesta suunnittelusta sekä talouden, toiminnan ja maankäytön suunnittelun ja seurannan koordinoinnista, elinkeinopolitiikasta, markkinoinnista ja viestinnästä, asuntopolitiikasta, työllisyyspolitiikasta, omistajapolitiikasta, konserniohjauksesta, henkilöstöpolitiikasta sekä valtuuston käsiteltävien asioiden valmistelusta. Kunnanhallituksen alainen organisatorinen toiminta jakautuu konsernihallintoon ja hallintokeskukseen.

5.3.1 Konsernipalvelut

Konsernipalvelut	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	1 838 800	1 733 849	1 764 103	1 950 577	1 950 577	112,50	1 957 661	1 972 525
Toimintakulut	-8 917 351	-9 859 595	-8 627 675	-9 862 397	-9 848 920	99,89	-9 993 914	-10 156 278
Toimintakate	-7 078 551	-8 125 746	-6 863 572	-7 911 820	-7 898 343	97,20	-8 036 253	-8 183 753
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	3 114	21 400	21 400	20 800	20 800	97,20	20 800	20 800
Toimintakulut	-285 361	-406 183	-406 183	-313 412	-313 412	77,16	-313 412	-313 412

Konsernipalvelut huolehtii koko kuntaa palvelevista tukipalveluista, kuten hallinnon, talouden, henkilöstön ja tietohallinnon palvelut, kehittäminen, investointien ja hankinta-asioiden koordinointi. Konsernipalvelut vastaa myös kunnan maaseutu- ja asuntoasioiden hoidosta, maahanmuutosta sekä joukkoliikenteen järjestämisestä. Konsernipalvelut vastaa myös työllisyysasioiden hoidosta ja hoitaa lähinnä kunnan omaan organisaatioon työllistämistä. Organisaatiouudistuksen myötä konsernipalvelut vastaa myös sosiaali- ja terveyspalvelujen ostosta. Laskenta- ja palkanlaskentapalvelut ostetaan Kunnan Taitoa Oy:tä ja tietotekniset palvelut Kuntien Tiera Oy:ltä.

Palvelutarve 2019-2021

Vihdin kunnan uuden strategian myötä konsernipalvelun tavoitteena on kehittää sisäistä palvelutuotantoa siten, että kuntalaiset saavat yhä parempaa palvelua. Edistämme asiakaslähtöisyyttä, yhteistyötä ja innovatiivisuutta koko kunnan tasolla strategian toteuttamiseksi. Keskeisiksi kehittämiskohteiksi taloussuunnittelukaudella nousevat osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, kannustavan palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmän kehittäminen, etätyöskentelymahdollisuuksien ja sähköisten palvelujen parantaminen

sekä asiakaspalvelun kehittäminen vastaamaan paremmin asiakastarpeita. Joukkoliikenteeseen panostamisen lisäksi pyrimme kehittämään innovatiivisia liikkumismuotoja.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Konsernipalveluita kunnassa tuottaa kaikkiaan 33 henkilöä, joista yleishallinnossa 10, talouspalveluissa 5, henkilöstöpalveluissa 5, joukkoliikenteessä 3, työllistämispalveluissa 6, tietohallinnossa ja kehittämisessä 2 ja maahanmuuton tehtävissä 2. Viime vuosina uusrekrytoinneissa painopiste on siirtynyt perinteisemmistä hallinnon palveluista ja sen edellyttämästä osaamisesta kunnan kehittämisen strategisten painopisteiden kannalta keskeisiin kehittämisalueisiin, kuten työllisyyspalveluihin, maahanmuuttoon, osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien sekä joukkoliikenteen kehittämiseen.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Konsernipalvelut vahvistaa kuntalaisten osallisuus- ja vaikutusmahdollisuuksia avaamalla kuntalaisten käyttöön palautekanavat sekä välittömälle asiakaspalautteelle että systemaattisemmalle palvelukohtaiselle palautteelle. Palautejärjestelmä on kaikille avoin, ja sen kautta voi seurata myös palautteen perusteella tehtyjen toimenpiteiden etenemistä. Kuntalaisten suoria vaikuttamismahdollisuuksia lisätään mm. osallistuvan budjetoinnin jatkamisella ja laajentamalla koskemaan investointien lisäksi myös käyttötaloutta. Kuntalaisten ja eri intressitahojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään kunnan kehittämisessä ja päätöksenteossa ja otetaan käyttöön osallistumiseen ja vaikuttamiseen tarkoitettuja työkaluja.

Kuntastrategian liikkumista koskevia tavoitteita edistetään jatkamalla joukkoliikenteeseen panostamista ja kehittämällä innovatiivisia liikkumismuotoja sitä täydentämään. Liikkumattomuutta mahdollistetaan puolestaan etätyöyhteyksiä parantamalla sekä valokuituhankkeella, jonka tavoitteena on parantaa yhteyksiä sekä kunnan toimipisteissä että saattaa ne myös kuntalaisten ulottuville kohtuullisin kustannuksin.

Kunnan asiakaspalvelua kehitetään edelleen vastaamaan paremmin asiakastarpeita. Sähköisiä palveluja ja asiakaspalvelukanavia lisätään ja kehitetään siten, että palvelut olisivat yhä paremmin saavutettavissa.

Henkilöstölle luodaan kannustava palkitsemisjärjestelmä, joka kannustaa uusiin innovaatioihin sekä strategian mukaisiin tekoihin

Konsernipalveluiden tavoitteena on kehittää kunnan toimintamalleja ja sähköisiä alustoja siten, että ne tarjoaisivat mahdollisuuden kuntalaisten, yhdistysten ja erilaisten kuntalaisten yhteenliittymien toiminnalle ja aktiivisuudelle.

5.3.2 Sosiaali- ja terveyspalveluiden tulosalue

Sosiaali- ja terveyspalvelut	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	-1 313		0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-78 939 746	-79 062 517	-82 935 476	-84 928 485	-83 978 817	106,22	-85 255 777	-86 685 709
Toimintakate	-78 941 059	-79 062 517	-82 935 476	-84 928 485	-83 978 817	106,22	-85 255 777	-86 685 709

5.3.2.1 Perusturvakuntayhtymä Karviainen

Perusturvakuntayhtymä Karviainen	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	-1 313	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-45 063 527	-45 476 316	-48 724 000	-49 772 436	-48 804 036	107,32	-49 546 137	-50 377 138
Toimintakate	-45 064 840	-45 476 316	-48 724 000	-49 772 436	-48 804 036	107,32	-49 546 137	-50 377 138

Palvelutarve 2019 - 2021

Sosiaali- ja terveyspalvelujen määrää ja laatua säätelevät lukuisat lait ja asetukset kuten nk. neuvola-asetus neuvolatyön, lääkärivastaanottojen ja suun terveydenhuollon osalta. Sosiaalihuollon lait määrittelevät palvelujen sisällön ja aikarajat, joissa palvelu on tarjottava, ja vammaispalvelulaki määrittää asiakkaiden saamia palveluja määrällisesti ja laadullisesti. Lisäksi hoitoonpääsyn aikarajat on kirjattu terveydenhuoltolakiin. Kaikkia edellä mainittuja aikarajoja ja muita laadullisia tai määrällisiä kriteerejä seurataan valtakunnallisesti ja kriteerien noudattamatta jättäminen aiheuttaa sanktioita valvontaviranomaisten taholta.

Tavoitteena on, että palvelujen saatavuus asiakkaille on valtakunnallisten suositusten mukainen ja alueellisesti tasa-arvoinen. Tavoitteena on myös, että Karviaisen palvelujen saatavuus ja päätösten käsittelyajat noudattavat vähintään erilaisia normitettuja käsittelyaikoja (esim. hoitotakuusäädös/ terveydenhuoltolaki, vammaispalvelulaki, sosiaalihuoltolaki, lastensuojelulaki), mikä on palveluilta vaadittava minimitaso. Palvelujen saatavuutta ja riittävyyttä seurataan systemaattisesti odotusaikoja ja käsittelyaikoja seuraamalla. Joissakin palveluissa tavoitteena on minimitasoa korkeampi palvelutaso, kuten esimerkiksi lääkärin vastaanototoiminnassa ja suun terveydenhuollossa. Kiireelliset tai päivystysluontoiset asiat hoidetaan välittömästi.

Vuoteen 2019 vaikuttaa erityisesti vuosien 2017 ja 2018 merkittävästi lisääntynyt lastensuojelun palvelutarpeen volyymien kasvu. Lakisääteisten kriteerien täytyessä lapsen kasvu ja kehitys on turvattava ja mikäli tieto lastensuojelutarpeesta tulee sosiaalipalveluihin myöhemmissä vaiheissa, on ainoana keinona yleensä sijaishuolto eli lapsen sijoittaminen laitokseen tai perheeseen. Asiakkuuksien määrä on ollut vuonna 2018 kolmanneksen suurempi kuin mihin oli varauduttu. Myös ikääntyneiden palvelutarpeen volyymien kasvu on näkynyt jo vuonna 2018 samoin kuin kehitysvammaisten asumispalvelujen tarpeen kasvu.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Perusturvakuntayhtymä Karviainen tuottaa palveluita Vihdissä useissa toimipisteissä, joista merkittävimmät ovat Nummelan terveysasema, Ojakkalantie 10, sosiaalitoimisto Tehtaantie 3:ssa sekä kunnassa toimivat neuvolat. Vuoden 2017 lopussa Perusturvakuntayhtymä Karviaisella oli henkilöstöä Karkkilassa ja Vihdissä yhteensä 556 henkilöä. Erikoissairaanhoidon tuottaa HUS kuntayhtymä, jossa Karviaisen kunnat kuuluvat Lohjan sairaanhoitoalueeseen.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Perusturvakuntayhtymä Karviaisen järjestämien palvelujen pohjana on vuonna 2017 hyväksytty palvelutasosuunnitelma. Palvelujen järjestämiseen suunnitelmakaudella 2019–2021 vaikuttaa alueen väestön kehitys: lasten määrä on vähentynyt ja yli 75-vuotiaiden lukumäärä on kasvanut ja kasvaa edelleen. Tämä merkitsee hoivapalvelujen tarpeen kasvua ja lapsiperheiden peruspalvelujen tarpeen vähenemistä. Vähenevästä lasten määrästä huolimatta perheiden erityispalvelujen tarve on kasvanut. Lastensuojelun ja perheiden erityisen tuen asiakasmäärät ovat lisääntyneet voimakkaasti vuoden 2017 alusta lukien. Erityisesti sijaishuoltopalvelujen lisääntynyt tarve vuosina 2017–2018 vaikuttaa myös vuoden 2019 talousarvioon kustannuksia nostavasti. Ikäihmisten palvelutarpeen jatkuva kasvu ikäluokan kasvaessa tarkoittaa kustannusten kasvua, johon voidaan joiltakin osin vaikuttaa kehittämällä edelleen palveluja ja niiden rakennetta. Ikääntyneiden palvelutarpeen kasvu koskee jäsenkunnista erityisesti Vihtiä.

Tulevina vuosina palveluiden järjestämiseen vaikuttaa myös valmisteltu uusi laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä. Valmistelun seurauksena on syntynyt hallituksen esitysluonnos sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännöksi. Uudistuksen tavoitteena on mm. toteuttaa maakuntien itsehallintoon perustuva palvelu- ja hallintojärjestelmä. Järjestelmän tarkoituksena on vahvistaa julkisen talouden kestävyttä. Uusi rakenne käsittäisi 18 maakuntaa, 5 sote-yhteistyöaluetta ja 12 laajan ympärivuorokautisen päivystyksen

yksikköä (sis. 5 yliopistosairaalaa). Uudistuksen aikataulun mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen siirtyisi maakunnille 1.1.2021 alkaen. Tuolloin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja rahoitusvastuu on tarkoitus irrottaa kuntapohjaisesta järjestelmästä.

Perusturvakuntayhtymä Karviainen	TA2019*	TAE 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015	TP 2014
Perusturvakuntayhtymä Karviainen	-49 094 500	-48 281 678	-44 492 253	-47 235 839	-47 030 855	-48 130 977
<i>Perusturvakuntayhtymä Karviainen (toiminnalliset muutokset huomioiden, ei kiky)</i>	-54 045 577	-53 232 755	-49 443 330	-49 455 846	-48 635 862	-48 130 977
Muutos %	1,683 %	8,517 %	-5,808 %	0,436 %	-2,286 %	
Erikoissairaanhoito	-34 684 900	-33 818 313	-33 434 245	-30 984 581	-32 685 062	-29 864 269
<i>Erikoissairaanhoito (korjattu palautukset)</i>		-33 818 313	-33 434 245	-32 050 581	-31 619 062	-29 864 269
HUS palvelusopimus		-29 500 197	-30 529 258	-28 811 347	-31 933 547	
Kalliin hoidon tasaus		-802 872	-87 004	91 207	615 339	
Ensihoito		-1 470 372	-1 319 152	-1 002 841	-787 688	
Muu HUS ylläpitämä toiminta		-932 000	-1 024 691	-995 166	-380 681	
Muu erikoissairaanhoito		-491 933	-474 140	-266 434	-198 485	
Yhteensä	-83 779 400	-82 099 991	-77 926 499	-79 286 420	-78 649 917	-77 995 246
<i>Yhteensä (toiminnalliset muutokset huomioiva)</i>	<i>-88 210 470</i>	<i>-86 531 061</i>	<i>-82 357 569</i>	<i>-80 965 201</i>	<i>-80 254 924</i>	<i>-77 995 246</i>
Muutos %	1,94 %	5,07 %	1,72 %	0,89 %	2,90 %	

TAULUKKO 6. Perusturvakuntayhtymä Karviaisen kustannuskehitys 2014-2019.

*Vuoden 2019 osalta on kunnan talousarviossa huomioitu Perusturvakuntayhtymä Karviaiselle ainoastaan vuoden 2018 ennusteen mukaiset määrärahat. Erikoissairaanhoito on budjetoitu esityksen mukaan

5.3.2.2 Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoito	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-33 876 219	-33 586 201	-34 211 476	-35 156 049	-35 174 781	104,73	-35 709 640	-36 308 571
Toimintakate	-33 876 219	-33 586 201	-34 211 476	-35 156 049	-35 174 781	104,73	-35 709 640	-36 308 571

Erikoissairaanhoidon määrärahat sisältyvät Perusturvakuntayhtymä Karviaisen talousarvioon. Erikoissairaanhoidon tuottaa HUS kuntayhtymä, jossa Karviaisen kunnat kuuluvat Lohjan sairaanhoitoalueeseen. Erikoissairaanhoidon osalta HUS:n palvelusopimuksen kustannukset kasvavat talousarvioon 2018 nähden noin 1,59 miljoonaa euroa. Kustannuksia nostattavat kustannuksia nostattavat ensihoidon ja muun erikoissairaanhoidon kustannuksien kasvu.

5.3.3 Elinkeino ja markkinointi

Elinkeino ja markkinointi	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	0	10 000	10 000	5 000	5 000	50,00	5 018	5 057
Toimintakulut	-144 828	-491 610	-470 060	-586 852	-587 518	119,51	-596 108	-605 728
Toimintakate	-144 828	-481 610	-460 060	-581 852	-582 518	120,95	-591 090	-600 671
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-659	0	0	-22 584	-22 584	0	-22 584	-22 584

ELINKEINOPALVELUT

Palvelutarve 2019-2021

Vihdin kunnassa on noin 2000 yritystä. Vihdin kunnan strategian mukaisesti kunnan elinvoimaisuus tarvitsee yritysten ja työpaikkojen kasvua. Vihdin kunnan elinkeinopalvelut ovat viime vuosina alkaneet toimia entistä aktiivisemmin yrittäjyyden ja yritysten yhteistyön edistäjänä. Vihti on monipuolinen eri palveluiden tarjoaja sekä yrittäjyyden mahdollistava kunta.

Kunnan tarjoamilla käytännön palveluilla helpotamme yritysten sijoittumista Vihtiin. Yritykset saavat kaikki tarvitsemansa palvelut saman katon alta – oli kyseessä sitten suuryritys tai vasta aloittava pienempi yritys-toiminta.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Elinkeinopalvelut tuottaa elinkeinoelämän neuvonta- ja asiantuntijapalveluita, elinkeinomarkkinointia, yrittäjyyssympäristön toimintaedellytysten, yritystoiminnan kehittymisen ja yritysyhteistyön edistämistä. Elinkeinopalveluiden osalta palvelutuotantoa hoidetaan 1 henkilön voimin.

Palveluiden järjestämissuunnitelma 2019-2021

Vuonna 2019 painopiste Vihdin elinkeinopalveluissa Vihdin elinkeinomarkkinointi sekä elinkeinopalveluiden saatavuuden kehittäminen. Tavoitteena on koko kunnan organisaation kattava sujuva yhteistyö ja asioiden hoito yrityskenttään niin, että yrittäjien ja yrittäväksi ryhtyvien sujuva arki turvataan. Vuosina 2020-2021 painopiste siirtyy yhä enemmän Vihdin houkuttelevaisuuden parantamiseen uusien yritysten osalta.

MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ

Palvelutarve 2019 - 2021

Markkinointi ja viestintä tukevat kunnan muita työntekijöitä ja yksiköitä sekä viestinnällisen että visuaalisen sisällön laatimisessa ja sen hionnassa brändinmukaiseen suuntaan. Ohjeilla ja tarjotulla tuella autetaan orgaanisen viestinnän muodostumisessa eri kanaviin. Pyrkimyksenä tällä on tuottaa lisäarvoa kunnan profiilia nostamalla ja sitä kautta lisätä kunnan kiinnostavuutta kunnan rajojen ulkopuolella vierailu- ja asuinpaikkana, työmarkkinoilla ja yrittäjien keskuudessa. Orgaanista viestintää täydennetään eri markkinoinnin keinoin ostetun median kautta kohdistetusti tai brändikampanjoilla sekä valtamedioihin suunnatulla tiedottamisella.

Kuntalaisille suunnatulla viestinnällä vastataan kuntalaisten tiedontarpeeseen ja vaikutetaan samalla mieli-kuvaan kunnan toiminnasta.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Markkinointi- ja viestintäpalveluja tuottaa Vihdin kunnassa kaksi henkilöä. Työkaluina ja kanavina käytetään mm. Vihdin kunnan intra- ja internet-sivuja, kunnan Facebook-sivua, tapahtumakalenteria sekä perinteisiä (esim. lehtimainoksia) ja elektronisia medioita (esim. internet-sivuilla olevia bannereita).

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Vuosina 2019 ja 2020 markkinoinnissa ja viestinnässä panostetaan merkittävästi kesälle 2020 suunniteltuun Sepänpihan Kotinäyttelyyn. Markkinoinnin ja viestinnän panos on hankkeessa merkittävä sen kaikissa vaiheissa. Tämän ja muiden brändinmukaisten markkinointi- ja viestintätoimenpiteiden päämääränä on kunnan elinvoimaisuuden lisääminen ja taloudellisen tilanteen parantaminen tukemalla kunnan väestönkasvutavoitteita.

5.4 LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA

Lasten ja nuorten lautakunta	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	3 758 476	3 306 521	3 313 774	3 059 128	3 059 128	92,52	3 070 358	3 093 921
Toimintakulut	-58 969 280	-58 910 567	-58 861 901	-59 847 621	-59 584 853	101,14	-60 214 677	-60 919 950
Toimintakate	-55 210 804	-55 604 046	-55 548 127	-56 788 493	-56 525 725	101,66	-57 144 319	-57 826 029
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	21 268	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 197 358	-18 591 995	-18 591 995	-18 164 696	-18 164 696	97,70	-18 164 696	-18 164 696

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot = -56 525 725 euroa

Sivistyspalvelut tuottaa sujuvia, tehokkaita sekä oikea-aikaisia peruspalveluja Vihdin kunnan asukkaille kuten Vihdin kunnan strategiassa todetaan: Haluamme auttaa vihtiläisiä elämään hyvää ja aktiivista elämää. Lasten ja nuorten lautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, opetuksesta ja nuoriso- ja opiskeluhoitopalveluista.

Lasten ja nuorten lautakunnan tavoite on kehittää varhaiskasvatus-, opetus-, nuoriso- ja opiskeluhoitopalveluja niin, että ne vastaavat palvelutarvetta ja turvaavat kasvatuksen ja opetuksen laadun sekä vastaavat nuorten suunnitelmallisesta vapaa-ajan toiminnasta ja nuorten sijoittumisesta perusopetuksen jälkeen joko opintoihin tai työelämään. Opiskeluhoitotyöllä on tärkeä merkitys lapsen ja nuoren arjessa.

Lasten ja nuorten lautakunnan alaisen toiminnan keskeisiä tavoitteita ja toimia vuonna 2019 ovat (1) varhaiskasvatuksen varahenkilöstön vakinaistamista ja henkilöstön hyvinvointikoulutuksen järjestäminen, (2) opetuksen kehittämissuunnitelman mukaista etenemistä, (3) nuorisopalvelun toimintojen suuntaamista jalkautuvaan ja verkostoituvaan toimintaan ja (4) opiskeluhoitolaisten varautuminen erilaisiin tilanteisiin.

5.4.1 Opetuksen tulosalue

Opetuksen tulosalue	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	1 145 774	1 315 750	1 327 209	1 217 500	1 217 500	92,53	1 221 969	1 231 347
Toimintakulut	-35 065 710	-35 468 165	-35 349 519	-35 781 981	-35 596 538	100,36	-35 951 081	-36 348 096
Toimintakate	-33 919 936	-34 152 415	-34 022 310	-34 564 481	-34 379 038	100,66	-34 729 112	-35 116 749
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	19 740	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-12 367 168	-12 961 230	-12 961 230	-12 280 149	-12 280 149	94,75	-12 280 149	-12 280 149

Palvelutarve 2019-2021

Perusopetuksen oppilasmäärät ovat kasvaneet viime vuosina, kun suuremmat ikäluokat ovat siirtyneet perusopetukseen. Varhaiskasvatuksessa on kuitenkin jo nähtävissä pienempien ikäluokkien vaikutus toimintaa ja mikäli perusopetusikäisiin ei kohdistu suurta muuton kasvua, tulevat perusopetuksen oppilasmäärät putoamaan tulevina vuosina. Perusopetuksessa on ollut 20.9.2018 yhteensä 3 687 lasta, kun vuonna 2015 niitä oli 3 517. Ennuste kuitenkin vuoteen 2021 kertoo, että lapsimäärä vähenisi perusopetuksessa 3 636 oppilaaseen ja vuoteen 2023 mennessä 3 326 oppilaaseen.

Lukion opiskelijamääräksi on vakioitunut noin 550 opiskelijaa. Lukion ensimmäiselle vuosikurssille otetaan 180 opiskelijaa, sisäänpääsykeskiarvo lukuvuodeksi 2019-2020 on 7,4. Lähivuosien aikana on tarkasteltava lukion kurssimäärän kehittymistä ja varauduttava muutamien uusien tehtävien perustamiseen. Uudet opetussuunnitelmat niin perus- kuin lukio-opetuksessa korostavat oppilaan ja opiskelijan omaa arviointia op-

pimisosprosessin yhteydessä. Tavoitteena on myös, että opettaja antaa oppilaalle ja opiskelijalle palautetta koko oppimisprosessin ajan. Lisäksi toivotaan, että huoltajat seuraavat lasten ja nuorten opiskelujen sujumista koko oppimisprosessin ajan. Oppimisprosessin aikaisen arvioinnin tekemiseen on suunniteltu erilaisia arviointityökaluja. Vihdin kunnan perus- ja lukio-opetuksessa tullaan tutkimaan kevään 2019 aikana, mikä arviointityökalu soveltuu koulujen toimintaan.

Keväällä 2018 kuntia on tiedotettu, että A1-kielen opetusta tullaan varhentamaan viimeistään keväällä 2020. Kielen opetuksen varhentaminen merkitsee muutoksia kunnan opetussuunnitelman tuntijakoon. Tavoitteena on, että kielen opetuksen varhentaminen voidaan tehdä tuntijakomuutoksena niin, ettei kielen opetuksen varhentaminen aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Vihdin kunnassa on 9 vuosiluokkien 1-6 koulua, kaksi vuosiluokkien 7-9 koulua ja kaksi yhtenäiskoulua. Opetushenkilöstöä on noin 300 opettajaa, 8 virkarehtoria sekä vajaa 100 kouluohjaajaa.

Perusopetuksen lukuvuoden 2019-2020 tuntikehykseen on varaus noin 6600 opetustunnin järjestämiseen. Lukuvuosikohtainen tuntikehys määräytyy oppilasmäärien, opetusryhmien sekä opetushenkilöstön ja käytettävissä olevien tilojen perusteella. Mikäli oppilasmäärissä tapahtuu merkittäviä muutoksia, heijastuu muutos välittömästi tuntikehykseen. Perusopetuksen kouluohjaajia on noin 80. Kouluohjaajien vuosittainen viikkotyöaika vaihtelee 20-38 viikkotunnin välillä. Viimeisten vuosien aikana merkittävä määrä vakinaisessa työsuhteessa työskennelleitä kouluohjaajien on siirtynyt toisiin tehtäviin. Erilaisilla hankerahoituksilla on vuosittain ollut mahdollista palkata vajaa 10 kouluohjaajaa määräaikaisiin tehtäviin.

Kunnan kouluverkosta päättää kunnanvaltuusto. Lautakunta määrittelee oppilaaksiottoalueet. Vihdissä noudatetaan lähikouluperiaatetta, mikä tarkoittaa sitä, että lapsi ja nuori opiskelee pääsääntöisesti oman oppilaaksiottoalueensa koulussa. Poikkeuksena on maahanmuuttajien ja kehitysvammaisten lasten opetus, jotka järjestetään Nummelan ja Kuoppanummen kouluissa.

Lukion henkilökuntaan kuuluu noin 30 opettajaa, kaksi opinto-ohjaajaa, rehtori, apulaisrehtori sekä koulu-sihtööri. Opiskeluhollossa toimii psykologi, kuraattori ja terveydenhoitaja.

Etelä-Nummelan koulu ja päiväkotikeskus valmistuu 2020-luvun alkupuolella. Tällä koululla on vaikutus Nummelan alueen koulujen oppilaaksiottoalueisiin. Samalla tullaan tarkastelemaan, millaisia mahdollisuuksia kunnassa on järjestää aamupäivätoimintaa iltapäivätoiminnan lisäksi.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskuksen suunnittelu ja toteutuminen 2020-luvulla muuttaa kunnan kouluverkkoa. Syksyllä 2018 on aloitettu oppilaaksiottoalueiden poikkihallinnollinen tarkastelu. Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskuksen oppilaaksiottoalueeseen tulee osia Kuoppanummen, Nummelan ja Huhmarnummen koulun oppilaaksiottoalueista. Samassa yhteydessä tarkastellaan Kuoppanummen, Nummelan ja Ojakkalan koulujen oppilaaksiottoalueiden rajapintoja. Tavoitteena on, että kuntalaiset tietävät tulevista oppilaaksiottoaluemuutoksista mahdollisimman hyvissä ajoin.

Perusopetuksen opetusresurssi on lukuvuonna 2018-2019 noin 6600 tuntia. Seuraavaa lukuvuotta varten tehtävien opetusjärjestelyjen suunnittelu aloitetaan jo edellisen lukuvuoden syyskaudella. Haasteena opetusjärjestelyiden palveluiden suunnittelussa on oppilasmäärien vuosittaiset muutokset niin ikäluokka- kuin koulukohtaisesti. Viime vuosina Vihdin kunnan alueelle on tullut monia lastensuojelulaitosyrityksiä, joiden asukkailla kunta järjestää opetuksen. Yksittäisten oppilaiden opetusjärjestelyjen suunnittelu saattaa vaatia lukuvuoden aikana erilaisia resursseja, joita ei voida ennustaa tai arvioida talousarvion laadintavaiheessa.

Vihdin lukio on toisen asteen oppilaitos, johon haetaan yhteishaussa. Lautakunta on päättänyt lukion johtoryhmää kuultuaan asettaa Vihdin lukion lukuvuoden 2019-2020 sisäänpääsykeskiarvoksi 7,4. Keskiarvorajan nostaminen aikaisemmasta 7,2 nyt asetettuun 7,4 tulee vaikuttamaan niin yläkoulujen kuin lukion toimintaan. Yläkoulujen opinto-ohjauksessa ja sitä kautta myös oppilaiden ja perheiden on tiedostettava se, että Vihdin lukioon pääsy edellyttää yli 7,4 keskiarvoa perusopetuksen päättötodistuksessa. Lukion toiminnassa keskiarvorajan nouseminen näkyy siinä, että keskeyttäneiden määrä on vähentynyt ja että lukio voi keskittää kurssitarjonnan jatko-opintoihin ja ylioppilaskirjoituksiin valmistaviin kursseihin.

Tunnusluvut	LV 2015-2016	LV 2016-2017	LV 2017-2018	LV 2018-2019				
Opetustuntien määrä	6 332	6 108	6 273	6 541				
Lukion kurssimäärät	630	633	650	650				
Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TP 2017	20.9.2018	Suomenkielisen opetuksen osuus 20.9.2018	Ruotsinkielisen opetuksen osuus 20.9.2018	Ennuste 2020	Ennuste 2021
Perusopetuksen oppilasmäärä yht.	3517	3 525	3 633	3 687	3 646	41	3 689	3 636
Oppilasmäärä 1-6 lk	2350	2 378	2 473	2 505	2 464	41		
Oppilasmäärä 7-9 lk	1167	1 147	1 153	1 182	1 182	0		
Valmistavan opetuksen oppilasmäärä	7	12	7	7	7	0		
Lukion oppilasmäärä	509	544	552	531				
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten määrä yht. (vuoden ka.)	1424	1360	1313	1225				

Tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TP 2017	MTA 2018	TA 2019/ LTK	TA 2019
<u>Nettomenot €/ oppilas (ulkoiset+sisäiset erät)</u>						
Varhaiskasvatus ja esiopetus	14 999	15 296	15 456	16 902	17 003	16 960
Perusopetus	8 612	8 563	8 329	8 291	8 375	8 325
Lukiokoulutus	6 775	6 384	6 702	6 609	6 935	6 937
<u>Nettomenot €/ oppilas (ulkoiset erät)</u>						
Varhaiskasvatus ja esiopetus	10 945	11 199	11 265	12 388	12 329	12 286
Perusopetus	5 568	5 574	5 328	5 164	5 408	5 358
Lukiokoulutus	4 035	3 849	3 794	3 912	4 408	4 410
<u>Nettomenot €/ opetustunti (ulkoiset+ sisäiset erät)</u>						
Perusopetus	4 729	4 853	4 888	4 771	4 721	4 692
<u>Nettomenot €/ opetustunti (ulkoiset erät)</u>						
Perusopetus	3 057	3 159	3 127	2 972	3 049	3 020
<u>Henkilöstömenot €/opetustunti</u>						
Perusopetus	2 673	2 706	2 672	2 585	2 656	2 644
<u>Henkilöstömenot €/oppilas</u>						
Varhaiskasvatus ja esiopetus	9 818	9 918	9 962	10 555	10 347	10 304
Perusopetus	4 869	4 775	4 553	4 493	4 712	4 692
Lukiokoulutus	3 910	3 720	3 664	3 786	4 215	4 227
<u>Kotikuntakorvaukset</u>						
Kotikuntakorvaustulot	525 679	637 392	569 664	687 209	589 200	589 200
oppilasmäärä	67	75	68	82	75	75
Kotikuntakorvausmenot	-903 098	-934 314	-916 092	-870 000	-704 100	-704 100
oppilasmäärä	125	121	121	116	88	88
Netto	-377 419	-296 922	-346 428	-182 791	-114 900	-114 900
oppilasmäärä	-58	-46	-53	-34	-13	-13

TAULUKKO 7. Opetuksen tunnuslukuja 2015-2019

5.4.2 Varhaiskasvatuksen tulosalue

Varhaiskasvatuksen tulosalue	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	2 435 793	1 923 571	1 891 802	1 751 028	1 751 028	91,03	1 757 456	1 770 943
Toimintakulut	-22 726 652	-22 628 380	-22 304 745	-22 579 898	-22 527 460	99,55	-22 782 945	-23 069 036
Toimintakate	-20 290 859	-20 704 809	-20 412 943	-20 828 870	-20 776 432	100,35	-21 025 490	-21 298 093
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	358	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-5 502 133	-5 528 934	-5 528 934	-5 725 551	-5 725 551	103,56	-5 725 551	-5 725 551

Palvelutarve 2019-2021

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on Vihdissä vähentynyt vuoden 2015 ja 2016 tilastojen mukaan. Tämän seurauksena varhaiskasvatuksen toimintaa on sopeutettu elokuusta 2015 alkaen vähentämällä lapsiryhmien ja kasvattajien määrää. Lasten määrän vähenemiseen varauduttiin vuoden 2017 osalta suunnitelmalla pedagogista päiväkotiverkkoa yhdessä päiväkodin johtajien kanssa. Tämän tuloksena palveluverkkoa supistettiin elokuusta 2017 Vihdin kirkonkylällä yhdellä lapsiryhmällä ja Nummelan alueella neljällä lapsiryhmällä. Keväällä 2016 varhaiskasvatuksen piirissä oli noin 68 prosenttia alle kouluikäisistä vihtiläisistä lapsista, keväällä 2017 vastaava luku oli noin 71 prosenttia ja 31.5.2018 prosentti oli jo 77 eli varhaiskasvatuksen käyttöprosentti on noussut. Tämä tulee ottaa huomioon jatkossa, kun suunnitellaan varhaiskasvatuksen palveluverkkoa. Lisäksi palveluverkkoa suunniteltaessa on huomioitava kunnan väkiluvun kasvutavoite, joka on strategian mukaisesti 1 % vuodessa. Etelä-Nummelan koulu- ja päiväkotikeskuksen suunnittelu alkaa vuoden 2019 aikana.

Vihdin kirkonkylällä sijaitsevassa Myrskylänmäen päiväkodissa on vielä mahdollisuus avata yksi lapsiryhmä jos tarvetta ilmenee. Ryhmä oli auki keväällä 2018 ja todennäköisesti avataan jälleen kevääksi 2019. Nummelan alueella vastaava laajentumisvara joudutaan ottamaan käyttöön kevääksi 2019 todennäköisesti avoimen päiväkodin tiloista. Kevät on vuosittain varhaiskasvatuspaikkojen osalta haasteellista aikaa.

ERI PALVELUT	LASTEN MÄÄRÄ 31.5.2016	LASTEN MÄÄRÄ 31.5.2017	LASTEN MÄÄRÄ 31.5.2018
Kunnallinen päiväkotihoito	1375	1361	1280
Kunnallinen perhepäivähoito	93	81	66
Palvelusetelin piirissä	185	202	220
Yksityisen hoidon tuella	78	79	44

TAULUKKO 8. Varhaiskasvatuksen tunnuslukuja 2016-2018

Nykyinen palvelujärjestelmä

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsiryhmien enimmäiskoosta päiväkodissa. Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Henkilöstömitoitusta tulee noudattaa myös henkilöstön sairaus- ja vuosilomien sekä muiden ennakoitavissa olevien poissaolojen, kuten koulutuksien aikana. Kunnallisissa 15 päiväkodissa työskentelee vuonna 2019 n. 260 henkilöä kasvatusvastuullisissa tehtävissä lasten parissa, lisäksi avustavissa tehtävissä työskentelee 45 työntekijää. Päiväkodin johtajia on 11. Perhepäivähoitajien määrä on laskenut ja kunnallisia hoitajia on 13. Varhaiskasvatuksen hallinnon käytössä on 3,5 henkilötyövuotta.

Vihdin varhaiskasvatuksen vuorohoito on keskitetty Pajuniityn päiväkotiin, vuorohoidon määrä näyttää tasaantuneen noin sadan tarvitsijan tasolle kuukausittain. Avoin päiväkotitoiminta on keskitetty Annantien perhetupaan.

Yksityisessä päiväkotihoidossa tukimuotona on palveluseteli. Yli 3-vuotiaan kokopäivähoidosta myönnettävän palvelusetelin maksimiarvo on 830 € ja alle 3-vuotiaan vastaava on 1162 €. Palvelusetelin arvoon vaikuttavat perheen koko ja tulot. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin menettelytapaohjeeksi on laadittu sääntökirja. Vihdin kunnan alueella yksityisiä päiväkoteja on viisi.

Yksityisen hoidon tuen kuntalisää maksetaan hoitajan kotona tapahtuvaan perhepäivähoitoon sekä lapsen kotona tapahtuvaan hoitoon. Yksityisen hoidon tuki sisältää hoitorahan ja tulosidonnaisen hoitolisän. Lisäksi perhe voi hakea yksityisen hoidon tuen kuntalisää, jonka maksatuksen hoitaa Kela. Yksityisen päivähoiton viranomaisvalvonnasta vastaa varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö. Kotihoidon tukeen on perheellä oikeus, jos alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona, alle 3-vuotiaan kotona hoidettavan lapsen muista alle kouluikäisistä sisaruksista voidaan myös maksaa kotihoidon tukea. Kotihoidon tuen hoitorahan lisäksi perhe voi saada tulosidonnaista hoitolisää.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Vihdin varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen joustavasti vihtiläisten lapsiperheiden tarpeisiin vastaten. Tavoitteena on mahdollistaa lapselle hyvä ja huoleton arki huomioiden hänen ainutkertaisuutensa. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen pedagogisina tavoitteina toimintakausille 2018-2021 ovat leikin pedagoginen merkitys lapsen kasvuille, kehitykselle ja oppimiselle sekä kasvattajan toiminnalle ja toimintaympäristön muutokselle. Lisäksi pedagogisena tavoitteena on lapsen osallisuuden lisääminen pienryhmätoiminnan avulla.

Kuntatasolla henkilöstön työhyvinvointiin liittyvät toimenpiteet kohdennetaan niihin yksiköihin, joissa on eniten haasteita esim. sairaspöissaolujen suhteen. Vuonna 2018-2019 toimenpiteitä kohdennetaan varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksen sairaspöissaolot ovat lisääntyneet vuosien 2017-2018 aikana ja tähän on haettu apua mm. seitsemän varahenkilön määräaikaisena lisäämisellä toimintakaudelle 2018-2019. Näin saadaan paremmin varmistettua toimintakulttuurin tuntevien sijaisten saatavuus. Varahenkilöiden määrän säilyttäminen tällä tasolla on lasten turvallisuuden takaamiseksi välttämätöntä ja sen vuoksi varahenkilöiden toimia haetaan vakinaisiksi 1.8.2019 alkaen.

Vuoden 2018 aikana varhaiskasvatuksessa on strategian mukaisesti sähköistetty palveluja. Asiakkaat ovat voineet jo pitkään hakea varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkoja sekä palveluseteliä sähköisesti, mutta nyt myös sijoitus- ja maksupäätökset lähtevät asiakkaille sähköisesti. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön sähköinen hoitoaikojen ilmoittaminen eli huoltajat ilmoittavat lasten hoitoajat sähköisen järjestelmän kautta. Vuoden 2019 aikana tarkoituksena on ottaa käyttöön myös sähköinen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.

5.4.3 Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tulosalue

Lasten ja nuorten hyvinvointi	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	176 909	67 200	94 763	90 600	90 600	134,82	90 933	91 630
Toimintakulut	-1 175 476	-814 022	-1 188 337	-1 460 230	-1 435 310	176,32	-1 454 731	-1 476 478
Toimintakate	-998 567	-746 822	-1 093 574	-1 369 630	-1 344 710	180,06	-1 363 798	-1 384 848
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	1 170	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-326 615	-101 831	-101 831	-158 096	-158 096	155,25	-158 096	-158 096

NUORISOPALVELUT

Palvelutarve 2019-2021

Vihdin nuorisopalvelut keskittyy toiminnassaan tukemaan Vihtiläisiä nuoria ennaltaehkäisevällä työotteella. Tilastollisesti Vihdissä nousee esille muutama huolestuttava indikaattori; toisen asteen keskeyttäjät (2015/2016 yhteensä 77 kpl) sekä tehostettua ja erityistä tukea saavat lapset ja nuoret (12,4 % peruskouluikäisistä kansallisen keskiarvon ollessa 7,5 %). Sekä avoimella että etsivällä nuorisotyöllä on selkeitä työkaluja juuri näiden tilastoissa esille nousevien nuorien tukemiseksi; Kohdennettu pienryhmätoiminta yhteistyössä oppilashuollon sekä perheiden kanssa mahdollistaa kasvatuksellisesti tavoitteellisen työskentelyn nuorten ryhmien kanssa. Etsivän nuorisotyön oppilaitosvierailut madaltavat potentiaalisten keskeyttäjien kynnystä hakeutua etsivän nuorisotyön palvelujen piiriin. Sekä avoimen että etsivän nuorisotyön käyttämä jalkautuva työote ja nuorten kohtaaminen heidän toimintaympäristöissään laajentavat tavoitettujen nuorten massaa ja tarjoavat loistavan keinon kertoa nuorille nuorisopalveluiden toiminnasta.

Kesä 2018 on osoittanut, että vihtiläiset nuoret tarvitsevat mielekästä tekemistä. Mikäli sellaista ei ole, käy kuten uimahallin lähialueella on käynyt. Nuorisopalvelujen keskeinen tehtävä on tarjota vihtiläisille nuorille turvallista ja mielekästä toimintaa. Nuorten rooli ei ole olla passiivisena kohteena vaan olla mukana aktiivisessa roolissa toiminnan ideoinnista lähtien. Jotta nuorisopalvelut pystyvät tuottamaan laadukasta, suunnitelmallista, monipuolista ja nuorilähtöistä toimintaa, tulee sen pyrkiä kasvattamaan henkilöresursointia vuoteen 2021 mennessä siten, että avoimen nuorisotyön puolella työskentelee 7 ohjaajaa, etsiviä nuorisohjaajia on 3 ja organisaation asiantuntijana toimii 1 nuorisokoordinaattori.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Vihdin nuorisopalveluiden toiminta jakautuu sekä avoimeen että etsivään nuorisotyöhön. Avoin nuorisotyö on rakentunut vahvasti kahden nuorisotilan (Nummolan nuorisokeskus klubi sekä kirkonkylä Ohari / väistötilana Pappilanpellon päiväkotit) ympärille. Viime vuosina nuorisotyötä on kuitenkin lähdetty toteuttamaan myös muissa toimintaympäristöissä kuten kouluilla. Alan moninaistuminen ja kehittyminen ovat haastaneet ja osin myös kuormittaneet pientä työntekijäjoukkoa (6 htv) etenkin viime vuosina, kun töiden tekemistä ovat pirstaloineet lisäksi suuri vaihtuvuus ja poissaolot. Oharin toiminta siirrettiin viime keväänä väistötiloihin Pappilanpellon päiväkodin yhteyteen. Nuorten on kuitenkin ollut ilmeisen vaikeaa löytää tietään uudelle, vähän syrjässä olevalle tilalle. Vuoden 2017 aikana tilastoitiin noin 7500 nuorten käyntikertaa. Keväällä 2018 käyntikertoja on ollut noin 2600. Suurimmat syyt kävijämäärän laskussa ovat olleet Oharin toiminnan siirtyminen väistötiloihin sekä jopa tilojen tilapäisiin sulkemisiin johtaneet poissaolot.

Etsivän nuorisotyön päämäärä on saattaen ohjata nuoria opintojen, työelämän tai tarvitsemisensa palveluiden piiriin. Vihdissä työskentelee kaksi erityisnuorisotyöntekijää, joiden työ koostuu käytännössä ainoastaan etsivän nuorisotyön toteuttamisesta. Vuoden 2017 aikana etsivä nuorisotyö tavoitti 154 alle 29-vuotiaasta nuorta. Etsivän nuorisotyön tavoittamista nuorista noin 36 % tuli koulun, lukion tai oppilaitoksen kautta ja noin 35 % ohjautui etsivän nuorisotyön piiriin oman tai läheisen suorittaman yhteydenoton avulla. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee etsivää nuorisotyötä vuosittain myönnettävällä etsivien palk-

kaukseen kohdennetulla avustuksella. Vuonna 2018 Vihdille myönnettiin avustusta kahden etsivän palkkaukseen yhteensä 55.000 €.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Vuonna 2019 merkittävin yksittäinen nuorisotyöhön vaikuttava asia lienee Vihdin kirkonkylän Campuksen valmistuminen. Campuksen yhteyteen valmistuu nuorisotila, jonka valmistumisen myötä Pappilampellon väistötiloista luovutaan ja toiminta siirretään kokonaisuudessaan uusiin tiloihin. Nummelan nuorisokeskus Klubin toimintaa kehitetään ja monipuolistetaan vastaamaan paremmin tarvetta. Yhteistyömuotoja muiden alan toimijoiden (seurakunta, Yöjalka, Vihdin UA etc.) kanssa kehitetään, mm. moottorikerhotoiminta yhteistyössä Vihdin UA:n kanssa sekä vapaaehtoisverkoston rakentaminen yhteistyössä seurakunnan ja Yöjalan kanssa.

Yhtenä keskeisenä tavoitteena on rakentaa entistä selkeämmin toimintaa tukevat johtamisen rakenteet sekä luoda avoin keskustelun kulttuuri. Näillä keinoin pyritään edesauttamaan töissä viihtymistä sekä vähentämään sekä yksilöitä että työyhteisöä kuormittavia lyhyitä poissaoloja.

Kaikki toiminnot rakennetaan siten, että ne nojaavat nuorisolakiin, Vihdin strategiaan, kentältä esille nousseisiin tarpeisiin sekä ymmärrykseen laadukkaasta nuorisotyöstä. Mitään ei enää tehdä ainoastaan tottumuksen vuoksi. Etenkin Vihdin strategian sisältämien arvojen täytyy ”läikähdellä” toiminnasta läpi.

Jalkautuminen otetaan käyttöön uutena työmuotona. Kouluilla toteutettavaa nuorisotyötä selkiytetään ja se määritellään tarkemmin. Haja-asutusalueilla ja syrjässä sijaitsevilla kasvukeskuksissa asuvien nuorten tavoittamisen keinoja selvitetään (liikkuva nuorisotyö / Pop up –toiminta).

OPISKELUHUOLTO

Palvelutarve 2019-2021

Opiskeluhuollon tehtävä on hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä, koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Opiskelijalla on lakisääteinen oikeus myös yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon.

Kuraattorien asiakasrekisteriin on kirjattu kevätkaudella 2018 yhteensä 637 oppilasta (keväällä 5 kuraattoria, kaksi heistä 80% työajalla). Syynä asiakkuuteen oli useimmiten sosiaaliset suhteet (kiusaaminen, kaverisuhteet, yksinäisyys ym.) 36%, tunne-elämä (masentuneisuus, alakuloisuus, ahdistuneisuus, kriisi, kasvun tuki) 25%, käyttäytyminen (uhmakkuus, keskittymisvaikeudet, motivaatio-ongelmat) 21%, oppiminen oli 9% syynä ja ensisijaisesti perheeseen liittyvät asiat 6%.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Vihdin kunta vastaa opiskeluhuollon kuraattoripalveluiden järjestämisestä. Olennaista yksilökohtaisessa kuraattorityössä on oppilaan koulunkäyntiin, kasvuun, kehitykseen ja ihmissuhteisiin liittyvien pulmien varhainen tunnistaminen, tuen tarjoaminen sekä tarvittaviin palveluihin ohjaaminen. Kuraattori toimii yhteistyössä oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilöstön kanssa sekä verkostoissa muiden lasten ja nuorten palveluja tarjoavien kanssa.

Opiskeluhuollon henkilöstö koostuu nykyisin kuudesta kuraattorista, joista yksi on vastaava kuraattori ja joista yksi työskentelee valtion avustuksen mahdollistamalla avustuksella.

Vihdissä työskentelee yksi vastaava kuraattori ja neljä kuraattoria sekä yksi kuraattori hankerahoituksella. Suositus on, että oppilaita yhden kuraattorin alueella on noin 800.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Koulu on keskeinen lapsen kehitysyhteisö ja hyvinvoinnin areena. Koulun toimintakulttuurilla voidaan vaikuttaa lasten terveyteen ja hyvinvointiin. Suomessa väestöryhmien väliset terveys- ja hyvinvointierot ovat viime vuosina kasvaneet ja haasteet kasautuneet. Perheen huonolla taloudellisella tilanteella tiedetään olevan vahva yhteys lasten ja nuorten terveyteen ja hyvinvointiin sekä positiivisiin koulukokemuksiin (Kouluterveyskysely 2015; 2017).

Opiskeluhuolto pystyy universaalina palveluna tukemaan ja edistämään yhdenvertaisuutta ja tasoittaa perhetaustasta juontuvia hyvinvointieroja. Yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhuolto voi tarjota tukea riittävän varhain sitä tarvitseville.

Lukuvuodeksi 2018-2019 Vihdin kunta on saanut innovointiavustusta Opetushallitukselta hankkeeseen, jossa opettaja ja kuraattori toimivat työparina. Hankkeen tavoitteena on opetusjärjestelyjen muodostaminen niin, että koulupudokkaat päätyisivät takaisin kouluopetukseen. Hankkeen tavoite on myös vahvistaa perheiden kykyä tukea lapsen ja nuoren koulun käyntiä. Hankkeessa työskentelevä opettaja toimii myös ohjaavassa tehtävässä opetusryhmissä, joissa tarvitaan useamman kasvatushenkilön yhteistyötä.

Opiskeluhuollon tulee olla kaikkien oppilaiden käytettävissä Vihdissä. Opiskeluhuollon koordinointia sekä resurssointia tulee vahvistaa siten, että vihtiläiset koulut ovat yhdenvertaisessa asemassa opiskeluhuollon järjestämisessä ja toiminnassa.

Opiskeluhuoltoa tulee jatkossa kehittää huomioimaan eri oppilasryhmien erilaiset tarpeet. Lisäksi erityisen tuen tarpeessa oleville on kehitettävä toimintamalleja ja menetelmiä, jotka riittävästi vastaavat heidän tarpeisiinsa. Useat Vihtiin sijoitetut lapset ovat erityisen tuen tarpeessa ja kunnalla tulee olla riittävä ja joustava resurssi tähän sekä muihin nopeasti muuttuviin tilanteisiin.

5.5 KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	427 587	403 900	321 690	282 823	282 823	70,02	283 762	285 733
Toimintakulut	-3 542 482	-3 670 785	-3 588 637	-3 944 294	-3 925 586	106,94	-3 960 388	-3 999 360
Toimintakate	-3 114 895	-3 266 885	-3 266 947	-3 661 471	-3 642 763	111,51	-3 676 626	-3 713 628
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	47 148	32 000	32 000	27 000	27 000	84,38	27 000	27 000
Toimintakulut	-1 558 939	-1 555 958	-1 555 958	-1 636 813	-1 636 813	105,20	-1 636 813	-1 636 813

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot = -3 642 763 euroa

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta jakautuu kahteen tulosalueeseen: liikuntapalveluiden tulosalueeseen ja kulttuuripalveluiden tulosalueeseen, joka vastaa kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluista. Hiidenopisto ja Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto kuuluvat kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan alaisuuteen. Elokuussa 2018 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen myötä liikuntapalvelut kuuluvat elinvoimapaalveluihin, joiden tehtävänä on edistää kunnan elinvoimaa ja aktiivisuutta laaja-alaisesti.

5.5.1 Kulttuuripalveluiden tulosalue

Kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalue	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	110 663	116 100	63 690	82 823	82 823	71,34	83 127	83 765
Toimintakulut	-2 579 368	-2 671 107	-2 243 133	-2 854 632	-2 834 387	106,11	-2 858 991	-2 886 543
Toimintakate	-2 468 705	-2 555 007	-2 179 443	-2 771 809	-2 751 564	107,69	-2 775 864	-2 802 778
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	84	0	0
Toimintakulut	-1 116 124	-1 148 406	-1 148 406	-1 216 289	-1 216 289	105,91	-1 216 289	-1 216 289

KIRJASTO

Palvelutarve 2019-2021

Lasten ja nuorten kirjastotyö on Vihdissä erittäin aktiivista: Koululaisille ja päiväkotikäikäisille järjestetään ohjattuja kirjastokäyntejä, käyttäjäkoulutuksia, satutunteja, mediapajoja, tempauspäiviä, luku- ja läksyapua, kirjavinkkausta, sarjakuvakerhoja ja koodauspajoja. Perinteisen kirjastoaineiston lainausmäärät nousevat ja edellyttävät vuosi vuodelta enemmän lisäresursseja ja hankintaa. Kirkonkylälle valmistuva Campus lisää jo ennestään olemassa olevan yhteistyön tarvetta koulujen ja päiväkotien kanssa lukuinnostuksen ylläpitämiseksi ja medialukutaitojen tukemiseksi.

Kuntalaiset arvostavat palveluiden saavutettavuutta. Ei ole väliä, onko aamu vai ilta, onko haluttu kirja naapurikunnassa tai onko asiakas fyysisesti kirjastossa vai verkossa. Palveluiden täytyy toimia. Toimiva oma-toimikirjasto mahdollistaa kirjastoasiointin iltavuoron jälkeenkin, kirjojen itsenäinen varaaminen on mahdollista omalta kotisohvalta, jokapäiväinen nopea seutukuljetus toimii kuntien välillä, ja ammattitaitoisen henkilökunnan palveluasenne takaavat kuntalaisen asumisen siellä missä hän elää.

Tulevaisuudessa kuntalaisille halutaan strategian mukaisesti taata mahdollisuus etätyöskentelyyn ja koontumiseen kotikunnassa. Kirjasto mahdollistaa sen tarjoamalla etätyöpisteitä, tiloja ja hyvät, langattomat verkkoyhteydet.

Kirjaston pitää pystyä vastaamaan opastus-, laite- ja tietoliikennetarpeeseen ja -saavutettavuuteen kaikille niitä tarvitseville sosioekonomiseen taustaan katsomatta. Vaikka tänä päivänä melkein jokaisella kuntalaisella on jokin Internetiin kytketty laite, käyttö- ja sisällönlukutaidoissa sekä tietoturva-asioissa olisi tarvetta

opastukselle. Kirjasto pyrkii vastaamaan näihin tarpeisiin muokkaamalla tilojaan ja mahdollistamalla myös aikuisväestön tiedontarpeen esimerkiksi AVI-hankkeen ”EMOtila eli elinikäisen mediaoppimisen tila Vihdin pääkirjastoon” avulla.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Kunnankirjastolla on kolme toimipistettä: pääkirjasto Nummelassa, Kirkonkylän kirjasto Vihdin kirkonkylässä ja kirjastoauto. Kirjastot ovat auki kuutena päivänä viikossa, minkä lisäksi Kirkonkylän kirjaston omatoimikirjasto palvelee kuntalaisia joka päivä palveluaikojen ulkopuolella.

Kirjasto tarjoaa asiakkailleen painetun ja äänitetyn aineiston lisäksi myös digipalveluita. Normaalin kirjasto-toiminnan lisäksi kirjasto järjestää tapahtumia ja käyttäjäkoulutuksia joko itsenäisesti tai yhteistyössä erilaisten kumppanien kanssa. Kirjasto tarjoaa kuntalaisille erilaisia tiloja myös esim. kokousten järjestämiseen.

Kunnankirjaston vakituisen henkilökunnan määrä on 16, joista 12 työskentelee pääkirjastossa, 3 kirkonkylän kirjastossa ja 1 kirjastoautossa. Henkilökunnasta 10 on korkeakoulutettuja. Tällä henkilökuntamäärällä kirjasto on kuitenkin tehokas: erilaisiin tapahtumiin osallistuneiden kuntalaisten määrä on yli 200% suurempi kuin Uudellamaalla keskimäärin, ja asiakkaiden fyysiset käynnit kirjastossa sekä kokonaislainaus on merkittävästi aktiivisempaa. Samalla toimintakulut ovat huomattavasti pienemmät ja toiminta n. 35 % taloudellisempaa (henkilöstökulut + kirjastoaineistokulut) / (fyysiset käynnit + kokonaislainaus) kuin Uudellamaalla keskimäärin.

Vihti, Lohja ja Karkkila muodostavat yhdessä Lukki-kirjastokimpan, joka toimii tiiviissä yhteistyössä. Kimpan kesken järjestetään koulutuksia ja kokouksia, joissa tavoitteena on toiminnan kehittäminen ja palveluiden saannin helpottaminen kuntalaisille. Asiakkaat hyötyvät seudullisesta varaus- ja lainauspalvelusta sekä niihin liittyvästä, kuntarajat ylittävästä aineiston liikkumisesta (seutukuljetukset).

Kirjasto on kuntalaisille paikkana tärkeä: lainaustoiminnan lisäksi kirjastoon tullaan opiskelemaan, oleilemaan, viihtymään, keskustelemaan, kuuntelemaan, etätyöskentelemään ja hoitamaan sähköistä asiointia. Kirjasto on ainoa tila, jossa kuntalainen voi ilmaiseksi oleilla rauhallisessa ympäristössä. Se on yhä tärkeämpi arvo, jota asiakkaat korostavat jokaisessa asiakaskyselyssä.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Campuksen valmistumisen myötä kirjaston asiakasmäärä, varsinkin koululaisten määrä, tulee kasvamaan merkittävästi, kun Campuksen alakoulun luokat 4.-6., yläkoulu, Pappilanpellon koulun luokat ja alueen päiväkodit pääsevät esteettä kirjastoon. Koulujen ja kirjaston yhteistyö on tärkeää lukuinnostuksen kasvattamisessa ja medialukutaitojen opetuksessa. Tällaista monipuolista yhteistyötä edellytetään myös kirjasto-laissa. Kirjaston uusi sijainti Campuksella ja asiakasmäärän muutos vaikuttavat aukioloaikojen laajentamisen tarpeeseen. Nykyisellä koko kunnankirjaston henkilöstömäärällä tämä ei ole mahdollista eikä omatoimikirjaston kapasiteetti pysty kompensoimaan henkilökunnan tarvetta. Henkilöstöresurssin kasvattaminen on tarpeellista myös siksi, että lasten ja nuorten kirjastonhoitajien työ on liikkuvaa ja kouluille hakeutuvaa. Tämä yhdessä Campuksen valmistumisen kanssa heijastuu suoraan myös pääkirjastoon: Henkilökunnan liikkuvuus eri kirjastopisteiden välillä lisääntyy, mikä puolestaan kuormittaa pääkirjaston henkilökuntaa.

Seutuvarausten määrä Lukki-kirjastokimpan kuntien välillä on kasvanut jatkuvasti, mikä aiheuttaa tarpeen lisätä kuljetuskertoja nykyisestä kahdesta kerrasta/viikko ainakin neljään kertaan/viikko. Lohjan kaupunki käynnistää yhteisen kuljetuskilpailutuksen syksyllä 2018 ja uusi sopimus astuu voimaan 2019.

Uuden kirjastoauton hankintakustannus esitetään vuoden 2020 investointitarpeessa.

Kirjaston tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Lainat	497 574	494 494	503 136	515 000	516 000
Lainat / asukas	17,20	17,07	17,32	17,62	17,48
Kävijämäärä	274 545	271 792	300 685	405 000	406 000
Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	52,95	52,46	50,28	50,18	50,62
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	32,17	32,31	29,70	30,66	31,29
Nettomenot €/laina (ulk.+sis.)	3,08	3,07	2,90	2,85	2,90
Nettomenot €/laina (ulk.)	1,87	1,89	1,71	1,74	1,79

TAULUKKO 9. Kirjaston tunnuslukuja 2015-2019

*Vuodesta 2018 alkaen lainoissa fyysiset- ja e-aineistolainat. Kävijämäärässä fyysiset- ja verkkokävijät

MUSEO

Palvelutarve 2019-2021

Vihdin museo vastaa kunnan omien palvelukeskusten ja kuntalaisten sekä kunnassa vierailevien palvelutarpeeseen tarjoamalla sellaista monipuolista, koottua ja kauaskatseista asiantuntevaa tietoa Vihdistä ja vihtiläisyydestä, jota muualta ei saa.

Kulttuurin alueella on meneillään kattava lakien uudistaminen. Sekä uuden museolain että lain kuntien kulttuuritoiminnasta suunnitellaan tulevan voimaan 1.1.2019. Niissä korostetaan kulttuurin välillisiä vaikutuksia kuten hyvinvointia, alueellista elinvoimaa ja osallisuutta. Vihdin kuntastrategia asettaa museolle hyvin samankaltaisia tekemisen painopisteitä. Lisäksi tekoälyn mahdollisuudet ja palvelujen sähköistäminen on läpileikkaava teema kaikessa museon tekemisessä.

Museo on aktiivisesti mukana keräämässä tietoa ja dokumentteja tulevaisuudelle; inventoimassa, dokumentoimassa, kuvaamassa sekä antamassa asiantuntijalausuntoja aineettomasta ja aineellisesta kulttuuri-perinnöstä silloin kun Vihdissä tapahtuu; kaavoitetaan, puretaan tai rakennetaan, peruskorjataan, kunnostetaan, lahjoitetaan, vuokrataan, ostetaan tai myydään, tehdään, tuotetaan, synnyttään, eletään tai kuolaan.

Museopalvelut ovat helppokäyttöinen palvelutarjotin kouluille ja päiväkodeille. Toimenpiteellä vastataan kasvatuksen ja koulutuksen tavoitteeseen laajentaa oppimisen tiloja koulun ulkopuolelle. Museon pedagogisen palvelukonseptin tavoite on taata juuret kotiseutuun sekä aktivoiva kulttuurikosketus jokaiselle vihtiläiselle lapselle, sillä historia- ja kulttuuriuteliaan elämäntavan omaksuminen juurrutetaan lapsuudessa. Vihdin museo toteuttaa ideoita, toimintamalleja ja projekteja, joilla lisätään kaikenikäisten matalan kynnyksen harrastustoimintaa kuntalaisten aktivoimiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Syyt liikkeelle lähtemiseen voivat vaihdella liikuntaleiristä luokkaretkeen tai kulttuuritapahtumaan osallistumisesta museon mui-
telupiiriin kävelemiseen. Kaikki syyt lähteä liikkeelle ovat yhtä arvokkaita.

Museo luo aktiivisesti kumppanuuksia lukuisien yhdistysten, yritysten, järjestöjen ja kaikkien kunnan menneisyydestä ja tulevaisuuden kehittämisestä ja elävöittämisestä kiinnostuneiden kanssa. Palveluiden markkinointi uuden Vihti brändin avulla on keskeistä vetovoiman lisäämisessä. Museo on paitsi palveluorganisaatio myös historia-aiheisten innovaatioiden alusta kuntalaisille. Yhteisöllisessä yhteistyössä tuotetaan informatiivisia näyttelyitä, ennakkoluulottomia tapahtumia ja iloisia juhlia – ihan kaikille!

Nykyinen palvelujärjestelmä

Vihdin museo toimii neljässä eri osoitteessa; viljamakasiinissa on maatalousnäyttely, pellavankäsittelynäyttely sekä pihalla kivipuisto, kappalaisen virkatalossa kaksi pysyvää perusnäyttelyä, museokauppa, valokuva-arkisto, rakennusinventoinnit, käsikirjasto sekä väliaikaisvarasto-, kokous- ja työtiloja, vanhalla kansakoululla on vaihtuvien näyttelyiden tila, pysyvä evakkonäyttely, kotiseutuarkisto, mikrofilminlukulaite sekä varastotilaa, museon kokoelmatilat sijaitsevat Olkkalassa. Lisäksi Vihdin museo järjestää pääkirjastossa Nummelassa vuosittain kuukauden mittaisen museonäyttelyn ja kirkonkylän kirjaston aulassa on museon vitriini, jossa näyttelyt vaihtelevat museon ohjelman mukaisesti.

Museopalvelut ovat käytössä ympäri vuoden arkipäivisin ja virka-aikaan. Museonäyttelyt ovat avoinna kesäaikaan tiistaista perjantaihin kello 12-16 ja sunnuntaisin kello 12-15. Talviaikana myös tiistaisin näyttelyt ovat kiinni. Sopimuksesta vastaanotetaan asiakkaita myös aukioloaikojen ulkopuolella sekä kesäaikana sopimuksen mukaan maatalousnäyttelyyn viljamakasiiniin.

Museon vakinaisen ammatillisen henkilöstön määrä on kaksi. Sen lisäksi museolla on opas näyttelyissä ja museokaupassa kolme tuntia sunnuntaisin (12-15). Museossa on ollut myös eri alojen harjoittelijoita esim. Metropoliasta ja Luksiasta sekä velvoitetyöllistettyjä.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Vihdin väestö kasvaa noin prosentilla vuodessa. Väestönkasvu kuormittaa museopalveluja. Yhteiskunnallisia museon muutoshaasteita ovat lisäksi asenneilmaston kärjistyminen ja epävarmuuden lisääntyminen, muuttuvat ja eriytyvät palvelutarpeet, syrjäytymisen ehkäiseminen, osallisuuden lisääminen, erilaistuvat ja eriarvoistuvat kylät, kunnan kasvun synnyttämät mahdollisuudet sekä kasvun mukanaan tuomat ongelmat, väestön ikääntyminen ja erityisesti kasvavan ikääntyneen väestönosuuden toimintakyky.

Kunnan kasvu ja haasteet edellyttävät lisää kulttuurin tiloja ja alueita, joissa toimintaa ja palveluja voidaan toteuttaa joko kunnan itse tuottamana tai muiden järjestämänä; kulttuuritiloja, taiteilijoiden työ- ja esitystiloihin, esiintymislavoja, tapahtuma-alueita, harjoitustiloja, kokoelma- ja näyttelytiloja sekä julkista taidetta. Palvelutarpeeseen vastaaminen tarkoittaa investointeja erityisesti museon henkilöstöresurssiin. Museopalveluiden järjestykseksi tuottamiseksi ammatillinen osaaminen tulee keskittää itse toimintaan ja sen kehittämiseen. Oheistoiminnoille tarvitaan erityistekniikan ja näyttelyrakentamisen osaaja, museon toimistoruutit, ja museokaupasta ja sen kehittämisestä vastaava sekä Vihdin uuden brändin mukainen osaava, palveleva ja interaktiivisuuteen innostava opas.

Vihdin museo valmistelee kunnan muiden asiantuntijoiden kanssa yhteistä toimitilaratkaisua. Tavoitteena on lähitulevaisuudessa muutto museon kahdesta toimipisteestä yhteen yhteiseen, kenties museon, kulttuurin ja matkailun toimitilaan. Vihdin vanhin kunnantalo, Kuntala, kaikkine museo-, matkailu- ja kulttuuripalveluineen ja maksuttomana julkisena tilana rikastuttaa ja vilkastuttaa kunnan kulttuurielämää monella tavalla. Siellä mahdollistuu kuntalaisille matalan kynnyksen pääsy verkkoon ja digitaalisiin palveluihin etätyöpisteiltä ja asiakastietokoneilta. Ajanmukainen tietotekniikka on uudistumisen perusta, jotta digitalisaatiolle saadaan kestävä, joustava ja tulevaisuuden pedagogisiin tarpeisiin soveltuva tekninen alusta.

Museon tunnusluvut	TP 2015	TP 2016	TP2017	TA 2018	TA 2019
Näyttelyjen määrä	2	4	6	4	5
Kävijämäärä*	5 335	6 973	6 846	6 973	7 000
Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	7,31	8,20	8,02	7,61	10,62
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	3,48	3,50	4,12	3,26	3,70
Nettomenot €/kävijämäärä (ulk.+sis.)	39,61	34,07	34,06	31,91	44,77
Nettomenot €/ kävijämäärä (ulk.)	18,88	14,52	17,47	13,66	15,58

TAULUKKO 10. Museon tunnuslukuja 2015-2019

KULTTUURI

Palvelutarve 2019-2021

Kulttuuripalvelut osallistuu kunnan ja sidosryhmien yhteisten juhlien ja tapahtumien järjestämiseen ja organisointiin.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Vihdin kunnan organisaatiouudistukseen sisältyi se, että kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtajan tehtävä jakautuu kirjastotoimenjohtajalle ja kulttuurituottajalle. Kulttuurituottajan tehtäviin kuuluu mm. kehittää kunnan kulttuuri- ja kansalaistoimintaa, yhteistyötä kulttuurijärjestöjen ja kylätoimikuntien kanssa sekä huolehtia ystävyyskuntayhteistyöstä. Kulttuurituottaja organisoii ja osallistuu kunnan juhlien ja tapahtumien järjestelyihin; tapahtumia ovat mm. vuosisatamarkkinat sekä Päivölän kirjallisuuspäivät. Kulttuurituottaja vastaa kunnan myöntämien avustusten valmistelusta, erityisesti avustusprosessin sähköisen järjestelmän kehittämisestä sekä esittelystä lautakunnassa. Kulttuurituottaja tulee olemaan Pictor- toimikunnan jäsen ja hän osallistuu Galleria Pictorin toiminnan kehittämiseen. Kulttuurituottaja laatii kunnan strategian mukaisen kulttuurin kehittämissuunnitelman.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Kulttuuripalveluiden kehittämissuunnitelma laaditaan vuoden 2019 aikana. Vuosien 2019-2021 on pyrittävä kehittämään kunnan myöntämien avustusten sähköistä asiointia sekä päivitettävä kunnan myöntämien avustusten ja stipendien käytännöt.

5.5.2 Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tulosalue	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	316 924	287 800	226 000	200 000	200 000	69,49	200 635	201 968
Toimintakulut	-957 996	-989 396	-925 852	-1 073 936	-1 075 461	108,70	-1 085 423	-1 096 578
Toimintakate	-641 072	-701 596	-699 852	-873 936	-875 461	124,78	-884 788	-894 610
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	47 148	32 000	32 000	27 000	27 000	84,38	27 000	27 000
Toimintakulut	-442 712	-405 552	-405 552	-420 324	-420 324	103,64	-420 324	-420 324

Palvelutarve 2019 – 2021

Liikuntapalveluiden toiminta-ajatuksena on liikuntapalvelusuunnitelman mukaisesti mahdollistaa monipuoliset ja toimivat liikuntapalvelut lähellä kuntalaista ja kannustaa kuntalaisia omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Toimintaa ohjaa liikuntalaki ja liikunta-asetus sekä kansallinen liikuntaohjelma ja suositukset liikunnan edistämiseksi kunnassa. Liikuntapalveluja toteutetaan omana toimintana, yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa sekä tukemalla paikallista järjestöjen liikuntatoimintaa.

Liikuntapalvelun suunnittelussa näkyy vahvasti kuntalaisten ja järjestöväen osallisuus, paikallinen omaehtoista liikuntaa tukeva painopiste sekä tasa-arvoinen kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Liikuntapalvelut on yksi kunnan ja kuntalaisten menestystekijöistä.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Liikuntapalvelun kausiohjelma toteutetaan seitsemän liikunnan ammattilaisen voimin. Liikuntasihteeri ja liikuntatoimenjohtaja vastaavat erillistä tapahtuma- ja hanketoiminnasta poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja eri paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten liikunta- ja terveysorganisaatioiden kanssa.

Liikuntapalvelun laatua mitataan valtakunnallisella, THL:n toteuttamalla, TEA-Viisari-mittaristolla sekä paikallisilla käyttäjäkyselyillä. Vihdin tavoitteena on säilyä maan keskiarvoa laadukkaampana palveluntuottajana (teaviisari.fi).

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Kunnan organisaation uudistuttua avataan liikuntaan keskeisesti liittyvät poikkihallinnolliset prosessit toimintavuoden 2019 aikana.

Sähköisten palveluiden kehittämistä jatketaan, jotta henkilöresursseja voidaan entistä enemmän suunnata laadukkaaseen liikuntatoimintaan ja soveltavan liikunnan kasvavaan tarpeeseen tukipalveluiden sijaan. Soveltavan liikunnan olosuhdeselvitys tehdään yhdessä Vaun, SoveLin ja paikallisten järjestöjen kanssa. Lasten ja nuorten lomatoiminta toteutetaan edelleen liikunta- ja nuorisopalveluiden yhteistyönä. Vihti Race ja Vihdin Vitonen-tapahtumien merkitystä nostetaan osana liikuntapalvelun tapahtumatuotantoa.

LIIKUNTAPALVELUT		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Uimahallin kävijät	kpl	57 833	46 336	44 598	51 917	52 000	52 000	52 000	52 000
Liikuntaryhmien toteutunut lukumäärä	kpl					67	68	70	73
Liikuntaneuvonta	kpl		113	235	162	170	170	170	170
Avustuksella liikutettavien määrä	kpl	323 875	376 521	348 599	298 008	392 823	350 000	350 000	350 000
Uimakoulujen osallistujien uimataito prosentteina	kpl					85 %	87 %	89 %	90 %

TAULUKKO 11. Liikuntapalvelujen tunnuslukuja 2014-2021

5.6 KAAVOITUS- JA TEKNINEN LAUTAKUNTA

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	34 142 862	33 153 863	32 907 253	33 014 812	32 842 938	99,06	32 883 923	32 969 919
Toimintakulut	-23 040 413	-23 412 585	-23 164 670	-24 053 257	-23 932 472	102,22	-24 273 378	-24 655 123
Valmistus omaan käyttöön	128 876	170 000	138 602	218 700	250 700	147,47	250 700	250 700
Toimintakate	11 231 325	9 911 278	9 881 185	9 180 255	9 161 166	92,43	8 861 245	8 565 496
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	21 752 851	22 731 473	22 731 473	21 678 175	21 678 175	95,37	21 678 175	21 678 175
Toimintakulut	-1 695 377	-2 148 012	-2 148 012	-1 512 883	-1 512 883	70,43	-1 512 883	-1 512 883

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot = 9 161 166 – 1 500 000 = 7 661 166

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta koostuu viidestä tulosalueesta jotka on osin jaettu kahteen keskukseseen. Tehtävänä on huolehtia tuki-, kunnallisteknisten-, maankäyttö- ja tilapalveluiden tuottamisesta sekä vesi- huollon palveluista ja vuodesta 2018 lähtien myös ateria- ja puhdistuspalveluista. Kaavoitus- ja tekninen lautakunta kunnan strategian ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti kehittää ja ylläpitää hyvää yhdyskunta- rakennetta sekä luo edellytykset kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle toimia terveellisessä, turvallisessa, viihtyisässä ja toimivassa ympäristössä. Lisäksi tehtävänä on järjestää kunnan peruspalveluille toimivat ja tehokkaat tilapuitteet.

5.6.1 Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalvelut	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	2 914 439	2 151 905	1 832 040	2 406 500	2 406 500	111,83	2 415 334	2 433 870
Toimintakulut	-1 304 082	-1 687 428	-1 458 612	-1 606 387	-1 610 551	95,44	-1 633 746	-1 659 719
Toimintakate	1 610 357	464 477	373 428	800 113	795 949	171,36	781 588	774 151
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	1 607	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-89 373	-100 206	-100 206	-85 154	-85 154	84,98	-85 154	-85 154

MITTAUS- JA PAIKKATIENTOPALVELUT

Palvelutarve 2019 - 2021

Erilaisten paikkatietoaineistojen saatavuutta karttapalveluissa ja rajapinnoilla tulee edistää ja samalla lisätä paikkatietoaineistoihin liittyviä sähköisiä palveluita.

Rakennus- ja huoneistorekisterin laadun parantamiseen sekä rakennusten omistajien tasapuolisempaan kohteluun kiinteistöverotuksessa tulee jatkossakin panostaa.

Kunnan omien tonttien kiinteistönmuodostuksen sujuvoittamiseksi ja kustannusten pienentämiseksi on selvitettävä ja mahdollisuuksien mukaan myös aloitettava oma kiinteistönmuodostustoiminta.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Paikkatieto- ja mittauspalveluja kunnan eri toimialoille sekä kuntalaisille ja yrityksille tuottaa 9,3 henkilöä. Paikkatietojärjestelminä ovat käytössä Trimblen sovellukset, joilla hoidetaan mm. karttojen ylläpito ja tuottaminen, kaavojen laatiminen, rakennuslupien käsittely sekä sisäinen ja ulkoinen karttapalvelu.

Kiinteistönmuodostuksesta Vihdissä vastaa tällä hetkellä Maanmittauslaitos. Asemakaavoitetuilla alueilla paikkatieto- ja mittauspalvelut hoitaa pitkälti valmistelutyöt.

Verohallinto vastaa kiinteistöverotuksesta. Paikkatieto- ja mittauspalvelut toimittaa verotusta varten tietoja vahvistuneista asemakaava-alueista sekä rakentamattomista tonteista. Lisäksi tehdään Verohallinnon pyynnöstä selvityksiä ja tarkistuksia kiinteistöverotuksen epäselvyyksiin.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Paikkatietojen saatavuutta edistetään viemällä karttapalveluun ja rajapinnoille uusia aineistoja ja osittain myös avaamalla aineistoja vapaaseen käyttöön. Alkuvaiheessa avoimeksi dataksi on tarkoitus tuoda opastavat aineistot kuten osoitteet. Selvitetään myös muiden paikkatietoaineistojen avaamismahdollisuuksia.

Sähköisten palvelujen osalta selvitetään ja mahdollisuuksien mukaan kehitetään uusia toiminnallisuuksia asiakkaiden tarpeisiin.

Selvitetään ja mahdollisuuksien mukaan aloitetaan vaiheittain oma kiinteistönmuodostustoiminta, alkuvaiheessa kunnan omat tontit sekä yleiset alueet.

KAAVOITUSPALVELUT

Palvelutarve 2019 – 2021

Kaavoituspalvelujen tehtävänä on huolehtia yhdyskuntarakenteen hallitusta ja tasapainoisesta kehittämisestä sekä arvioidun väestönkasvun edellyttämän asuin- ja palvelurakentamisen tonttitarpeen tyydyttämisestä yleis- ja asemakaavoituksen keinoin.

Kunnan on kaavoitettava MAL 2016-2019 ja MAL 2020-2023 –sopimusten mukainen määrä uutta asumisen kerrosalaa sopimusten määrittämälle ensisijaiselle kehittämisvyöhykkeelle. Kaavoitustavoite 2016-2019 on 139 000 k-m². Uuden sopimuksen kuntakohtaisista tavoitteista päätetään 2019.

Elinkeinoelämän tarpeisiin on kaavoitettava uusia yhtenäisiä ja riittävän suuria alueita logistiikan ja joukko liikenteen kannalta hyvillä paikoilla.

Tehtäväalueeseen sisältyvät myös suunnittelutarve-, poikkeamis- ja maisematyölupahakemukset.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Kaavoituspalveluissa on yhdeksän vakituista vakanssia, suunnittelijoita ja avustavaa henkilökuntaa. Lisäksi on yksi liikennesuunnittelija, jonka työpanos jaetaan kunnallistekniikan kanssa. Kaavoituspalveluiden esimiehenä toimii elinvoimapalveluiden esimies, eli elinvoimajohtaja. Maankäytön suunnittelu ja lupavalmistelu on omana työnä tehtävää asiantuntijatyötä, jonka tueksi tarvitaan joitakin ulkoa ostettavia palveluita lakisääteisten selvitysten laatimiseksi.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Koko kunnan strateginen yleiskaava valmistellaan hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2019 aikana. Yleiskaavaa päivitetään jatkossa jatkuvana prosessina valtuustokausittain. Nummelan eteläosien osayleiskaava valmis-

tellaan uudelleen nähtäville ehdotuksena ja viedään hyväksyttäväksi 2020. Uusien asemakaavoitettavien kohteiden tarve arvioidaan vuosittain, elinkeinokaavat ja taajaman täydennysrakentamiseen ja saneeraukseen liittyvät hankkeet ovat etusijalla. Lupavalmistelussa otetaan käyttöön Lupapiste ja siirrytään yhtenäiseen käytäntöön rakennusvalvonnan kanssa.

ASEMAKAAVOITUS		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Asemakaavat, hyväksytyt	kpl	8	6	5	2	4			
Poikkeusluvat/Suunnittelu- ratkaisut käsitelty	kpl	70	50	56	62	75	60	60	60
Maisematyöluvat käsitelty	kpl	75	46	39	59	50	20	20	20
Asuntoalueet	p-a ha	25,14	4,4	6,4	0	3,83			
Asuntoalueet	k-m ²	89884	18743	30475	0	2331			
Työpaikka-alueet	p-a ha	0,69	9,97	2,2	0,48	1,45			
Työpaikka-alueet	k-m ²	1950	21734	-1918	1700	5798			
Henkilöstömäärä	kpl	8,15	7,18	7,94	8,17	8,2	9,5	9,5	9,5

TAULUKKO 12. Kaavoituksen tunnuslukuja 2014-2021

MAANKÄYTTÖPALVELUT

Palvelutarve 2019 – 2021

Maankäyttöpalvelut vastaa kunnan maapoliittisten linjausten valmistelusta ja toteuttamisesta, sekä hallinnoi kunnan maaomaisuutta asemakaavatonttien sekä asemakaava-alueen ulkopuolisten alueiden osalta.

Yhtenä maankäyttöpalveluiden keskeisimmistä tavoitteista on hankkia kunnan omistukseen vuosittain uusia asemakaavoittamattomia maa-alueita, eli ns. raakamaata, tulevaisuuden maankäytöllisiä tarpeita varten. Tehtävänä on myös asemakaavoitettujen tonttien myynti asumisen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin. Lisäksi tehtäviin kuuluu maankäyttösopimusten laatiminen yksityisten omistamien alueiden asemakaavoja laadittaessa sekä kunnan omistamien, palvelurakenteen kannalta tarpeettomien kiinteistöjen myynti.

Tulevalla 3-vuotiskaudella maanhankintaa on pystyttävä tehostamaan erityisesti tulevaisuuden työpaikka-alueita varten. Maanhankintaa on tehtävä liikenteellisesti keskeisiltä sijainneilta pohjavesiolosuhteet huomioiden. Asumista varten tehtävää maanhankintaa on tehtävä tiiviissä yhteistyössä kunnan kaavoituksen kanssa siten, että muuttuvat asumispreferenssit tulevat huomioiduiksi jo maanhankintavaiheessa. Asumista varten maata hankittaessa tulee painottaa erityisesti sellaisia alueita, jotka voisivat toteutuessaan tukeutua joukkoliikenteeseen.

Talousarviota laadittaessa Nummelan keskustan alueella on käynnissä paljon taajamaa tiivistäviä asemakaavamuutoksia, joihin liittyy yksityinen maanomistaja ja kaavan hyväksyminen edellyttää siten maankäyttösopimusta. Sopimusten laadinta tulee lähivuosina edellyttämään jonkin verran työpanosta. Merkittävässä määrin maankäyttöpalveluiden työpanosta edellyttävät vuosina 2019-2020 myös kesälle 2020 suunnitellun Sepänpihan Kotinäyttelyn järjestelyt, joista päävastuu on maankäyttöpalveluilla. Muita työllistäviä kokonaisuuksia ovat mm. rakennettujen, kunnan oman käytön kannalta tarpeettomiksi käyneiden kiinteistöjen myynti, sillä myyntiohjelmassa on alkavalle 3-vuotiskaudelle suunniteltu useiden rakennusten luovutuksia painottaen ajanjakson alkupuolta.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Maankäyttöpalveluissa on 3 vakituista virkaa/toimea: maankäyttösihteeri, maankäyttöasiantuntija (alkaen 06/2018) ja maankäyttöinsinööri. Maankäyttöpalveluiden esimiehenä toimii elinvoimapaalveluiden esimies, eli elinvoimajohtaja. Maankäyttöpalveluiden tehtäväkenttä on omana työnä tehtävää asiantuntijatyötä, jonka tueksi tarvitaan joitakin ulkoa ostettavia palveluita. Rakennettujen kiinteistöjen myyntiä varten tarvitaan kuntotarkastuksia, ja tonttien myynti edellyttää kuntalain 130 § huomioiden asiantuntijalausuntoa käyvästä arvoista, kun kauppaa tehdään muuten kuin kunnanhallituksen etukäteen päättämällä myyntihinnoilla tai tarjouskilpailussa. Lisäksi tonttien myyntiin liittyvää markkinointiaineistoa on toisinaan tarpeen tuottaa ulkopuolisena työnä.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Alkavalla 3-vuotiskaudella maapolitiikan ja kaavoituksen yhteistyö muodostetaan entistäkin tiiviimmäksi. Tavoitteiden asetannan taustana korostetaan tarvetta yhtenäisille riittävän laajoille työpaikka-alueille, sekä muuttuvien asumispreferenssien mukaisille asuinalueille. Asumispreferenssien muutosta seurataan yhteistyössä kaavoituksen kanssa.

Vuosina 2019 ja 2020 maankäyttöpalveluissa panostetaan merkittävästi kesälle 2020 suunniteltuun Sepänpihan Kotinäyttelyyn. Maankäyttöpalveluiden panos on hankkeessa merkittävä sen kaikissa vaiheissa tontinluovutuksesta käytännön järjestelyihin.

Mikäli kunnan oma kiinteistönmuodostustoiminta saadaan käyntiin kaudella 2019-2021, tulee se edellyttämään mittaus- ja paikkatietopalveluiden ohella työpanosta myös maankäyttöpalveluista. Kunnanhallituksen hyväksymää rakennusten myyntiohjelmaa pyritään toteuttamaan siinä esitetyn aikataulun puitteissa.

MAANHANKINTA		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TAE 2018
Hankittu	ha	47,7	7,95	67,06	43,26	7,68
Hankittu	milj. €	3,969	1,283	0,551	0,996	0,528
MAANLUOVUTUS		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TAE 2018
Omakotitonttien luovutus	kpl	3	7	9	6	5
Yritystonttien luovutus	kpl	2	3	5	1	3
VUOKRATONTIT		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TAE 2018
Vuokrattujen tonttien	kpl	5 (+3)	1 (+5)	2 (+4)	0 (+1)	1

TAULUKKO 13. Maankäyttöpalveluiden tunnuslukuja 2014-2018

5.6.2 Tukipalvelut

Tukipalvelut	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	23	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 006 098	-2 026 415	-2 026 415	-2 254 285	-2 254 609	111,26	-2 288 774	-2 327 032
Toimintakate	-2 006 075	-2 026 415	-2 026 415	-2 254 285	-2 254 609	111,26	-2 288 774	-2 327 032
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0		0	732	0	0
Toimintakulut	-13 949	-7 189	-7 189	-7 763	-7 763	107,98	-7 763	-7 763

Teknisen tukipalvelut sisältävät kaavoitus- ja teknisen lautakunnan kokousmenot ja lautakunnan alaisen toiminnan yhteiset jakamattomat henkilöstö- ja toimistokulut ja vesihuoltoavustukset. Vuodelle 2019 vesi- huoltoavustuksiin ei ole varattu määrärahaa.

Pelastustoimi

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos (isäntäkuntana Espoon kaupunki) vastaa yhteistoimintasopimuksen perusteella pelastustoimesta Vihdin kunnassa ja myös muissa läntisen Uudenmaan kunnissa. Pelastuslaitoksen hallintoa varten on asetettu johtokunta, jossa on yksi jäsen Vihdin kunnasta. Sopijakuntien yhteistyöelimenä toimii kuntajohtajista tai muista kuntien edustajista koostuva neuvottelukunta, joka toimii neuvoo- antavana elimenä mm. toiminnan suunnittelua, talousarviota, investointien valmistelua ja palvelutason määrittelyä koskeissa asioissa.

Tekninen ja ympäristökeskus osaltaan valvoo, että pelastustoiminta Vihdin kunnassa toteutuu yhteistoimin- tasopimuksen ja kunnan kokonaisedun mukaisesti. Lisäksi keskus hoitaa yhteistoimintasopimuksen mukai- set velvoitteet Vihdin kunnan osalta (tilavuokraus, hallinto, talous).

5.6.3 Kunnallistekniset palvelut

Kunnallisteknisten palvelujen tulosalue	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	1 260 259	655 144	482 326	365 050	365 050	55,72	366 390	369 202
Toimintakulut	-3 595 234	-3 179 619	-3 011 681	-2 946 273	-2 956 164	92,97	-2 994 231	-3 036 858
Valmistus omaan käyttöön	112 758	70 000	38 602	110 700	110 700		110 700	110 700
Toimintakate	-2 222 217	-2 454 475	-2 490 753	-2 470 523	-2 480 414	101,06	-2 517 141	-2 556 956
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	235 341	287 964	287 964	0	0	419	0	0
Toimintakulut	-530 346	-764 108	-764 108	-452 713	-452 713	59,25	-452 713	-452 713

Palvelutarve 2019-2021

Kunnallistekniikan keskeisimmistä tavoitteista on huolehtia kunnan omistuksessa olevien yleisten alueiden toimivuudesta, turvallisuudesta, hoidosta ja kunnossapidosta.

Kunnallistekniikan ajoratoihin sisältyvät tiet ja kadut, pientareet, kevyenliikenteen väylät, pysäköintialueet ja torit. Yhteensä ylläpidettävää katuverkostoa on yli 600 000 m². Kunnallistekniikan palvelujen katuverkosto kasvaa vuosittain keskimäärin 10 000m² vuodessa ja kevyenliikenteenväyliä 500m².

Tämä lisää vuosittain kunnallistekniikan palveluverkon ylläpitokustannuksia. Katuverkon laajuuden ja etäällä toisistaan olevien taajamien vuoksi on perusteltua hoitaa alueita talvisin alueurakoina. Kunnan oma henki- löstö keskittyy pääasiassa Vihdin päätaajaman eli Nummelan katujen talvikunnossapitoon. Kunnallistekni-

kan katuverkoston korjausvelan hillitsemiseksi tulee katujen saneerauksiin ja uudelleen päällystyksiin varata vuosittain määrärahaa.

Viheralueisiin sisältyvät kaikki Vihdin kunnan alueella sijaitsevat puistot, uimarannat virkistysalueet, teiden viheralueet, kiinteistöjen istutukset, kosteikot, leikkipuistot, matonpesupaikat ja muut viheralueet joita on yli 640 000m². Vuosittain viheralueet kasvavat keskimäärin 5 000m². Viheralueiden ylläpito tehdään oman henkilökunnan lisäksi suureksi osaksi kausityönä. Pajuniityn keskuspuiston laajentuessa nykyisestään lisää 60 000m² vie alueen ylläpito paljon kunnan henkilöresurssia. Tämän vuoksi on perusteltua alkaa toteuttaa tällaisissa kohteissa viheralueen ylläpitoa alueurakkamallilla.

Kunnallistekniikan liikuntapaikkatuotanto ylläpitää sekä kesä- että talvilajien ulkoliikunta- ja harrastepaikkoja kuten kahta urheilukenttää, luistintoja ja kuntoratoja. Liikuntapaikkojen ylläpitoon kuuluu myös uimahallin ja kuntosalilaitteiden ja järjestelmien sekä liikuntapaikkojen kuntoiluvälineiden ja huoltorakennusten yleishuolto. Urheilukenttien ylläpitoon vaikuttaa millä tasolla ja mitä urheilua sillä harrastetaan, käyttävätkö sitä koululaiset, käytetäänkö sitä talvisin sekä mikä on sen hoitotaso. Vihdin urheilukentistä suurin osa on hiekkapintaisia. Hiekkakentät ovat yleensä harjoitus- ja koululaiskenttiä. Kesäisin niillä harrastetaan esimerkiksi jalkapalloa tai pesäpalloa ja talvisin luistelua. Lisäksi kunnallistekniikka hoitaa kahta nurmikenttää sekä 2 kilpailutasoista tekonurmea ja 2 harjoituskenttää tekonurmea. Näiden lisäksi ylläpitoon kuuluvat tennis- ja beachvolley-kenttiä.

Kunnallistekniikan ylläpidon toiminnan seuraukset ovat yleensä välittömästi tekijänsä ja kuntalaisten havaittavissa. Toimintaa ohjaa myös kohteista tai suoraan kuntalaisilta saatava palaute. Ylläpidon tuleekin suunnitella ja muuttaa toimintaansa annettujen tavoitteiden ja saatujen palautteiden perusteella päästääkseen laadukkaampaan ja taloudellisempaan tulokseen.

Kunnallistekniikan suunnitelmallinen ylläpito takaa kohteiden kunnon ja käytettävyyden säilymisen sekä optimaaliset käyttö- ja kunnossapitokustannukset.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Kunnallistekniikan osalta palvelutuotantoa hoidetaan 24,5 henkilön voimin. Kunta hoitaa itse alueiden rakentamisen, kunnossa- ja ylläpidon sekä rakennuttamisen. Kunnallistekniikasta tehdyn mitoituksen perusteella on perusteltua tarkistaa henkilömäärää viheralueiden ylläpitoon yhdellä vakituisella henkilöllä. Ulkoi- silta palveluntuottajilta ostetaan muun muassa erikoistyöt, joihin kunnalla ei ole kalustoa tai henkilökuntaa.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Paikalliset seurat ja yhdistykset ovat jo nyt keskeisessä roolissa tuottamaan kunnallistekniikalle lisäarvoa, esimerkiksi Hiidenveden urheilijoiden toimesta kunta on saanut Pääkslahteen hienon kuntalaisia palvelevan ulkoilualueen.

Vihdin kuntastrategiassa kuntaa kuvataan aktiivisten ihmisten Vihtinä – strategian tukemiseksi kunnallistekniikan tavoitteena on kunnostaa Nuuksion kansallispuiston vanhojen reittejä ja rakentaa alueelle uusia.

Lisäksi keskeisenä ajatuksena on luoda uusia pysyviä toimintamalleja Vihtiläisten kuntalaisten palvelujen parantamiseksi esimerkiksi osallistamalla kuntalaisia asuinalueensa leikkikenttien ym. suunnitteluun.

5.6.4 Ateria- ja puhdistuspalvelut

Aterian ja puhdistuksen tulosalue	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	7 920 156	8 037 878	8 053 322	8 317 048	8 317 048	103,47	8 322 119	8 332 759
Toimintakulut	-7 437 002	-7 455 313	-7 357 623	-7 452 260	-7 432 205	99,69	-7 531 733	-7 643 183
Toimintakate	483 154	582 565	695 699	864 788	884 843	151,89	790 386	689 576
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	6 489 542	6 628 578	6 628 578	6 935 628	6 935 628	104,63	6 935 628	6 935 628
Toimintakulut	-933 730	-939 453	-939 453	-886 802	-886 802	94,40	-886 802	-886 802

Palvelutarve 2019-2021

Kouluruokailu edistää ja tukee lasten ja nuorten hyvinvointia sekä tervettä kasvua ja kehitystä. Se on tärkeä osa koulun opetus- ja kasvatustehtävää. Vihdin kouluissa ja päiväkodeissa ruokaillaan yhteensä 8500 erilais- ta ateriaa jokaisena koulupäivänä. Päivähoidossa olevalle lapselle tarjotaan ne ateriat ja välipalat, jotka kuuluvat kyseiseen hoidon ajankohtaan (aamupala, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala). Vuositasolla valmistetaan noin 1,7 miljoonaa ateriaa.

Puhdistuspalvelun siivousneliöt ovat 86 000m². Kiinteistön materiaalien ja pintojen elinkaarien suhteen puhdistuspalveluilla on tärkeä tehtävä. Puhdistuspalvelut vaikuttavat käyttäjien työskentelytilojen sisäil- maan ja työviihtyvyyteen.

Oppilasmäärän ja varhaiskasvatuksen päiväkotien asiakasmäärän kehittyminen vaikuttaa ateria- ja puhdis- tuspalveluiden palvelutarpeen muuttumiseen.

Perusturvakuntayhtymä Karviainen ostaa Nummelan terveyskeskuksen ateria- ja puhdistuspalvelut, koti- hoidon ateriapalveluita ja osan toimistotilan siivouksesta.

Posti ja -tavarakuljetus (39h /arkipäivä) tarvitaan postin, pientavaran, osin ateria- ja elintarvikejakeluun ja kirjaston kirjojen jakamiseen. Kuljetuspalveluista 19 tuntia ostaa Perusturvakuntayhtymä Karviainen koti- hoidon ateriapakettien, postin ja apteekkituotteiden jakeluun.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Ateria- ja puhdistuspalvelun osalta palvelutuotantoa hoidetaan 122 htv voimin. Ateria – ja puhdistus tuote- taan omana tuotantona lukuun ottamatta uimahallin ja kuvataidekoulun siivousta sekä Vihtijärven koulun ateria- ja puhdistuksen palvelutyön osuutta.

Aterioiden valmistaminen on keskitetty neljään keittiöön. Ateriat tuotetaan kahdellekymmenelle (20) pal- velukeittiölle (koulu ja tai päiväkotia) kolmessa suurkeittiössä (Otalampi-talo, Kuoppanummen koulukeskus, Vihdin yhteiskoulu). Nummelanharjun koulun keittiön asiakkaana on koulun oppilaiden lisäksi lukion oppi- laat.

Ateriapalvelu perustuu sisäisiin ja ulkoisiin asiakassopimuksiin, joissa noudatetaan eri asiakasryhmien ravit- semussuosituksia. Ateriatuotannon ohjausjärjestelmänä toimii sähköinen tuotannonohjaus (Aivo-Mashie). Ateriakuljetukset hankitaan ostopalveluna.

Puhdistuspalvelu perustuu asiakassopimuksiin ja puhtaustasoihin. Mitoitusohjelma (Atop) toimii siivouksen suunnittelun ja työohjeiden laatimisen työvälineenä. Perussiivoukset ja ikkunapesu suunnitellaan vuosittain kiinteistökohtaisesti.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Ateria ja puhdistus pyrkivät kehittämään palveluitaan koulujen ja päiväkotien muuttuneiden palvelutilanteiden ja tilojen mukaan. Kouluruokadiplomien ja päiväkotien makuaakkosten avulla lisätään yhteistyötä ja hyviä ruokailuhetkiä oppilas- ja päiväkotien ruokaluissa. Syksyllä 2018 Kouluruokadiplomia on viidellä (5) koululla ja seitsemällä (7) päiväkodilla makuaakkosdiplomia. Vanhempainiltojen tilaisuuksissa tarjottavilla aterioilla on tärkeä rooli informoida koulu- ja päiväkodin ateriatarjontaa lasten vanhemmille. Erityisruokavalioiden valmistuksessa noudatetaan kansallista allergiaohjelmaa: Erityisruokavalion tarjoamisen perusteeksi vaaditaan lääkärintodistus. Erityisruokavalioiden määrä on oppilaista ja päiväkotilapsista 5-6 %.

Kesällä käynnistyvä Nummelan koulun palvelukeittiön peruskorjaus aiheuttaa elo-syyskuussa koulun ruokailussa mm. kertakäyttöastioiden käytön.

Vihdin Kirkonkylän Campuksen valmistuminen kesällä 2019 vaikuttaa ateria- ja puhdistuspalveluiden uudelleen organisointiin kirkonkylän alueella. Henkilöstöresurssit kokonaismäärä kohteissa tarkistetaan mm. puhdistuspalvelun mitoituksen avulla. Alustavan arvioinnin mukaan tehtävistä selvittää nykyisillä henkilöstöresursseilla.

Vuosina 2019-2020 aikana Vihdin Aterian tuotantotilojen peruskorjaussuunnitelman laatiminen on ajan-kohtainen. Vihdin väestökasvu 1-1,5 % ei vaikuta tuotantotilojen loppumiseen, mutta nykyisten alueellisten suurkeittiöiden tilat ovat peruskorjauksen tarpeessa ja ne tulee aikatauluttaa. Vihdin Ateriayksikön, johon on keskitetty kaikki palvelukeittiöiden ja Vihdin yhteiskoulun valmistus, toteuttamisaikataulua selvitetään. Vihdin Ateriayksikön toteuttamisaikataululla ja suurkeittiöiden peruskorjauksilla on strategisesti kustannusvaikutusta tuleviin vuosiin.

Vihdin Ateria ja Puhdistus tekee vuosittain laatukierroskyselyt puhdistuspalveluissa ja ateriapalveluissa asiakaskyselyt. Asiakastyytyväisyys keskiarvon tavoite on 3-3,10 (asteikko 1-4). Ateriapalvelussa kokeillaan vuonna 2019 edelleen kestävä kehityksen hengessä paperipussien käyttöä ruokapalvelussa.

Henkilöstön ammattitaidosta ja työturvallisuudesta pidetään huolta ammattikoulutuksilla ja työturvallisuusinfoilla.

Ateriapalvelu		TP 2017	TA 2018	TA 2019
Päiväkoti ateriat (ap, lo, vp, pä, ip) kpl	kpl	793 450	767 446	755 718
Peruskoulu, lukio ja esiop. ip ateriat kpl	kpl	717 653	901 460	874 200
Luontaisetuateriat kpl	kpl	84 937	75 672	91 898
Myyntisop. Sairaalan os. ateriat kpl	kpl	54 968	40 200	40 200
Myyntisop, Kotihoidon ateriat kpl	kpl	21 048	22 000	16 000
Kassamyynti (oppilas, hlöstö, sop. as. €)	€	243 249	256 500	247 000
Ostopalvelusopimus; palvelutyö	h	372	372	372
Puhdistuspalvelu		TP 2017	TA 2018	TA 2019
Siivottavat kokonaism ² :t, joista:	m ²	91034	85645	87429
päiväkodit	m ²	14799	14831	14831
koulut	m ²	54633	50058	51058
muut (toimisto, kirjasto mm.)	m ²	11045	12093	12631
Myyntisopimus: (Karviainen , Hus ym.)	m ²	8578	6632	6632
Ostopalvelusopimus	m ²	1979	1979	2277
Henkilöstö (resurssi)		TP 2017	TA 2018	TA 2019
Työntekijämäärä vak. 31.8	hlö	125	126	130
Henkilöstön kokonaismäärä htv:	htv	122,47	122,13	121,57
Puhdistuspalvelu: ohj, lh, yhd.	htv	63,73	59,87	60,02
Ateriapalvelu: kokit, rpte, yhd.	htv	51,17	54,74	54,05
Yhdistelmätyöntekijät sis. ed	htv	29,58	26,06	33,08
Hallinto, esimiehet, asiantuntijat	htv	7,57	7,52	7,5

TAULUKKO 14. Ateria- ja puhdistuspalvelujen tunnuslukuja 2017-2019

5.7 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ympäristölautakunta	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	441 734	416 000	326 404	395 000	395 000	94,95	396 450	399 492
Toimintakulut	-1 150 036	-1 327 014	-1 321 771	-1 459 523	-1 461 778	110,16	-1 482 928	-1 506 611
Toimintakate	-708 302	-911 014	-995 367	-1 064 523	-1 066 778	117,10	-1 086 477	-1 107 118
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-73 466	-71 721	-71 721	-70 887	-70 887	98,84	-70 887	-70 887

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot = - 1 066 778 euroa

Ympäristöpalvelut -tulosalue koostuu kahdesta vastuualueesta: Rakennusvalvontapalvelut sekä ympäristöpalvelut. Ympäristölautakunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa rakentamista, käsitellä ympäristöä ja rakentamista koskevat lupa-asiat sekä huolehtia ympäristön tilan seurannasta.

5.7.1 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	39 586	40 000	40 000	40 000	40 000	100,00	40 147	40 455
Toimintakulut	-722 095	-878 688	-854 129	-1 001 807	-1 002 881	114,13	-1 017 704	-1 034 302
Toimintakate	-682 509	-838 688	-814 129	-961 807	-962 881	114,81	-977 557	-993 847
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0		0	0	0	0
Toimintakulut	-18 721	-29 434	-29 434	-28 073	-28 073	95,38	-28 073	-28 073

Palvelutarve 2019-2021

Yksikön tehtävänä on hoitaa kunnan ympäristönsuojelun valvonta- ja edistämistehtävää, luonnonsuojelua ja eräitä hallintosäännöllä määrättyjä tehtäviä. Ympäristöterveydenhuoltoa ja eläinlääkintähuoltoa hoitaa Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys. Ympäristöpalvelut valvoo palvelun järjestämissopimusta.

Yksikön toiminnan tehostamista ja palvelutason parantamista jatketaan vuonna 2019. Lupa- ja valvonta-asioiden ruuhkan purkaminen on edellytys sille, että yksikön lakisääteiset viranomaistehtävät pystytään hoitamaan vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään jatkuvaa huomiota.

Vihdin kunta on hyväksynyt Länsi-Uudenmaan kuntien vesienhoidon yhteistyön vision ja strategian 2019-2026. Tavoitteena on yhteistyön avulla parantaa vesien tilaa. Uutena vesiensuojelun edistämistoimena esitetään rahoitusta hankkeelle Elinvoimainen ja esteetön Siuntionjoki –vesistövisio 2030. Hanke toteutetaan vuosille 2019-2024. Vihdin kunnan osuus on 40 000 €/vuosi, josta ympäristöpalvelut varaa talousarviossa vuosittain 30 000 € ja Vihdin Vesi 10 000 €.

Pohjavesiensuojelussa lisätään asukkaiden ja toiminnanharjoittajien tietoisuutta pohjavesivarantojen merkityksestä.

Vihdin kunta solmi keväällä 2018 Kaupunginjohtajien ilmastopimuksen (Covenant of Mayors, CoM). Kahden vuoden kuluessa allekirjoituksesta laaditaan kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma (SECAP). Suunnitelma sisältää tavoitteet, strategian ja vision; perus- ja seurantavuoden päästölaskennan; hillintätoimenpiteet ja niiden vaikuttavuuden arvioinnin; skenaariotarkastelut (vapaaehtoinen); riskien ja haavoittuvuuksien analyysin; sopeutumisen tilannekatsauksen ja sopeutumistoimet. Suunnitelman laatiminen voidaan ajoittaa kahdelle vuodelle ja tarkastella Vihdin ilmastotavoitteet kokonaisuutena. Vihdillä on

oma ilmastostrategia 2010-2020 ja Vihtiä koskevat myös Kuuma-kuntien valmistumassa olevat ilmastotavoitteet. Vuoden 2019 aikana ilmastotyötä jatketaan ja tavoitteiden määrittelyä täsmennetään.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Ympäristöpalveluiden osalta palvelutuotantoa hoidetaan 5 henkilön voimin. Yksikössä työskentelee ympäristöpäällikön lisäksi kolme vakituista ja yksi määräaikainen ympäristötarkastaja. Sihteeripalvelut on hajautettu ja jaettu usealle toimistosihteerille.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Kunta hoitaa itse kunnan ympäristövalvonnan tehtävät. Vihdin ympäristönsuojeluhankkeet ja käynnissä olevat monivuotiset projektit toteutetaan alueellisenä yhteistyönä kuntien, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n kanssa. Näitä ovat mm. Hiidenvesihanke, Lohikalaprojektivesistövisio –hanke, kasvihuonekaasupäästöjen seuranta, ilmanlaadun seuranta, Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke ja jätevesineuvonta, Vihdin järvien seurantaohjelman toteuttaminen, osallistuminen Hiidenveden sekä Vihtijoen ja Siuntionjoen yhteistarkkailuseurantoihin (yhteistyössä kunnat ja tarkkailuvolliset laitokset). Uutena alkavana hankkeena esitetään osallistumista Elinvoimainen ja esteetön Siuntionjoki – vesistövisio 2030-hankkeeseen ja SECAP-raportoinnin käynnistämistä. Lisäksi myönnetään avustuksia vesien-suojelutyöhön ympäristölautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti.

5.7.2 Rakennusvalvontapalvelut

Rakennusvalvontapalvelut	TP 2017	MTA2018	TAE2018	LTK 2019	TA 2019	MTA18 / TA19%	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	402 148	375 000	285 000	355 000	355 000	94,67	356 303	359 038
Toimintakulut	-374 049	-441 660	-409 080	-446 988	-448 162	101,47	-454 338	-461 253
Toimintakate	28 099	-66 660	-124 080	-91 988	-93 162	139,76	-98 035	-102 216
<i>siitä sisäiset</i>								
Toimintatuotot	0	0	0		0	0	0	0
Toimintakulut	-39 808	-41 487	-41 487	-42 014	-42 014	101,27	-42 014	-42 014

Palvelutarve 2019-2021

Palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioon ottamisesta sekä tasapuolisesta kohtelusta. Rakennusvalvonta opastaa ja edistää laadukkaan rakennuskannan sekä viihtyisän ja turvallisen ympäristön syntymistä ja säilymistä ohjaamalla ja neuvomalla suunnittelijoita, rakentajia, rakennuttajia ja kiinteistöjen omistajia.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen ja rakentamisen säädösten noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä niihin ja niiden mukaiseen rakentamiseen liittyvästä ennakko-ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Rakennusvalvontapalveluissa on kolme rakennustarkastajaa, kaksi toimistosihteerä, määräaikainen rakennustietokäsittelijä ja esimiehenä toimii johtava rakennustarkastaja.

Rakennusvalvonnassa on asiointijärjestelmänä käytössä lupapiste.fi-palvelu, jolla vastaanotetaan hakemukset sähköisesti, sekä Trimble-sovellus, jota käytetään rakennuslupien käsittelyyn ja karttaohjelmalla.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Tulevalla talousarviokaudella selvitetään Vihdin kunnan rakennusvalvonnan paperiarkiston digitoinnin mahdollisuudet. Ennen sähköisen arkistoinnin lupakäsittelyä kunnalle on kertynyt paperisia lupa-asiakirjoja noin 400 hyllymetrin verran. Asiakirjojen digitoinnilla ja sähköisellä arkistoinnilla saavutettaisiin hyötyjä niin työntekijöille kuin asiakkaille.

RAKENNUSVALVONTA		TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Päätökset:									
Rakennusluvut	kpl	180	155	165	141	135	130	130	130
Toimenpideluvat	kpl	124	136	113	94	105	100	100	100
Ilmoitukset	kpl	44	27	18	9	2	1	1	1
jatkoaika hakemukset	kpl	263	131	121	77	80	90	90	90
Rakennusaikainen muutos	kpl	20	23	17	14	15	15	15	15
Yhteensä:	kpl	631	472	434	335	337	336	336	336
Katselmukset:									
Aloituskokoukset	kpl	70	81	76	66	63	70	70	70
Pohjakatselmus	kpl	135	130	124	112	95	90	90	90
Oisittainen- tai loppukatselmus	kpl	578	531	437	400	350	340	340	340
Vastuu päätetty katselmus	kpl	7	29	40	48	35	40	40	40
Yhteensä:	kpl	790	771	677	626	543	540	540	540
Uudet rakennukset:									
Rakennukset	kpl	192	138	169	139	130			
Tilavuus	m ³	135532	121361	165533	166597	102803			
Kerrosala	m ²	34848	28986	35866	32820	30110			
As.lkm	kpl	187	198	243	153	150			
Laajennus- ja muutos									
Rakennukset	kpl	38	39	23	36	25			
Tilavuus	m ³	26407	1184	3037	97821	12489			
Kerrosala	m ²	5829	2266	967	14985	3157			
As.lkm	kpl	6	7	3	0	1			

TAULUKKO 15. Rakennusvalvonnan tunnuslukuja 2014-2021

6 HENKILÖSTÖ

Vihdin kunnan palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa 1 150 työntekijää (v. 2015, 1168, v. 2016, 1138). Henkilöstökustannusten kokonaismäärä oli 45,1 miljoonaa euroa (v. 2015, v. 46,6, v. 2016 45,6) luvut eivät sisällä erikoissairaanhoidon, Karviaisen ja Taitoan ja Tieran varhe- ja eläkemenoperusteisia maksuja.

Kunnan henkilöstötyön strategiset linjaukset sisältyvät kunnan strategiaan. Keskeisimpänä koko henkilöstöä koskettava strategisena tavoitteena on henkilöstön palveluasenteen suuntaaminen yhä lähemmäksi asiakasta/kuntalaista.

Henkilöstötyön näkökulmasta asetelma vuodelle 2019 on lupauksia herättävä. Organisaatiouudistuksessa onnistuttiin ja uusien rekrytointien myötä Vihdin kuntaan on tullut uutta innovatiivista osaamista ja johtamisotetta. Organisaatiouudistuksessa organisaatorakenteita liikautettiin sillä tavalla sopivasti, että toimintakyky ei vaarantunut, vaan uudistus muokkasi hyvällä tavalla kuntatyötä uuteen, asiakaslähtöisempään asentoon. Uusia avauksia tehtiin mm. Sepänpihan kotinäyttelyn ja Etelä-Nummela rakentumisen osalta. Organisaatiouudistus tuntuu lopultakin jättävän vuoden 2015 yt-ratkaisun taakseen ja suuntaavaan katseen kohti tulevaisuutta. Lisääntynyt vaihtuvuus on monissa organisaatioissa suuri haaste. Vaikka suuri määrä tietoa ja kokemusta on kadonnut, tilalle on saatu uutta positiivista, innovatiivista työtettä. Tätä tukemaan aloitettiin vuoden 2018 lopulla muutosta tukeva johtamis- ja esimiesvalmennus.

Uudet strategiset teot on kuvattu tarkemmin tämän talousarvion yleisosassa. Henkilöstötyö pyrkii tukemaan näitä suurenmoisia tekoja kehittämällä yhä parempia ja ajantasaisempia raportoinnin työkaluja johdon tueksi yhdessä taloushallinnon kanssa.

Henkilöstötyön oma strateginen teko tulee olemaan kuntastrategiaa tukevan palkitsemisjärjestelmän aikaansaaminen ja ”koekäyttö” vuoden 2019 aikana. Alkuvuodesta määritellään strategian suuntaiset palkitsemisen kriteerit, kesällä järjestelmä hyväksytään, syksyllä tehdään esitykset palkittavista ja joulukuussa palkitaan. Lisäksi keskitytään henkilöstön palveluasenteen suuntaamiseen yhä lähemmäksi kuntalaista ja asiakasta.

6.1 HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET

Henkilöstökuluihin on tulossa vuoden 2019 aikana merkittävää kasvua (5.62 % vuoden 2018 talousarvioennusteeseen nähden). Luvuissa vuoden 2018 palkankorotukset näkyvät täysimääräisinä. Lisäksi tammikuun alun jakoon tulevat harkinnanvaraiset järjestelyerät (1,2 %), tammikuun kertaerä ja huhtikuun yleiskorotus (1 %) tulevat kasvattamaan vuoden 2019 henkilöstökustannuksia. Valtakunnallisen kilpailukyky sopimuksen mukaiset lomarahojen leikkaukset päättyvät kunta-alalla vuonna 2019, niiden heijastuminen kirjanpidolliseen lomapalkkavelkaan tulee olemaan vuonna 2019 0,7 miljoonaa euroa. Myös päätös siitä, että määräaikaiset opettajat palkataan taas koko lukuvuodeksi tuo kunnalle lisäkustannuksia 0,45 miljoonaa euroa, kuten myös vuonna 2018 tehdyt tuntikehyslisäykset. Lisäksi henkilöstökustannuksia kasvattaa organisaatiouudistuksen tuomien strategisten henkilöstöresurssien lisäämisen vaikutus koko vuoden osalta. Henkilöstösivukulut laskevat kokonaisuudessaan prosentin vuonna 2018.

Seuraavassa on kuvattu vuodelle 2019 esitetyt henkilöstölisäykset. Em. henkilöstölisäyksen vaikutus on mukana talousarvion luvuissa.

6.2 UUDET VAKANSSIT JA RESURSSILISÄYKSET

PALVELUKESKUS/ TULOALUE	NIMIKE	VIRKA/TOIMI	VAK./ MÄÄRÄAIK.	ALKAMIS- PVÄ	KUSTANNUS/ VUOSI	VAKANSSIN PERUSTELUT
SIVISTYSPALVELUT						
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tulos- alue	erityisnuorisotyöntekijä (etsivä nuorisotyö)	toimi	vakituinen	1.8.2019	40 000 €	Vakanssin perustaminen on ehdollista ja riippuu AVIn myöntämästä rahoituksesta (n. 70% palkkakustannuksista) Kolmannen erityisnuoriso- työntekijän avulla saamme vahvistettua ennaltaehkäise- vää työtä etenkin kouluilla ja oppilaitoksissa sekä aloitettua kohdennetun pienryhmätoi- minnan.
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tulos- alue	luokanopettaja	virka	vakituinen	1.8.2019	55 000€	Vihdissä kehitetty toiminta- malli, jossa tarjotaan luokan- opettajan ja kuraattorin nopeasti saatavilla olevaa tukea yleisopetuksen luok- kaan / oppilaalle / opettajalle. Positiivisen pedagogiikan mukaisella ohjauksella tue- taan luokkatilanteita ja kou- lupäivää. Tarvittaessa peda- goginen ohjaus on saatavilla myös oppilaan kotiin. Ohjaus on viiden viikon jaksoissa. Toiminnan tarkoituksena on positiivisen minäkuvan vah- vistaminen oppijana ja koulu- tuksesta syrjäytymisen ehkäi- seminen.
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tulos- alue	kuraattori	toimi	vakituinen	1.8.2019	50 000€	
Varhaiskasvatuksen tulosalue	alueellinen erityislastentar- hanopettaja	3 kpl, toimi	vakituinen	1.1.2019	144 000 €	Haastavia lapsia on paljon päiväkodin arjessa. Näiden lasten tarpeiden huomioimi- nen ja tarpeisiin vastaaminen sekä lasten asioihin liittyvät kirjaamiset kuormittavat paljon henkilökuntaa, alueel- listen erityislastentarhanpet- tajien lisääminen nykyisestä viidestä kahdeksaan vähentää tätä kuormitusta. Lisäksi he toimivat päiväkodin johtajien pedagogiikan johtamisen tukena.

INFRA- JA TUKIPALVELUT UUDET TEHTÄVÄT						
Tilapalvelu	Rakennuttajainsinööri	toimi	vakituinen	1.1.2019	50 000€	VYK Campus tarvitsee oman henkilömme päivittäisen seurannan tehostamiseen. Campuksen valmistuttua museohanke ja edelleen Etelä-Nummelan hanke edellyttävät henkilöstön lisäystä
Kunnallistekniikka	Puistonmestari / puutarhuri	toimi	vakituinen	1.5.2019	40 000 €	Puistorakentaminen on seuraavina vuosina lisääntymässä ja tarvitaan vakituinen henkilö rakentamiseen ja ylläpitoon.
Ateria ja Puhdistus	Ruokapalveluvastaava	toimi	vakituinen	1.1.2019-	35 000€	Suurkeittiö Kuoppanummi tarvitsee keittiövastaavan elintarviketilauksien hoitoon ja huolehtimaan keittiön äkillisistä poissaoloista
Ateria ja Puhdistus	Ruokapalvelutyöntekijä Laitoshuoltaja 0,78htv	toimi	vakituinen	1.1.2019-	27 000€	Kolme kohdetta tarvitsee 2h/ arkipäivä lisätunteja Ojakkalan koulu, Nummelan terveysasema ja Virastotalo
Ateria ja Puhdistus	Tuntitarkistuksia 0,25	toimi	vakituinen	1.8.2019-	8 000€	Pohjoisen suurkeittiön toimintatapa tarkistetaan uuden Campuksen myötä
KONSERNIPALVELUT/ UUDET TEHTÄVÄT						
	reittisuunnittelija	toimi	vakituinen	1.1.2019	40 000€	Koulukuljetusten reittisuunnittelussa on pysyvä tarve kahdelle reittisuunnittelijalle, jotta työ saadaan järjestettyä ja lomat pidettyä. Kyseessä ei ole euromääräinen lisäys vuodelle 2019, koska tarvetta on täytetty aiemmin määräraikaisella työntekijällä.
	vapaaehtoistoiminnan ohjaaja (50%)	toimi	määräaikainen	1.1.2019	27 000 €	Maahanmuuton ”Resurssipankki” -hankkeeseen sisältyvä ohjaajaresurssi yhdessä Karkkilan kaupungin kanssa. Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja luo alueen järjestöihin sitoutumattomalle vapaaehtoistyölle selkeän rakenteen ja säännöt. Näillä toimilla tehostetaan sekä kunnallista että kolmannen sektorin kotouttamistyötä ja vahvistetaan seudullista yhteistyötä. Palkkakustannuksiin saadaan 75 % rahoitusta AMIF-hankkeesta

KONSERNIPALVELUT

Henkilöstöpalvelut Vuoden 2019 tavoitteena on rakentaa kuntaan henkilöstön palkitsemisjärjestelmä. Varataan palkitsemiseen 25 000 euron määräraha, joka kohdennetaan päätösten mukaisesti vuoden lopussa toteutamaan mukaan.

Kunnan harkinnanvaraisen palkkojen tasokorotuksiin varatun määrärahan (50.000 €) toinen osa varattu henkilöstöpalveluihin. Määräraha kohdennetaan päätöksen jälkeen oikeille yksiköille.

Virkanimikemuutokset vuonna 2019

KESKUS/TULOSALUE	NYKYINEN NIMIKE	UUSI NIMIKE	ALKAMISPVÄ.	PERUSTELUT
	kirjastovirkailija	kirjastonhoitaja	1.1.2019	Kirjastovirkailija Anne Eriksson on valmistunut tradenomiksi AMK. Hänen nykyiset työtehtävänsä ovat jo kirjastonhoitajatasoa.
	Lastentarhanopettaja	Varhaiskasvatuksen opettaja	1.1.2019	Varhaiskasvatuslain muutos 1.9.2018
	Erityislastentarhanopettaja	Varhaiskasvatuksen erityislastentarhanopettaja	1.1.2019	Varhaiskasvatuslain muutos 1.9.2018
	Lastenhoitaja	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	1.1.2019	Varhaiskasvatuslain muutos 1.9.2018
	virka 0408 lukion englannin ja saksan kielen lehtori	virka 0408 lukion englannin kielen lehtori	1.8.2019	Opetussuunnitelmauudistuksen vaikutus virkanimikkeisiin
	virka 0219 uskonnon lehtori	virka 0219 matematiikan ja kemian lehtori	1.8.2019	Opetussuunnitelmauudistuksen vaikutus virkanimikkeisiin
	virka 0256 matematiikan, fysiikan ja kemian lehtori	virka 0256 matematiikan ja kemian lehtori	1.8.2019	Opetussuunnitelmauudistuksen vaikutus virkanimikkeisiin
	virka 0338 erityisluokan-opettaja	virka 0338 erityisopettaja	1.8.2019	Opetussuunnitelmauudistuksen vaikutus virkanimikkeisiin

6.3 TYÖHYVINVOINTI

Strategian mukaisesti hyvinvoiva henkilöstö on arvomme. Henkilöstön työhyvinvointiin panostamista jatketaan. Myös työhyvinvointityön keskiössä pidetään asiakasta. Työtehtävien kuvaamista jatketaan, työnjako ja työtehtävien priorisointi tehdään näkyväksi, osaamisen kehittämisen tarpeista keskustellaan ja osaamista vahvistetaan. Innovatiivisen ja läsnä olevan johtamisen merkitystä korostetaan. Toisaalta psykososiaalista kuormitusta seurataan, pahoinvoinnin ensimmäisiin merkkeihin tartutaan, työssä jaksamista tuetaan ja onnistumisia palkitaan. Erityisiä tukitoimintoja kohdennetaan niille yksilöille ja työyksiköille, joissa on eniten tuen tarvetta käytössä olevien työhyvinvointimittareiden mukaan. Työturvallisuudessa huomio kiinnitetään erityisesti lisääntyneeseen väkivallan uhkaan työyksiköissä.

7 TULOSLASKELMAOSA

VIHDIN KUNTA	TP 2017	MTA 2018	TAE 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	MUUTOS TA19/TAE18
Toimintatuotot	18 784 712	16 369 120	15 958 479	17 075 765	16 903 891	16 965 944	17 096 146	5,92 %
Myyntituotot	8 059 281	7 153 254	7 220 967	7 805 915	7 634 041	7 750 078	7 880 280	5,72 %
Maksutuotot	4 464 685	3 239 871	3 037 826	2 801 478	2 801 478	3 239 871	3 239 871	-7,78 %
Tuet ja avustukset	1 818 178	1 455 295	1 541 181	1 463 255	1 463 255	1 419 795	1 419 795	-5,06 %
Muut toimintatuotot	4 442 568	4 520 700	4 158 505	5 005 117	5 005 117	4 556 200	4 556 200	20,36 %
Valmistus omaan käyttöön	128 876	170 000	138 603	218 700	250 700	250 700	250 700	80,88 %
Toimintakulut	-153 118 403	-153 967 614	-156 724 228	-163 150 935	-161 788 651	-164 248 767	-167 003 589	3,23 %
Henkilöstökulut	-45 813 219	-45 840 830	-45 801 570	-48 502 045	-48 373 903	-49 110 115	-49 930 608	5,62 %
Palkat ja palkkiot	-36 017 515	-35 960 012	-36 331 240	-38 506 069	-38 480 837	-39 065 746	-39 722 050	5,92 %
Henkilösivukulut	-9 795 704	-9 880 818	-9 470 331	-9 995 976	-9 893 066	-10 044 369	-10 208 558	4,46 %
Palvelujen ostot	-93 148 737	-93 535 646	-96 544 252	-99 657 164	-98 756 821	-100 257 925	-101 942 258	2,29 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 681 312	-7 558 273	-7 547 486	-8 036 754	-7 721 656	-7 839 025	-7 970 721	2,31 %
Avustukset	-5 063 228	-5 214 400	-5 064 400	-5 195 050	-5 205 050	-5 284 167	-5 372 941	2,78 %
Muut toimintakulut	-1 411 907	-1 818 465	-1 766 520	-1 759 922	-1 731 221	-1 757 536	-1 787 062	-2,00 %
Toimintakate	-134 204 815	-137 428 494	-140 627 147	-145 856 470	-144 634 060	-147 032 123	-149 656 744	2,85 %
Verotulot	125 798 960	123 935 000	123 842 000	131 688 000	131 892 717	136 623 000	141 697 000	6,50 %
Kunnan tulovero	114 636 884	113 004 000	113 013 000	120 552 000	120 789 000	125 271 000	130 109 000	6,88 %
Kiinteistövero	7 451 693	7 192 000	7 135 000	7 135 000	7 160 717	7 292 000	7 392 000	0,36 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 710 383	3 739 000	3 694 000	4 001 000	3 943 000	4 060 000	4 196 000	6,74 %
Valtionosuudet	24 043 273	22 821 926	22 906 846	22 949 777	22 949 777	24 839 759	25 257 067	0,19 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-414 701	-314 475	-170 475	-436 632	-437 632	-531 232	-705 596	156,71 %
Korkotuotot	71 306	20 000	20 000	27 000	27 000	20 000	20 000	35,00 %
Muut rahoitustuotot	537 124	400 000	380 000	410 000	338 000	400 000	400 000	-11,05 %
Korkokulut	-615 322	-700 000	-550 000	-871 232	-800 232	-871 232	-1 045 596	45,50 %
Muut rahoituskulut	-407 809	-34 475	-20 475	-2 400	-2 400	-80 000	-80 000	-88,28 %
Vuosikate	15 222 717	9 013 957	5 951 224	8 344 675	9 770 802	13 899 404	16 591 727	64,18 %
Poistot ja arvonalentumiset	-9 813 041	-10 488 001	-10 388 001	-11 359 260	-11 359 260	-12 435 556	-13 442 949	9,35 %
Satunnaiset tuotot	504 953	0	478 397	0	0	0	0	
Satunnaiset kulut	-997 677	0	-358 540	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	4 916 952	-1 474 044	-4 316 919	-3 014 585	-1 588 458	1 463 848	3 148 778	-63,20 %
Poistoeron muutos	189 587	189 500	189 500	189 500	189 500	189 500	189 500	0,00 %
Tilikauden yli-/ alijäämä	5 106 539	-1 284 544	-4 127 419	-2 825 085	-1 398 958	1 653 348	3 338 278	-66,11 %
Vuosikate/Poistot %	155,13 %	85,95 %	57,29 %	73,46 %	86,02 %	111,77 %	123,42 %	50,14 %
Vuosikate, euroa/asukas	524	306	204	283	331	466	551	62,56 %
Asukasmäärä	29 054	29 411	29 224	29 516	29 516	29 811	30 110	1,00 %
Kertynyt ali-/ylijäähä	21 508 759	20 224 215	17 381 340	14 556 255	15 982 382	17 635 730	20 974 008	-8,05 %

Toimintakate

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2019 talousarvion mukainen toimintakate on noin -144,634 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnan verotuloilla ja käyttötalouden valtionosuuksilla on merkittävä osuus toiminnan rahoituksessa.

Vuosikate

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus olisi riittävä. Kunnan vuosikate on vuonna 2019 yhteensä 9,77 miljoonaa euroa. Vuosikate ei riitä rahoittamaan kunnan poistoja.

Suunnitelman mukaiset poistot

Poistoina esitetään kaikki suunnitelman mukaiset poistot pysyviin vastaaviin kuuluvien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista. Määrältään ne ovat vuoden 2019 talousarvioissa noin 11,36 miljoonaa euroa. Korkea investointitaso ja tiukentuneet poistoajat tulevat asettamaan taloussuunnitelma-vuosille merkittäviä paineita vahvistaa vuosikatetta.

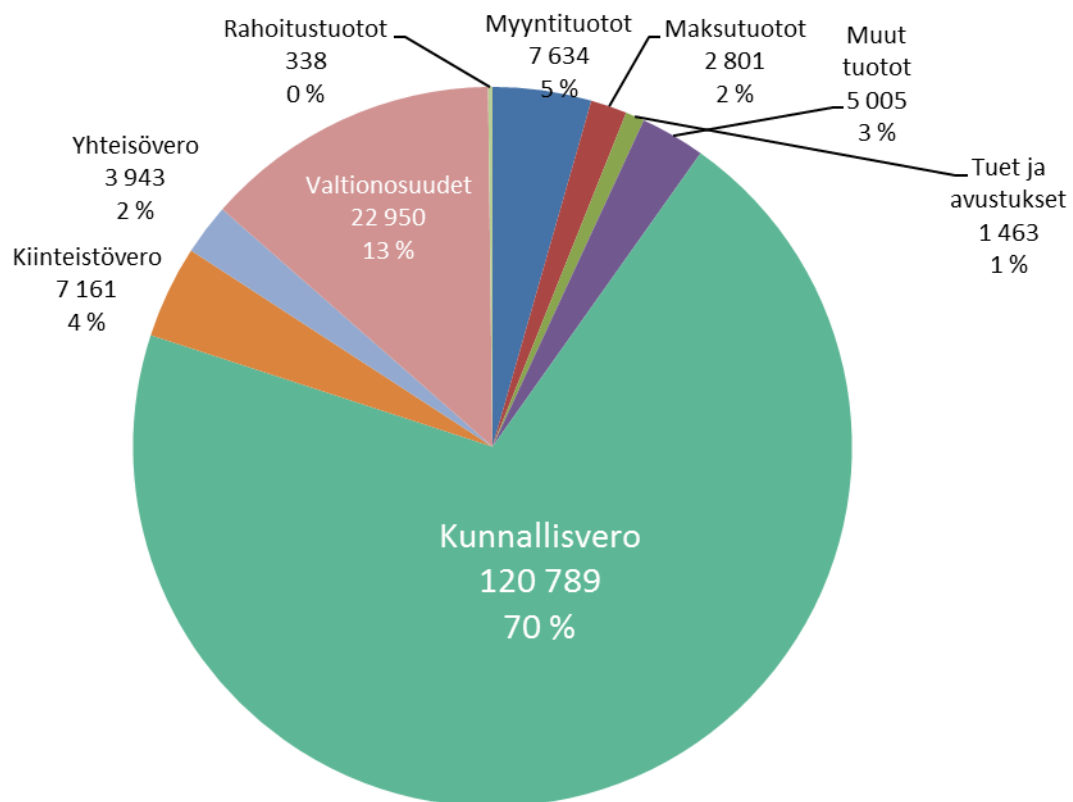
Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Vihdin kunnan tilikauden tulos on -1 588 458 euroa alijäämäinen ja kun huomioidaan poistoeron muutos, tilikauden alijäämäksi tulee 1 398 958 euroa.

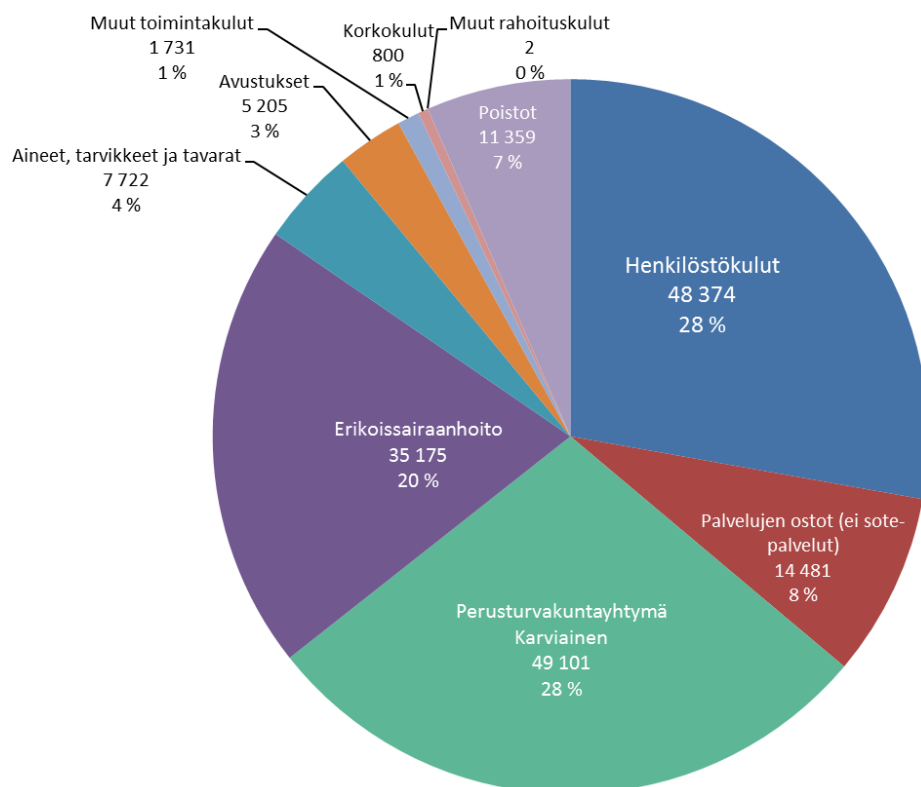
Kertynyt kumulatiivinen yli-/ alijäämä

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä Vihdin kunnalla on kertynyttä ylijäämää 21,5 miljoonaa euroa. Kumulatiivista ylijäämää on vuoden 2018 tilikauden ennusteen perusteella 17,4 miljoonaa euroa. Kumulatiivisen ylijäämän ennustetaan laskevan taloussuunnittelukaudella 20,97 miljoonaan euroon.

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Taloussuunnitelma ei edellytä toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

KUVIO 12. Tulojen jakauma vuonna 2019

KUVIO 13. Kulujen jakauma vuonna 2019

8 LASKENNALLISESTI ERIYTETTY TILAPALVELUJEN TASEYKSIKKÖ

Kunnanhallituksen päätöksellä 24.10.2011 § 218 Tilapalveluiden tulosalue on muutettu laskennalliseksi taseyksiköksi. Järjestelyn tavoitteena on ollut tilavuokrien läpinäkyvyys ja tilapalvelun kehittäminen kunnan tilaomaisuuden hallintayksiköksi. Pitkällä aikavälillä tilapalvelun taseyksikön tavoitteena on vastata palvelutuotannon tilojen hankinnasta ja ylläpidosta siten, että korjausvelkaa ei synny.

Tilapalvelun taseyksikön tehtävänä on kunnan rakennettujen kiinteistöjen omistajaohjaus, tilojen suunnittelu- ja rakennuttamisasiat, kiinteistöjen isännöinti, suunnitelmallinen kunnossapito ja huolto sekä vuokraustoiminta. Tilapalveluiden jäännöspääomaan sovelletaan 3 prosentin korkoa. Tilapalvelulle on kohdistettu kunnan lainasalkun pitkäaikaisista veloista vuoden 2017 lopussa yhteensä 59,4 miljoonaa euroa.

Kiinteistönpidon merkittävimmät riskit liittyvät mm. korjausvelan hallitsemattomaan kasvuun, suhdanteisiin (kustannusten nousu), kiinteistöihin kohdistuvan ilkeivallan kasvuun (valvonta- ja korjauskustannukset), käytöstä poistuviin kohteisiin (myyntiajankohta, ylläpitokustannus), parakkien poistokustannuksiin (ajoitus) sekä tilavarusteiden ja -järjestelmien ylläpitoon (kustannuskasvu). Kasvava rakennuspinta-ala aiheuttaa käyttökustannusten kasvua. Talousarvio on laadittu energian osalta 2018 puolen vuoden toteuman sekä tiedossa olevien korotuksien perusteella. Tilapalvelun talousarvioon riskin muodostaa energiakustannusten hinnankorotus sekä keliolosuhteiden vaihtelut.

Tilapalvelun käyttötalousoosioon on vuodelle 2019 varattu Vihdin yhteiskoulun hankkeeseen liittyvän vanhan osan purkukustannuksia 450 000 euroa. Tilapalveluiden toimintaan vaikuttaa merkittävästi käynnissä oleva rakennusten myyntiohjelman toteutuminen.

Vuonna 2016 suoritettu korjausvelkaselvitys osoitti, että rakennusten korjausvelka on 10,8 miljoonaa euroa. Korjausvelan määrittämisessä rakennusten peruseräparannustarve osoitti 120 % tavoitetilan saavuttamiseksi 17,9 miljoonan euron määrärahatarpeen.

Taloussuunnitelmassa korjausinvestointien määrää on kasvatettava, koska muutoin hätäkorjauksien määrä kasvaa ja kustannukset nousevat huomattavasti. Kolmivuotiskauden 2019 – 2021 merkittävin talonrakennuksen investointi on Vihdin Kirkonkylän Campus –hanke, jonka arvioidut kokonaiskustannukset ovat noin 24 miljoonaa euroa sekä käynnistyvä Etelä-Nummelan rakentuminen.

Palvelutarve 2019-2021

Tilapalvelu vastaa tilojen järjestämisestä kunnan järjestämille palveluille. Merkittävimmän kiinteistömäärän muodostavat varhaiskasvatuksen ja koulujen tilat. Tilapalvelu hoitaa myös uimahallin kiinteistöä.

Keskeisiä tehtäviä ovat suunnittelu, rakennuttaminen, kunnossapito, kiinteistönhoito, isännöinti sekä tilojen hallinnointi. Tilojen vuokraaminen kuntalaisille on tehostumassa sähköisen varauspalvelun avulla. Tilojen kuntokartoitukset kuuluvat tehtäviin. Mahdollisiin sisäilmaongelmiin reagoidaan nopeasti ja korjaustoimiin ryhdytään sisäilmantutkimustulosten edellyttämin keinoin.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Tilapäällikön johdolla yksikössä työskentelee tällä hetkellä ylläpitöpäällikkö, rakennuttajainsinööri, kaksi rakennustöiden valvojaa, suunnittelija ja rakennuttajasihteeri. Kiinteistönhuoltajat ja rakennusmiehet ovat tuntipalkkaisessa työsuhteessa.

Tiloja kiinteistöpalvelulla on kaikkiaan 102. Kouluja on 15, joista osassa toimii myös päiväkotia. Päiväkoteja on 10, terveysasemia kaksi kuten paloasemiakin. Lisäksi kirjastot, useat huoltorakennukset, kerhokeskukset sekä lukuisia asuntoja kuuluu tilapalveluiden omistuksessa tai hallinnassa oleviin kiinteistöihin. Lisäksi tilapalvelu vastaa tilojen järjestämisestä Perusturvakuntayhtymä Karviaisen palveluille.

Oman työn tukena tilapalvelu hankkii suurten hankkeiden suunnittelun, rakennuttamisen ja valvonnan os-
topalveluina. Samoin sisäilmamittauksissa käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Kunnan väkiluvun kasvutavoite on 1 % vuodessa. Tämä edellyttää kunnan palvelurakenteen kehittämistä vastaamaan väkiluvun edellyttämään määrää julkisia tiloja. Keskeisiä tilatarpeita ovat lasten ja nuorten palveluihin tarvittava päivähoito ja koulun tilat. Suunnitellut korjaukset ovat päätehtävä, jota täydentävät ennakoimattomat korjaustyöt.

Strategisena kehityshankkeena suunnitellaan Etelä-Nummelan uutta varhaiskasvatus ja koulukeskusta. Kunnanhallitus on asettanut tavoitteeksi koulun rakentamisen 2021 mennessä. Aikataulu on kunnianhimoisen ja edellyttää tavanomaista nopeampaa rakentamisprosessia. Tähän varaudutaan käynnistämällä vuoropuhelu rakennusalan toimijoiden kanssa tehokkaan yhteistoiminnallisen rakennusprosessin aikaansaamiseksi. Samalla selvitetään hankkeen koko elinkaaren kannalta toimivinta hankintamallia, joka voi olla perinteinen rakennushanke, allianssimalli, elinkaarimalli tai jokin muu malli. Tavoitteena on toteuttaa hankke yhteistoiminnallisia periaatteita noudattaen.

Kunnan muut hallintokunnat osallistuvat toiminnalliseen suunnitteluun niin, että saadaan syntymään tar-
koituksenmukaiset ja tarpeita vastaavat muuntojoustavat tilat, joissa varhaiskasvatuksen ja koulunkäynnin lisäksi on myös muuta kuntalaisia palvelevaa toimintaa.

Sähköinen palvelu on jo osin käytössä niin, että kaikki kunnan omistamat vuokrattavissa olevat tilat on syö-
tetty järjestelmään. Seuraavana tehtävänä on lukitusjärjestelmien päivittäminen niin, että tilat voidaan tarjota sähköisen varausjärjestelmän automaattisten toimintojen kautta.

TULOSLASKELMA	TP 2017	MTA 2018	TAE 2018	TA 2019	TS 2020	TS2021
LIKEVAIHTO	17 803 027	18 213 936	18 213 936	17 589 414	17 599 865	17 621 793
Myyntituotot	0	12 300	12 300	31 650	31 669	31 708
Vuokrat	17 803 027	18 201 636	18 201 636	17 557 764	17 568 196	17 590 084
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	74 011	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Materiaalit ja palvelut	4 447 015	4 553 736	4 331 200	4 710 753	4 781 179	4 860 065
Aineet tarvikkeet ja tavarat	2 815 588	3 066 450	2 992 450	3 135 101	3 182 755	3 236 225
Palvelujen ostot	1 631 427	1 487 286	1 338 750	1 575 652	1 598 425	1 623 840
Henkilöstökulut	986 798	1 181 192	1 031 192	1 097 563	1 114 264	1 132 897
Palkat ja palkkiot	734 836	907 618	757 618	910 085	923 918	939 440
Henkilösivukulut	251 962	273 574	273 574	187 478	190 345	193 457
Poistot ja arvonalennukset	5 831 169	6 006 235	6 006 235	6 581 443	7 205 038	7 788 712
Suunnitelman muk. poistot	5 831 169	6 006 235	6 006 235	6 581 443	7 205 038	7 788 712
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	1 196 280	1 090 822	1 253 250	1 303 489	1 323 302	1 345 534
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJ.)	5 415 777	5 481 951	5 692 059	3 996 166	3 276 081	2 594 585
Rahoitustuotot ja -kulut	860 966	872 312	872 312	932 639	975 372	1 080 317
Korkokulut kunnalle	0	0	0	0	0	0
Korkokulut muille	419 350	421 312	421 312	481 639	524 372	629 317
Korvaus jäännöspääomasta	441 165	450 000	450 000	450 000	450 000	450 000
Muut rahoituskulut	451	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	385 166	0	0	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	189 199	189 500	189 500	189 500	189 500	189 500
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	5 129 176	4 799 139	5 009 247	3 253 027	2 490 209	1 703 768
RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	MTA 2018	TAE 2018	TA 2019	TS 2020	TS2021
Toiminnan rahavirta	12 107 912	12 360 498	12 570 606	11 510 248	11 456 492	11 463 614
Liikelyjäjäjä (-alijäämä)	5 415 777	5 481 951	5 692 059	3 996 166	3 276 081	2 594 585
Poistot ja arvonalentumiset	5 831 169	6 006 235	6 006 235	6 581 443	7 205 038	7 788 712
Rahoitustuotot ja -kulut	860 966	872 312	872 312	932 639	975 372	1 080 317
Investointien rahavirta	-2 554 152	-12 550 000	-12 384 714	-11 779 000	-18 300 000	-14 300 000
Investointimenot	-2 554 152	-12 550 000	-12 609 714	-12 304 000	-18 300 000	-14 300 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	225 000	525 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	9 553 760	-189 502	185 892	-268 752	-6 843 508	-2 836 386
Rahoituksen rahavirta	-3 941 718	8 142 000	8 063 868	8 663 868	8 463 864	3 777 903
Lainakannan muutokset	-3 941 718	8 142 000	8 063 868	8 663 868	8 463 864	3 777 903
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	15 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-3 941 718	-11 858 000	-11 936 132	-11 336 132	-11 536 136	-11 222 097
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	0	0	0
Taseyksikön vaikutus maksuvalmiuteen	5 612 042	7 952 498	8 249 760	8 395 116	1 620 356	941 517
Investointien tulorahoitus %	212,04 %	43,68 %	45,14 %	32,48 %	17,90 %	18,14 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	186,39 %	50,64 %	51,21 %	48,69 %	38,40 %	44,92 %
Lainanhoitokate	3,65	1,05	1,06	1,02	0,99	1,02

9 VIH DIN VESI

Vihdin vesihuoltolaitos on 1.1.2018 alkaen toiminut kirjanpidollisesti eritettynä taseyksikkönä. Vesihuoltolaitoksen toiminta on kaavoitus- ja teknisenlautakunnan alaista toimintaa. Organisaatiouudistuksen myötä toiminta on 1.8.2018 alkaen kuulunut infra- ja tukipalvelut toimialaan.

Vihdin Veden ydintehtävä on tuottaa ja toimittaa asiakkailleen hyvää ja laatuvaatimukset täyttävää talousvettä sekä huolehtia asiakkaiden jätevesien poisjohtamisesta ja käsittelystä. Hyvä asiakaspalvelutaso tuotetaan kustannustehokkaasti ja ympäristöystävällisesti.

Vihdin Vedelle asetetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä peruspääoman korko. Peruspääoman korko on ollut useita vuosia sama kiinteä summa 393 000 euroa ja sitä esitetään myös vuodelle 2019. Vihdin kunta maksaa Vihdin Vedelle kuukausittain yhdystilin saldon mukaisesti korkoa. Korko määräytyy 1 kk:n euriborin mukaan.

Hulevesiä koskevat maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain muutokset tulivat voimaan 1.9.2014. Lakimuutoksilla on merkittäviä vaikutuksia hulevesien hallinnan järjestämiseen ja vastuisiin kunnissa. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on 9.3.2015 antanut lausunnon, jossa ohjeistetaan kuntia lakimuutoksen vaikutuksista vesihuoltolaitosten kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoskonaisuus (vesihuolto ja huleveden viemärointi) tulee eriyttää kirjanpidollisesti joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemärointi voidaan eriyttää muusta vesihuolto-laitoksen toiminnasta laskennallisesti. Vihdin Vesi käyttää hulevesien eriyttämiseksi laskennallista 5 %:n osuutta vesihuoltolaitoksen kokonaismenoista/tuloista. Hulevedet eriytetään toteumatietojen mukaan toimintakertomukseen. Talousarviovuonna Vihdin Vesi ja kunnallistekniset palvelut jatkavat selvitystä hulevesien hallinnan kokonaisvastuun järjestämisestä.

Vihdin veden tavoitteena on laatia vuonna 2019 kymmenen vuoden kehityssuunnitelma, jossa tullaan hyödyntämään vuonna 2017 hankittua taloudenmallinnusohjelmaa. Nähtävissä on, että vesimäärät tulevat pysymään tulevaisuudessa suhteellisen vakaina, vaikka vesikalusteiden kehittymisen myötä vedenkulutuksessa on havaittavissa laskua. Vesijohtojen vuotovesimäärät ovat Suomen mittakaavassa Vihdissä erittäin pienet. Vedenkulutuksen lasku edellyttää vesilaitoksen taksarakenteen uudelleen tarkastelua perusmaksujen ja käyttömaksujen osalta. VVY Ry:n vesihuoltolaitosten maksuja koskevat suositukset tähtäävät vesilaitosten tulorakenteessa 50-50 malliin, jossa 50 prosenttia tuloista kertyisi perusmaksuista. Vihdissä perusmaksujen osuus on tällä hetkellä 14 prosenttia vesilaitoksen tuloista. Vihdin vesi ei ole korottanut maksuja kolmeen vuoteen ja kun tulevana vuosina on edessä poikkeuksellisen korkeita investointeja, vesilaitoksella on painetta tehdä muutoksia vesimaksuihin.

Käyttömaksut	Vihti	Nurmijärvi	Lohja	Hyvinkää	Karkkila	Knummi	Siuntio	Keskiarvo	Vihdin erotus ka
vesi €/m ³	1,11 €	1,47 €	1,28 €	1,45 €	1,67 €	2,00 €	2,08 €	1,58 €	-0,47
jv €/m ³	2,44 €	2,41 €	1,99 €	2,32 €	2,18 €	1,90 €	3,32 €	2,37 €	0,07

Perusmaksu vuodessa	Vihti	Nurmijärvi	Lohja	Hyvinkää	Karkkila	Knummi	Siuntio	Keskiarvo	Vihdin erotus ka
20mm	104,24	140,88	43,78	74,66 *		204	59,57	104,52	-0,28
25mm	288,83		53,17	111,99			79,42	133,35	155,48
32mm	578,92	254,76	54,97	111,99			79,42	216,01	362,91
40mm	636,69	496,56	99,08	186,66		1018	99,28	422,71	213,98
50mm	723,34	848,88	124,78	279,98			99,28	415,25	308,09
80mm	867,76	1419,6	289,31	746,65			119,13	688,49	179,27

* määräytymisperuste erilainen kuin muilla, ei vertailukelpoinen

TAULUKKO 16. Vesimaksut 2017 Vihdissä ja naapurikunnissa

Palvelutarve 2019-2021

Vesilaitoksen tehtävänä on tarjota kuntalaisille toimiva vesi- ja jätevesijärjestelmä verkostojensa puitteissa. Vesilaitoksen näköpiirissä on tarve uuden puhdistamon rakentamiseen Nummelan eteläpuolelle. Neuvottelut asiasta ovat käynnistymässä aluehallintoviranomaisen (AVI) kanssa.

Nykyinen palvelujärjestelmä

Vedenottoa on neljä ja jätevedenpuhdistamot kirkonkylällä ja Nummelassa. Vesilaitoksen tehtävät hoidetaan noin 9 htv:n työpanoksella. Laitoksen johtaja, vesihuoltomestari sekä kaksi vesihuoltosihteeriä pitävät toimipaikkanaan kunnanvirastoa.

Talousveden jakelun ja jäteveden käsittelyn lisäksi vesilaitos vastaa verkoston rakentamisesta sekä korjaus- ja uusimistöistä.

Palveluiden järjestämissuunnitelma

Henkilövahvuus säilyy nykyisellä tasolla myös lähitulevaisuudessa. Uuden jätevedenpuhdistamon suunnittelu ja rakentaminen tulevat olemaan vesilaitoksen toistaiseksi suurin yksittäinen hanke. Uuteen puhdistamoon liittyy myös siirtoviemäreiden rakentaminen.

Vesilaitos		TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan laajuus								
Kulutusposteita / liittyneet kiinteistöt	kpl	3361	3405	3444	3485	3520	3555	3591
Pumpattu vesimäärä	m ³	1 089 995	1 075 946	1 076 447	1 075 000	1 082 000	1 090 000	1 099 000
Myyty vesi	m ³	975 813	990 365	984 700	985 500	995 355	1 005 309	1 015 362
Laskuttamattoman veden osuus	%	10,5 %	8,0 %	8,5 %	8,3 %	8,0 %	7,8 %	7,6 %
Puhdistettu jätevesi	m ³	1 201 973	1 075 806 *	1 265 602	1 260 000	1 265 000	1 270 000	1 275 000
Laskutettu jätevesi	m ³	933 947	938 783	948 973	953 000	962 530	972 155	981 877
Vastaanotettu lokajäte	m ³	43 835	44 164	38 015	40 000	40 400	40 804	41 212
Jätevesiverkoston vuotovedet	%	18,7 %	-	22,0 %	21,2 %	20,7 %	20,2 %	19,8 %
Vesijohtoverkosto	km	240	243	270	275	278	282	287
Viemäriverkosto	km	195	198	200	205	208	212	217
Hulevesiviemäriverkosto	km	119	123	134	140	143	147	152
Jätevedenpumppaamot	kpl	101	102	103	104	105	106	107
Henkilöstö	htv	13	13	13	13	13	13	13
Toiminnan tehokkus/taloudellisuus								
Vesitaksa m ³ (alv 0%)	€	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	1,13	1,15
Jätevesitaksa m ³ (alv 0%)	€	1,38	1,38	1,38	1,38	1,38	1,41	1,44
Muut toiminnan suoritteet								
Saneeratut vesijohdot	km	-	-	0	0,5	1	2	3
Saneeratut jätevesiviemärit	km	-	-	1	0,5	0,5	1	2
Saneeratut jätevedenpumppaamot	kpl	0	1	1	1	3	3	3

*) Mittalaittevirhe, ei vertailukelpoinen

TAULUKKO 17. Vihdin Veden suoritteet 2015-2021

TULOSLASKELMA	TP 2017	MTA 2018	TAE 2018	TA 2019	TS 2020	TS2021
Liikevaihto	4 187 064	4 095 000	4 094 334	4 164 126	4 179 412	4 211 486
<i>siitä sisäiset</i>	0	231 295	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	800	803	0
Valmistus omaan käyttöön				40 000	40 000	40 000
Materiaalit ja palvelut	-1 638 879	-1 523 635	-1 787 152	-1 688 532	-1 714 198	-1 742 996
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:						
-ostot tilikauden aikana	-659 058	-662 000	-925 517	-743 542	-754 844	-767 525
-varast. lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-979 821	-861 635	-861 635	-944 990	-959 354	-975 471
Henkilöstökulut	-605 536	-617 008	-677 432	-784 371	-796 312	-809 600
Palkat ja palkkiot	-473 769	-505 408	-536 331	-589 657	-598 620	-608 677
Henkilösivukulut	-131 767	-111 600	-141 101	-194 714	-197 692	-200 923
Poistot ja arvonalentumiset	-1 104 010	-1 100 000	-1 100 000	-1 210 230	-1 324 900	-1 432 229
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 104 010	-1 100 000	-1 100 000	-1 210 230	-1 324 900	-1 432 229
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut yht.	-88 767	-82 741	-23 434	-58 334	-59 221	-60 216
Liikelylijäämä (-alijäämä)	749 871	771 616	506 316	463 459	325 585	206 446
Liikelylijäämä % liikevaihdosta	17,91 %	18,84 %	12,37 %	11,13 %	7,79 %	4,90 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-379 173	-387 060	-387 060	-387 060	-392 060	-392 060
Korkotuotot kunnalta	7 898	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	7 412	10 000	10 000	10 000	5 000	5 000
Kunnalle maksetut korkokulut	-1 483	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-393 000	-393 000	-393 000	-393 000	-393 000	-393 000
Muut rahoituskulut	0	-3 060	-3 060	-3 060	-3 060	-3 060
Ylijäämä/alij. ennen satun.eriä	370 698	384 556	119 256	76 399	-66 475	-185 614
Satunnaiset tuotot ja -kulut	19 005	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	19 005	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	389 702	384 556	119 256	76 399	-66 475	-185 614
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä	389 702	384 556	119 256	76 399	-66 475	-185 614

RAHOITUSLASKELMA	TP 2017	MTA 2018	TAE 2018	TA 2019	TS 2020	TS2021
Toiminnan rahavirta	1 493 713	1 484 556	1 219 256	1 287 429	1 259 228	1 246 614
Liikeliiketoiminta (-aliiketoiminta)	749 871	771 616	506 316	463 459	325 585	206 446
Poistot ja arvonalentumiset	1 104 010	1 100 000	1 100 000	1 210 230	1 324 900	1 432 229
Rahoitustuotot ja -kulut	-379 173	-387 060	-387 060	-387 060	-392 060	-392 060
Muut tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	800	803	0
Satunnaiset erät	19 005	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-1 397 023	-1 845 000	-1 242 129	-2 015 000	-1 975 000	-4 425 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 397 023	-1 845 000	-1 242 129	-2 015 000	-1 975 000	-4 425 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	96 690	-360 444	-22 873	-727 571	-715 772	-3 178 386
Rahoituksen rahavirta	-96 690	390 444	390 444	727 571	715 772	3 178 386
Lainakannan muutokset	-5 256	60 444	60 444	-5 254	0	0
Muilta saat. pitkäaik. lainojen väh.	-5 256	-5 254	-5 254	-5 254	0	0
Kunnalta saat. lyhytaik. lainojen muut.	0	65 698	65 698	0	0	0
Muilta saat. lyhytaik. lainojen muutos	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-91 434	330 000	330 000	732 825	715 772	3 178 386
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 379	0	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	51 123	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-747 960	0	0	402 825	385 772	2 848 386
Liittymismaksujen muutos	501 327	330 000	330 000	330 000	330 000	330 000
Liittymismaksujen muutos kunnalta	100	0	0	0	0	0
Korott.velk.muutos muilta	51 525	0	0	0	0	0
Korott.velk. muutos kunnalta	53 832	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	0	30 000	367 571	0	0	0

10 KONSERNIYHTEISÖT JA TAVOITTEET

Vihdin kuntakonserniin yhdisteltäviä organisaatioita ovat kunnan tytäryhteisöt ja kunnan osin omistamat kuntayhtymät: Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä, Perusturvakuntayhtymä Karviainen, Uudenmaan erityishuoltopiirin kuntayhtymä, Uudenmaan Liitto ja Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä. Kuntakonsernia ohjataan talousarvioon asetetuilla tavoitteilla, kunnanvaltuuston 12.11.2012 § 60 hyväksymällä konserniohjeella. Kunnanhallitus on konserniohjeen mukaan nimennyt konserniohjauksen valvontavastuulliset 2.3.2015 § 53.

Kuntayhtymät

Tytäryhtiöt

KUVIO 14. Vihdin kuntakonserni 2019

10.1 TYTÄRYHTEISÖT

10.1.1 Nummelan Aluelämpö Oy

Vihdin kunnan omistusosuus jakeluyhtiöstä on 60 % ja Adven Oy omistaa 40 %. Yhtiöllä on sivutoiminen toimitusjohtajana ja yhtiö ostaa tekniset palvelut ostopalvelusopimuksena Adven Oy:lta.

Yhtiön käytössä on bioenergialla eli hakkeella toimiva päälämpölaitos sekä Lankilan ja Ojakkalantien laitokset, jotka toimivat huippu- ja varalämpölaitoksina. Yhtiön verkostoon liitettyjen asiakkaiden määrä oli vuoden 2017 lopussa 109 asiakasta ja sopimuksia oli 117 kpl.

Vuodelle 2019 tavoitteena on yhtiön asiakassopimusten määrän kuin energian myynnin kasvattaminen. Yhtiössä tulee myös tavoitella aktiivisesti energianhinnan laskemista ja hiilijalanjäljen pienentämistä.

10.1.2 Palman Tieto-Taito-Keskus Oy

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Nummelan rakennuskaava-alueella korttelissa 4 sijaitsevia kiinteistöjä. Yhtiö voi rakentaa tähän kortteliin tai muualle Vihdin kunnan alueella tarvitsemiaan toimitiloja. Yhtiön tuotot ovat koostuneet osakkeenomistajien maksamista hoito- ja korjausvastikkeista sekä vuokratuotoista, jotka ovat kirjattu tulosvaikutteisesti yhtiön kirjanpitoon.

Yhtiöön tehdään nykyisellään vain välttämättömimmät korjaukset ja kun kunnan kaavoitustyö etenee, yhtiö tullaan purkamaan. Kaava saadaan todennäköisesti hyväksyttyä vuonna 2019.

Vuodelle 2018 yhtiö esittää hoitovastikkeiden laskemista -0,1€/m²/kk ja lisäksi pidätetään oikeus olla perimättä 1-2 kk:n hoitovastikkeita taloudellisen tilanteen sen salliessa.

10.1.3 Nummelan Teollisuustalo Oy

Yhtiön osakekannan omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Yhtiön tavoitteena on pitää yhtiön rakennukset olemassa olevassa kunnossa ja tarjota suhteellisen edullisia vuokratiloja vihtiläisille pk-yrityksille. Yhtiön toiminta on voitollista vuonna 2018 ja taloussuunnitelmavuosina. Kiinteistö on täyteen vuokrattu. Vuonna 2019 kunta ottaa kohtuullista osinkoa yhtiöstä.

10.1.4 Kiinteistö Oy:t Härköiläntie 1, 2 ja 3

Kiinteistö Oy Härköiläntie 1,2 ja 3 jäivät vuokra-asuntokauppojen yhteydessä kunnalle. Kunnan omistusosuus yhtiöistä on 100 %. Alueella on käynnistetty kaavoitustyö, minkä yhteydessä selvitetään vuokratilojen jatkokäyttö. Asuntojen vuokrausta on tehostettu. Rakennukset pidetään asumiseen vaadittavassa kunnossa, mutta suurempia korjauksia rakennuksiin ei enää tehdä. Yhtiöitä rasittaa alhainen vuokrausaste ja vastikerästit. Alueen kaavan odotetaan valmistuvan vuonna 2019 ja kunnan tulee päättää vuokratilojen jatkosta. Mikäli yhtiön taloudellinen tilanne ei parane ennen jatkotoimenpiteitä, kunnan tulee arvioida mahdollisuuksiaan edistää yhtiöiden taloudellisia toimintaedellytyksiä.

10.2 TYTÄRYHTEISÖJEN SEURANTA

Kunnan edustajien tytäryhteisöissä tulee raportoida yhteisön toiminnasta kaksi kertaa vuodessa. Raportit toimitetaan valvontavastuullisille. Valvontavastuullisten tulee raportoida edelleen asioista, jotka vaativat omistajan kannanottoa aiheuttavat riskiä omistajalle.

11 INVESTOINTIOSA

Investointisuunnitelman laadinnassa periaatteena on, että talousarvio- ja taloussuunnitteluvuosille varataan määrärahat tai rahavaraukset vain niihin merkittäviin hankkeisiin, joista on tehty hankesuunnitelmat. Poikkeuksena tähän ovat suunnitteluvaraukset. Taloussuunnitteluvuosilla olevista hankkeista tehdään investointipäätökset erikseen. Hankkeet, joihin on suunniteltu myös tuloja, käsitellään uudelleen jos tuloodotus olennaisesti muuttuu. Korjausinvestointien tarve jatkuu läpi koko suunnittelukauden.

Investointisuunnitelma on tehty viisivuotiskaudelle 2019 – 2023, koska investointien suunnittelu on pitkäjänteistä toimintaa ja investointeihin tulee varautua hyvissä ajoin ennakoon.

INVESTOINNIT 2019-2023

MENOT	-10 236 826	-22 006 000	-25 055 000	-22 534 000	-26 475 000	-24 305 000	-15 985 000	-11 375 000
TULOT	1 572 051	2 390 000	2 400 000	2 925 000	1 950 000	1 950 000	1 950 000	1 950 000
NETTO	-8 664 775	-19 616 000	-22 655 000	-19 609 000	-24 525 000	-22 355 000	-14 035 000	-9 425 000

HANKE		TP 2017	MTA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
KUNNANHALLITUS									
KONSERNIPALVELUIDEN TULOSALUE									
Aineeton käyttöomaisuus									
Muiden osakkeiden osto	MENOT	-787 190	0	0	0	0	0	0	0
Asunto-osakkeiden myynti,	TULOT	84 724	0	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
	NETTO	-702 466	0	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Irtain omaisuus									
ATK-hankinnat									
Keskitetty ATK-hankinta/Konsernipalvelut									
	MENOT	-167 490	-600 000	-600 000	-450 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-167 490	-600 000	-600 000	-450 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Muu irtain omaisuus									
Konsernipalveluiden irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	0	-80 000	-105 000	-75 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	-80 000	-105 000	-75 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Osallistuva budjetointi									
	MENOT	0	-50 000	-50 000	-50 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	-50 000	-50 000	-50 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ									
	MENOT	-954 680	-730 000	-755 000	-575 000	-690 000	-690 000	-690 000	-690 000
	TULOT	84 724	0	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
	NETTO	-869 956	-730 000	-655 000	-475 000	-590 000	-590 000	-590 000	-590 000

HANKE		TP 2017	MTA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA									
OPETUKSEN TULOSALUE									
Irtain omaisuus	MENOT	0	-330 000	-155 000	-35 000	-90 000	-90 000	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	-330 000	-155 000	-35 000	-90 000	-90 000	0	0
Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-154 685	0	-810 000	-810 000	0	-500 000	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-154 685	0	-810 000	-810 000	0	-500 000	0	0
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	MENOT	-154 685	-330 000	-965 000	-845 000	-90 000	-590 000	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-154 685	-330 000	-965 000	-845 000	-90 000	-590 000	0	0
HANKE		TP 2017	MTA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA									
KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN TULOSALUE									
Muu irtain omaisuus	MENOT	-62 538	-65 000	0	0	-420 000	0	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-62 538	-65 000	0	0	-420 000	0	0	0
Ensikertainen kalustaminen	MENOT	0	0	-200 000	-200 000	0	-200 000	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	0	-200 000	-200 000	0	-200 000	0	0
YHTEENSÄ	MENOT	-62 538	-65 000	-200 000	-200 000	-420 000	-200 000	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-62 538	-65 000	-200 000	-200 000	-420 000	-200 000	0	0
HANKE		TP 2017	MTA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
KAAVOITUS- JA TEKNINEN LAUTAKUNTA									
KUNNALLISTEKNISTEN PALVELUIDEN TULOSALUE									
Valtion toiminnot									
Kunnan osuudet valtion hankkeisiin	MENOT	-150 957	-650 000	-170 000	-170 000	-250 000	-310 000	-2 130 000	-2 450 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-150 957	-650 000	-170 000	-170 000	-250 000	-310 000	-2 130 000	-2 450 000
Kunnallistekniikan rakentaminen	MENOT	-2 989 518	-3 471 000	-2 810 000	-4 175 000	-2 710 000	-1 740 000	-1 770 000	-1 280 000
	TULOT	88 529	0	450 000	450 000	0	0	0	0
	NETTO	-2 900 989	-3 471 000	-2 360 000	-3 725 000	-2 710 000	-1 740 000	-1 770 000	-1 280 000
Liikunta-alueiden rakentaminen	MENOT	-662 632	-315 000	-1 320 000	-60 000	-100 000	-200 000	-100 000	-100 000
	TULOT	0	85 000	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-662 632	-230 000	-1 320 000	-60 000	-100 000	-200 000	-100 000	-100 000
Muu irtain omaisuus									
Kunnallistekniikan irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	-179 844	-200 000	-200 000	-200 000	-300 000	-250 000	-200 000	-200 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-179 844	-200 000	-200 000	-200 000	-300 000	-250 000	-200 000	-200 000
KUNNALLISTEKNISTEN PALVELUIDEN TULOSALUE YHTEENSÄ									
	MENOT	-3 993 185	-4 636 000	-4 500 000	-4 605 000	-3 360 000	-2 500 000	-4 200 000	-4 030 000
	TULOT	88 529	85 000	450 000	450 000	0	0	0	0
	NETTO	-3 904 656	-4 551 000	-4 050 000	-4 155 000	-3 360 000	-2 500 000	-4 200 000	-4 030 000

ELINVOIMAPALVELUIDEN TULOSALUE		TP 2017	MTA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Maa-alueet									
Kiinteän omaisuuden osto	MENOT	-1 000 201	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Kiinteän omaisuuden myynti	TULOT	1 398 799	2 300 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000
	NETTO	398 598	800 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000
Irtaimen omaisuuden hankinta									
	MENOT	-42 900	-25 000	-40 000	-40 000	-40 000	0	-40 000	0
	TULOT	0	5 000	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-42 900	-20 000	-40 000	-40 000	-40 000	0	-40 000	0
ELINVOIMAPALVELUIDEN TULOSALUE YHTEENSÄ									
	MENOT	-1 000 201	-1 525 000	-1 540 000	-1 540 000	-1 540 000	-1 500 000	-1 540 000	-1 500 000
	TULOT	1 557 124	2 305 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000
	NETTO	556 923	780 000	310 000	310 000	310 000	350 000	310 000	350 000
TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ		TP 2017	MTA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Talonrakennus									
Uudisrakentaminen									
Vihdin kirkonkylän Campus	MENOT	-1 000 910	-11 000 000	-11 690 000	-9 619 000	-2 000 000	0	0	0
	TULOT	0	0	0	525 000	0	0	0	0
	NETTO	-1 000 910	-11 000 000	-11 690 000	-9 094 000	-2 000 000	0	0	0
Etelä-Nummellan koulukeskus	MENOT	-91 575	0	-400 000	-400 000	-15 000 000	-13 000 000	-100 000	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-91 575	0	-400 000	-400 000	-15 000 000	-13 000 000	-100 000	0
Talonrakennus									
Perusparannus ja muutos									
Perusturvakuntayhtymä Karviaisen käyttämien tilojen kunnostus	MENOT	-52 580	-100 000	-200 000	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-52 580	-100 000	-200 000	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Kuntalan remontointi	MENOT	0	0	0	-50 000	0	0	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	0	0	-50 000	0	0	0	0
Liikuntasalien kunnostus	MENOT	0	0	0	-300 000	0	0	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	0	0	-300 000	0	0	0	0
Kiinteistöjen suunnitelmalliset pier	MENOT	-728 392	-910 000	-1 640 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-728 392	-910 000	-1 640 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Nummellan koulun keittiö muutostyö	MENOT	0	-20 000	-500 000	-535 000	0	0	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	-20 000	-500 000	-535 000	0	0	0	0
Muu irtain omaisuus									
	MENOT	0	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ YHTEENSÄ									
	MENOT	-1 873 457	-12 550 000	-14 630 000	-12 304 000	-18 300 000	-14 300 000	-1 400 000	-1 300 000
	TULOT	0	0	0	525 000	0	0	0	0
	NETTO	-1 873 457	-12 550 000	-14 630 000	-11 779 000	-18 300 000	-14 300 000	-1 400 000	-1 300 000

VIHDIN VESI

Vihdin keskuspuhdistamo	MENOT		-100 000	-100 000	-100 000	-500 000	-3 000 000	-6 000 000	-2 000 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	-100 000	-100 000	-100 000	-500 000	-3 000 000	-6 000 000	-2 000 000
Vedenottolähteet ja laitoksien saneeraukset	MENOT	0	-190 000	-190 000	-190 000	-150 000	-100 000	-150 000	-150 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	-190 000	-190 000	-190 000	-150 000	-100 000	-150 000	-150 000
Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraminen	MENOT	-861 675	-1 280 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 000 000	-1 100 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-861 675	-1 280 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 000 000	-1 100 000
Puhdistamoiden investoinnit	MENOT	-336 562	-180 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-50 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-336 562	-180 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-50 000
Muu irtain omaisuus	MENOT	-151 553	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-151 553	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Pumppaamoiden saneeraus	MENOT	-47 233	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-47 233	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000

VIHDIN VEDEN TULOSALUE YHTEENSÄ

MENOT	-1 397 023	-1 875 000	-2 015 000	-2 015 000	-1 975 000	-4 425 000	-7 375 000	-3 425 000
TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-1 397 023	-1 875 000	-2 015 000	-2 015 000	-1 975 000	-4 425 000	-7 375 000	-3 425 000

ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUIDEN TULOSALUE**Ensikertainen kalustaminen**

Ateria ja puhdistuksen ensikertainen kalustaminen	MENOT	0	-205 000	-280 000	-280 000	0	0	-700 000	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	0	-205 000	-280 000	-280 000	0	0	-700 000	0

Ateria ja puhdistuksen irtaimen omaisuuden hankinta

MENOT	-77 463	-90 000	-170 000	-170 000	-100 000	-100 000	-80 000	-430 000
TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-77 463	-90 000	-170 000	-170 000	-100 000	-100 000	-80 000	-430 000

KAAVOITUS- JA TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

MENOT	-8 341 329	-20 881 000	-23 135 000	-20 914 000	-25 275 000	-22 825 000	-15 295 000	-10 685 000
TULOT	1 645 653	2 390 000	2 300 000	2 825 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000
NETTO	-6 695 676	-18 491 000	-20 835 000	-18 089 000	-23 425 000	-20 975 000	-13 445 000	-8 835 000

INVESTOINTIEN PERUSTELUT

Kunnanhallitus

Aineeton käyttöomaisuus

Vuonna 2019 jatketaan kunnan omistaman aineettoman käyttöomaisuuden myymistä. Asunto-osakkeiden myyntituloihin on arvioitu 100 tuhatta euroa vuodelle 2018.

Irtain omaisuus

Atk-hankinnat

Konesalin laitteistojen uusintaan varataan 140 000 euroa, jolla uusitaan useita palvelimia sekä levyjärjestelmä. Henkilöstöhallinnon HR-ratkaisujen kehittämiseen varataan 125 000 euroa. Sähköisen asioinnin kehittämiseen varataan 60 000 euroa. Käyttöön pyritään saamaan palautejärjestelmä ja mobiilisovellus. Tiedolla johtamisen kehittämiseen 50 000 euroa sekä tiedonhallinnan kehittämiseen 35 000 euroa. Kokoustilojen AV-laitteita on tarkoitus uusia 40 000 eurolla.

Muu irtain omaisuus

Kierrätyskeskuksen ja remonttipartion toimintaan tarvittavien autojen uusimiseen varataan yhteensä 75 tuhannen euron määräraha. Mahdollisuuksien mukaan jatketaan myös kunnan kokoustilojen kehittämistä.

Osallistuva budjetointi

Osallistuvaa budjetointia jatketaan varaamalla talousarvioon 50 tuhannen euron suuruinen määräraha kohdennettavaksi kuntalaisten toivomalla tavalla.

Lasten ja nuorten lautakunta

Irtain omaisuus

Painimatot Kuoppanummen koulukeskuksen painisaliin 10 000€

Kuoppanummen koulukeskus on aloittanut toimintansa vuonna 2004, jolloin koulukeskukseen on hankittu ensikertaisen kalustuksen yhteydessä tarvittavat välineet koulun käytössä oleviin erilaisiin tiloihin. Eräiden seuratoimintojen siirtyessä toisiin tiloihin, koulukeskuksen painisalissa ei ole enää riittäväsi painimattoja. Investointi sisältyy tässä vaiheessa opetustoimen investointiesityksiin.

Laavu- ja kotarakennelmat suunnitelmallisesti eri koulujen ja päiväkotien piha-alueille 25 000€

Useissa kouluissa ja päiväkodeissa on toteutettu luonto-opetusta, jolloin opetusryhmät saattavat toteuttaa koko opetuksen ulkotiloissa. Tulevien vuosien aikana tulee suunnitella kestävät ja turvalliset laavu- ja kotarakennelmat koulujen ja päiväkotien piha-alueille yhteistyössä tilapalvelun kanssa.

Ensikertainen kalustaminen

Kirkonkylän Campusin ensikertainen kalustaminen, 810 000 €

Kirkonkylän Campus, jossa toimii Vihdin Yhteiskoulu, Pappilampellon koulun vuosiluokat 4-6, nuorisotilat sekä kirjasto, otetaan suunnitelman mukaan käyttöön syksyllä 2019. Koulujen ja nuorisotilan ensikertaan kalustamiseen on varaus 810 000 euron hankinnoille. Ensikertainen kalustus sisältää

-	koulu- ja nuorisotilakalusteita + nuorisotoimen irtaimisto	505 000 euroa
-	liikuntavälineitä	45 000 euroa
-	TVT	150 000 euroa
-	fysiikan, kemian, biologian, maantieteen, musiikin ja kuvataiteen opetusvälineitä	100 000 euroa
-	välituntivälineet	10 000 euroa

Kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunta

Ensikertainen kalustaminen

Kirkonkylän Campusille valmistuvan uuden kirjaston ensikertainen kalustus, 200 000 €

Irtain omaisuus

Muu irtain omaisuus

Vuosi 2020

Palvelutiskin uusiminen, 20 000 €

Pääkirjaston palvelutiskien ja niiden läheisyydessä olevan henkilökunnan alueen (ns. operatiivinen takati-la) toiminnan järjestely ja uusien kalusteiden hankinta vastaamaan palvelutarvetta. Talousarviovuodelle 2020 varataan 20.000 €.

Kirjasto-auto, 400 000 €

Kirjastoauton hankinta on ajankohtainen muutaman vuoden sisällä. Kirjastoauto on tarpeellinen Vihdin kokoisessa kunnassa, jossa on kyläkeskuksia ympäri kuntaa ja väkiluku kasvaa tasaisesti. Kuntalaiset käyttävät ahkerasti kirjastoautoa ja kokonaislainausmäärä on koko ajan pysynyt korkealla tasolla. Vuosittain pyritään n. 50.000-60.000 lainan määrään. Talousarviovuodelle 2020 varataan 400.000 €.

Kaavoitus- ja tekninen lautakunta

Kunnallistekniikan tulosalue

Valtion toiminnot (kunnan osuudet valtion hankkeisiin)

Kunnan osuus valtion tiehankkeisiin ja ratahallinnon hankkeisiin vuoden 2019 talousarviossa yhteensä 170 000 euroa, jotka kohdistuvat vt25 Veikkoinkorven liittymän rakentamisen jälkitöihin ja valtion teihin liittyviin kevyenliikenteenväylien turvallisuuden parantamistoimenpiteisiin. Tämän lisäksi suunnitellaan Meritien rautatiesillan pohjoiselle osalle kevyenliikenteenväylän silta. Talousarviovuosille on tehty varauksia Kuoppanummen ja Nissolan alikulkusillan rakentamiseen.

Kunnallistekniikan rakentaminen

Kunnallistekniikan rakentamiseen on varattu kokonaisuudessaan 4 175 000 euroa. Merkittävimpinä hankkeita ovat vuodelta 2018 siirtyvät Ukintien liittymäjärjestelyjen ja tien levennyksen toteutus 300 000 euroa sekä Ritalanrinteen asemakaavan N 179 katujen rakentaminen 350 000 euroa. Kunnallistekniikan määrärahoihin on varattu myös lentokentän asfaltointiin 750 000 euroa sekä huomioitu saatu 450 000 euron rahoitusosuus.

Muita merkittävämpiä kohteita ovat Maaniitynlahden asuinalueelle johtavan kevyenliikenteenväylän rakentamisen loppuun saattaminen 200 000 euroa.

Vihdissä vuonna 2020 järjestetään Sepänpihan alueella Kotinäyttely, jonka teemana on Pieni koti – iso elämä. Tämän vuoksi Sepänpiha aukion toteutukseen on varattu 250 000 euroa. Sepänpihan vieressä olevan Pajuniityn puiston rakentamista jatketaan ja sille on varattu määräraha 140 000 euroa.

Lisäksi toteutetaan pysäköintialueita tulevan Etelä-Nummelan koulukeskuksen alueelle ja toinen alue Vanhansepäntien ja Pihtisillantien risteysalueen läheisyyteen. Sepänpihan Kotinäyttelyn viereen Linnaniityn täyttömäelle rakennetaan valaistut kuntoportaat ja ulkoilureittejä sekä maisemoidaan.

Meritien lisäkaistarakentamista jatketaan 140 000 euroa. Työpaikka-alueiden rakentamista tehdään Ukintien perusparantamisella.

Valaistuksen uudisrakentamiseen on varattu 215 000 euroa vuodelle 2019, tästä käytetään mm. Maaniityn asuinalueen valaistuksen rakentamiseen 50 000 euroa. Hiekan teollisuusalueen valaistuksen uudistamiseen 60 000 euroa ja Pajuniityn katujen rakentamiseen 40 000 euroa. Sähköturvallisuusparannuksia tehdään 100 000 eurolla jolla uudistetaan vanhoja huonokuntoisia katuvalokeskuksia ja lisätään niihin katuvalaistuksen ohjausjärjestelmä.

Liikunta-alueiden rakentaminen

Liikunta-alueiden rakentamiseen on varattu yhteensä 60 000 euroa vuodelle 2019. Tällä määrärahalla tehdään ulkotilalaitteiden uusimista, koska vanhoihin välineisiin ei ole saatavilla enää varaosia. Lisäksi tehdään muita pieniä liikuntapaikkojen parannuksia.

Muu irtain omaisuus

Kunnallistekniikan irtaimen omaisuuden uusintaan varataan 200 000 euroa. Tällä määrärahalla on tarkoitus uusia liikunta ja maanrakennusyksiköihin vanhat pakettiautot joiden hankinta siirtyi vuodelta 2018. Lisäksi on tarkoitus hankia traktoriin monitoimiperäkärry. Lisäksi muuhun kalustoon varataan 50 000 euroa.

Elinvoimapaalveluiden tulosalue

Kiinteä omaisuus

Vihdin kunnan voimassa oleva maapoliittinen ohjelma on hyväksytty valtuustossa vuonna 2006. Maapoliittisen ohjelman päivittämistyö on käynnissä, ja työ etenee päätöksentekoon loppuvuoden 2018 aikana. Käytössä olevan maapoliittisen toimintamallin mukaan Vihdissä on tehty jokseenkin paljon maankäyttösopimuksia myös ensimmäistä asemakaavaa laadittaessa. Tämä ei kunnan kannalta johda taloudellisesti, saati yhdyskuntarakenteellisesti optimaaliseen lopputulokseen, minkä vuoksi toimintamalli on otettu tarkastelemaan maapoliittisen ohjelman päivitystyön yhteydessä.

Jotta Vihti kuntana voi säilyttää ja lisätä vetovoimaansa asuinpaikkana, on uusiin, kaavoitettaviin asuinalueisiin sekä olevien asuinalueiden ympäristön ylläpitoon ja parantamiseen pystyttävä satsaamaan nykyistä

enemmän. Yksi keino käytettävissä olevan resurssin kasvattamiseen on laatia ensimmäiset asemakaavat ensisijaisesti kunnan omistamalle maalle, jolloin kaavoituksesta saatava hyöty voidaan ohjata kokonaisuudessaan kunnan kehittämiseen. Jotta näin voidaan toimia, on raakamaata myös pystyttävä hankkimaan asumisen tarpeisiin silloin, kun sitä on kohtuuhintaan tarjolla kunnan kehittämisstrategian mukaisilla alueilla.

Talousarviota laadittaessa kunnan työpaikkatonttien tarjonta on huono. Alkavalla kaudella maanhankintaa tullaan painottamaan sellaisille liikenteellisesti keskeisille alueille, jotka voivat tulevaisuudessa muodostua työpaikka-alueiksi ja lisätä kunnan vetovoimaa myös yrittämisen näkökulmasta.

Vuonna 2018 maanhankintaan varattiin 1,5 miljoonaa euroa. Riittävää sekä asumisen että työpaikkatonttien tarpeeseen vastaavaa kaavoitusta varten tulee budjetissa varautua maanhankintaan 1,5 miljoonalla eurolla myös vuodelle 2019.

Muu irtain omaisuus

Pakettiauton vaihto

Mittaus toiminnan sujumisen kannalta on tärkeää, että myös käytössä olevat autot ovat mahdollisimman luotettavia. Mittaus toiminnassa auto joutuu melko kovaan rasitukseen johtuen mm. jatkuvista lyhyistä ajomatkoista sekä erilaisista ajo-olosuhteista. Normaalisti autot on vaihdettu 7 vuoden välein. Tänä aikana ei vielä ilmene suurempia huoltotarpeita ja vaihtoautosta saa myös kohtuullisen hyvityksen. Mittaus toimien resurssitilanteesta johtuen autojen käyttö on viime vuosina ollut normaalia vähäisempää, joten vaihtovälikin on pidentynyt. Nykyisistä autoista Volkswagen Transporter on hankittu vuonna 2010 ja Ford Transit 2012. Ennen kilpailutusta tehdään selvitys siitä, kumpi autoista on järkevintä vaihtaa ensin. Hankinnassa tullaan huomioimaan mahdollisuuksien mukaan myös auton ympäristöystävällisyys esim. käyttövoima ja kulutus.

2019	40 000 €
------	----------

Tilapalvelu taseyksikkö

Vihdin Kirkonkylän Campus

Vihdin kunnanvaltuusto 11.9.2017 päätti muuttaa 21.3.2016 § 15 tekemäänsä päätöstä siten, että Vihdin kirkonkylän Campusin uusi kokonaismääräraha on 24 619 000 euroa. Investointi toteutetaan kokonaan kunnan omaan taseeseen. Vuodelle 2019 varataan 9 619 000 euroa sekä vuodelle 2020 kaksi miljoonaa euroa. Liikuntahalli on saanut valtionavustusta 750 000 euroa, josta on kohdistettu 525 000 euroa vuodelle 2019.

Etelä-Nummelan koulukeskus

Etelä-Nummelan alueen jatkosuunnittelu on käynnistetty siten, että syksyllä 2021 on tavoitteena ottaa käyttöön koulu- ja päiväkotikeskus. Rakentaminen on tarkoitus toteuttaa mahdollisuuksien mukaan puurakentamisena. Hankkeen suunnitteluun ja rakentamiseen on varattu määrärahat suunnitelmavuosille. Hankkeen suunnittelun edetessä tulee tarkentaa hankkeen kokonaiskustannusarvio.

Perusturvakuntayhtymä Karviaisen käyttämien tilojen kunnostus

Vuodelle 2019 on varattu talousarvioon 200 000 euron määräraha. Määrärahalla toteutetaan Karviaisen toiminnan muutosten edellyttämiä rakennusteknisiä ja taloteknisiä muutoksia lähinnä Nummelan terveysasemalla. Kiireellisimpinä kunnostus- ja korjaustoimenpiteinä pidetään hissien peruskorjausta ja hissikorin

päivittämistä, jäähdytyksen toteuttamista mm. laboratoriotiloihin ja terveysaseman rakennusautomaation ja ilmanvaihdon/jäähdyksen peruskorjauksen suunnittelun aloittamista pl. vuodeosasto. Pappilanpellon hammashoitolan jäähdytyksen toteuttamiseen varataan noin 21 000€.

Kuntalan remontointi

Vihdin yhteiskoulun laajennusosa valmistuu kesällä 2019. Valmistumisen myötä myös kirjasto siirtyy uusiin tiloihin. Entisistä kirjaston tiloista Kuntalasta on käynnistetty hankesuunnitelma, jossa selvitetään voidaanko rakennukseen sijoittaa esim. museo. Hankesuunnitelmassa tutkitaan useampi eri laajuusvaihtoehto.

Liikuntasalien kunnostus

Huhmarnummen koulun ja Pappilanpellon koulun liikuntasalien lattian kunnostaminen.

Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset

Kiinteistöjen suunnitelmallisten peruskorjausten määräraha on vuodelle 2019 ja taloussuunnitelmavuosille miljoonaa euroa. Määrärahajaoaksi on suunniteltu seuraavaa. Vihdin kunnan kiinteistöjen suunniteltomien ns. vikakorjauksien määrä on kasvanut. Kohdan 8 määrärahaa voidaan käyttää energiakatselmuksien ja pts-suunnitelmien tekemiseen, mikäli resursseja ei ole tarpeen käyttää vikakorjauksiin täydessä laajuudessa.

1. Tila- ja toimintamuutokset

Tilojen käytön tehostamistarpeesta johtuen talousarvioon ja taloussuunnitelmaan varataan 50 000 euroa tilamuutoksiin vuosittain.

2. Pihavarusteiden korjaukset (EU-normit)

Päiväkotien ja koulujen leikkivälineiden ja pihavarusteiden EU-normien mukaisuus on tarkastettu 2018 ja korjaussuunnitelma on laadittu. Akuuteimmat korjaukset tehtiin syksyllä 2018. Keväälle 2019 on suunniteltu leikkivälineiden korjaustoimenpiteiden jatkamista, keinujen turva-alueiden kunnostaminen ja puhdistus, sekä hiekkalaatikoiden hiekkojen vaihto yhteensä noin 75 000 euroa.

Lisäksi liikkuva koulu-hankkeen omavastuuosuuteen on Tilapalvelujen varattava 30 000€. Se on Tilapalvelun osuus AVI:n avustuksen omavastuuosuudesta, loput omavastuuosuudesta tulee sivistyspuolelta.

Tilapalvelu vastaa jatkossa koulujen rikkoutuneiden liikuntavälineiden uusimisesta aiheutuneista kustannuksista. Varaudutaan budjetissa 15 000 euroa.

3. Sisäilmakorjaukset

Vuoden 2019 talousarvioon varataan 100 000 euroa. Vuodelle 2019 varatulla summalla tehdään välttämättömiä sisäilmaan liittyviä parannuksia ja korjauksia. Tällöin tehdään mm. sisäilmatutkimuksia ja sisäilmakorjauksia sekä ennalta ehkäistään sisäilmaongelmien syntymistä. Suunnitteluvuosina jatketaan tätä korjausten sarjaa. Taloussuunnitteluvuosille on varattu 100 000 euroa vuosi.

4. Talotekniikkakorjaukset

Vuoden 2019 talousarvioon varataan 210 000 euroa. Vuodelle 2019 varatulla summalla tehdään välttämättömiä talotekniikkaan liittyviä parannuksia ja korjauksia. Tästä rahasta käytetään rakennusautomaation kehittämiseen ja valvomon parantamiseen n.70 000€. Vihdin kunnan rakennusautomaatio on tullut tiensä päähän. Jokainen alueella ollut ukonilma aiheuttaa laitteiden rikkoutumisen. Olemassa olevaan järjestelmään ei saada enää uusia laitteita vaan nykyisiä laitteita yritetään korjata. Muut mahdolliset kohteet esi-

merkiksi Pääkirjaston rakennusautomaation päivittäminen vastaamaan tämän päivän tarpeita n.60 000€, Enkoran laajentaminen, Kuoppanummenkoulu ja Otalampi-talo noin 60 000€ sekä muut talotekniikkakorjaukset.

5. Ilkivaltakorjaukset ja ilkivallan ehkäiseminen

Vuoden 2019 talousarvioon varataan 70 000 euroa. Tämä määräraha käytetään ilkivaltakorjauksiin ilkivallan ennaltaehkäisyyn sekä pääkirjaston kameravalvonnan päivittämiseen.

6. Turvallisuus / paloturvallisuus

Vihdin kunnan vanha kiinteistökanta sekä jatkuvasti tarkentuvat turvallisuuteen liittyvät vaatimukset ja määräykset aiheuttavat tarpeen turvallisuusriskien kartoittamiseen ja korjaamiseen. Kartoitustyötä tehdään yhteistyössä palotarkastajien kanssa. Talousarvioon taloussuunnitteluvuosille on varattu tarkoitukseen 70 000 euroa vuosittain.

7. Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset

Vuoden 2019 talousarvioon on pienkorjaukset jaettu suunnitelmallisiin ja suunnittelemattomiin korjauksiin. Vihdin kunnan vanhenevaa kiinteistökantaa sekä vanhenevaa talotekniikkaa tulee korjata ja ylläpitää suunnitelmallisesti. Suunnitelmallisilla korjausinvestoinneilla voidaan pidentää kiinteistöjen käyttöikää hallitusti. Vuoden 2019 talousarvioon varatulla 200 000 euron summalla jatketaan suunnitelmallisten korjausten sarjaa. Pienkorjaukset käsittävät yleisesti mm. julkisivurakenteiden korjauksia ja huoltomaalauksia; vesikattorakenteiden korjauksia ja uusimisia; talotekniikkaan liittyviä korjauksia; sisäpintojen korjauksia mm. lattiatpinnoitteiden uusimisia, sisäseinien huoltomaalauksia; kiintokalusteiden ja varusteiden korjauksia ja uusimista. Taloussuunnitteluvuosille on varattu samoin 200 000 euroa vuosi.

8. Kiinteistöjen suunnittelemattomat "ns. vikakorjaukset"

Suunnittelemattomat ns. vikakorjaukset lisääntyvät vuosittain kiinteistökannan sekä talotekniikan ikääntyessä. Suunnittelemattomat vikakorjaukset ovat arvaamattomia korjaustarpeita, jotka täytyy suorittaa, jotta kiinteistön käyttö voi jatkua. Arvaamattomiin vikakorjauksiin tarvittavien resurssien määrä vaihtelee vuosittain. Tarvittavia resursseja on näin ollen luonnollisesti vaikea etukäteen arvioida. Talousarvioon ja taloussuunnitteluvuosille on varattu 180 000 euroa vuosi.

Nummelan koulun keittiön muutostyöt

Nummelan koulun keittiö perusparannukseen varataan vuodelle 2019 yhteensä 550.000 euron määräraha. Aikaisempaa kustannusarviota on korotettu keittiön ilmanvaihtojärjestelmän välttämättömän uusimistarpeen vuoksi.

Muu irtain omaisuus

Tilapalveluun on varattu vuosittain 200 000 euroa. Vuonna 2019 on tarkoitus hankkia kaksi uutta kiinteistönhoidon käyttöön tarkoitettua autoa. Rakennusautomaatiojärjestelmän, että turvajärjestelmien uusimiseen on myös varattu määrärahaa.

Vihdin Vesi

Vihdin keskuspuhdistamon yleissuunnittelu

Nykyiset laitoksen ovat rakennettu 1976 ja 77. Kirkonkylän laitos on mitoitukseltaan jäänyt liian pieneksi eikä täytä lupaehtojaan, Nummelan laitosta on vuosien aikana paranneltu, mutta peruskorjausta ei ole tehty. Hankkeen tarkoitus on löytää elinkaareltaan tehokkain tapa toteuttaa Vihdin kunnan jätevesien käsittely. Hankkeessa arvioidaan eri vaihtoehdot jäteveden käsittelyn mahdollistamiseksi Vihdin kunnan alu-

eella sekä tehdään parhaaksi valitusta vaihtoehdosta esisuunnitelma. Hankkeen budjetti vuodelle 2019 on 100 000 euroa.

Vedenottolähteet ja laitoksien saneeraukset

Vuonna 2018 on tutkittu Nummelanharjun Lohjan puoleisen alueen pisteitä ja todettu, ettei alue sovellu pohjaveden tuotantoon. Vuonna 2019 tehdään lisätutkimuksia vedenhankintakohteen löytymiseksi lähempänä Nummelanharjua. Hankkeen budjetti on vuodelle 2019 50 000 €. Hankkeen tarkoitus on palvelukyvyn parantaminen sekä palveluresurssien lisääminen.

Paineajotavan lisääminen vedentuotantoon. Hankkeen tarkoitus on mahdollistaa vedenjakelu ilman vesitorneja, nykyinen järjestelmä ei mahdollista Nummelan vesitornin käytöstä poistamista. Nummelan vesitornin käyttäminen on tällä hetkellä pakollista koko Vihdin alueen vesihuollon painetason turvaamiseksi. Hankkeen budjetti on 90 000 € vuodelle 2019.

Kirkonkylän vesitorni. Hankkeen tarkoituksena on vuonna 2018 teetetyn Kirkonkylän vesitornin kuntotarkastuksen edellyttämät toimenpiteet. Hankkeen budjetti vuodelle 2019 on 30 000€. Hankkeen tarkoitus on turvata veden hygieenistä laatua.

Verkoston uudisrakentaminen ja saneeraus

Vihdin alueella on noin 30 kilometriä Himaniittiputkea (asbestisementti), joiden saneeraus on ajankohtaista vedenjakelun toimintavarmuuden ylläpitämiseksi. Putki on tavanomaista 60-70 luvun materiaalia joka on hygieenisistä syistä hyvä materiaali, mutta sen tärinänkesto on heikko. Lisäksi putkeen kohdistuva työ on asbestityöksi luokiteltua työtä. Saneerattava osuus vuonna 2019 on Metsätie-Joukolantie välinen noin 1 km pituinen osuus. Lisäksi tarkoitus on käynnistää Himaniitti-putkiston suunnitelmallinen saneerausohjelma, jossa putket vähitellen korvataan muoviputkella. Vuoden 2019 budjetti on 300 000 €.

Painuneen jätevesiviemärilinjän uusiminen Ali-Haakkointiellä. Viemäriverkoston vuotovesien määrä on kasvanut viime vuosina ja näiden pienentämiseksi jatketaan Kirkonkylällä vuotovesiselvityksiä. Lisäksi tarkoituksena on käynnistää viemäriverkoston osalta saneerausohjelman laatiminen. Vuoden 2019 budjetti on 300 000 €.

Vesihuoltoverkoston uusinvestointeihin vuodelle 2019 varataan yhteensä 900 000 €. Suurimpia uusinvestointi kohteita ovat: Kalkkimäenkujan vesihuollon rakentaminen (sis. radan alituksen) 250 000 € sekä Ritälänrinteen alueen vesihuoltoa varten rakennettavat yhdyslinjat ja jätevedenpumppaamo 400 000 €. Pienempiä uudishankkeita ovat mm. Sepänaukion ja Maaniitynlahden kevyenliikenteenväylän kuivatuksen rakentaminen, yhteensä 200 000 €. Lisäksi varaudutaan pieniin ennakkoimattomiin vesihuollon muutos- ja saneeraustöihin 50 000 €.

Puhdistamoiden investoinnit

Nummelan puhdistamon pilotointi liittyy Volute-lietteenpuristimeen. Pilotoinnilla haetaan tulevaa tekniikkaa keskuspuhdistamolle. Hankkeen budjetti on 80 000 € vuodelle 2019. Tarkoitus on löytää käyttökustannuksiltaan kustannustehokas prosessi.

Lietteenkuivain. Tarkoitus on hankkia uusi lietteenkuivain, puhdistamoilla on tällä hetkellä yksi kappale lietteenkuivaimia. Nykyisellä lietteen kuivaimella kuivataan Kirkonkylän ja Nummelan lietteet. Mikäli kuivain hajoaa tai on tavanomaisia pidempiä huoltotoimenpiteitä sakeutettua jätevetä joudutaan ajamaan naapurikuntiin. Nykyinen lietteenkuivain on 10 vuotta vanha ja vuosihuollossa siinä huomattiin olevan kulumaa, jolloin kuivaimen kapasiteetti ei ole enää riittävä nykyiselle lietemäärälle vaan lietettä joudutaan kuivaamaan myös ylitönnä. Hankinnalla on tarkoitus tehostaa toimintaa kun lietettä voidaan kuivata enemmän työajalla. Hankkeen budjetti kaudelle 2019 on 100 000€

Muu irtain omaisuus

Varaudutaan vuodelle 2019 vesilaitoksen irtaimen omaisuuden hankintoihin.

Pumppaamoiden saneeraus

Vihdissä on yli 100 pumppaamoa, joista noin 20 % on rakennettu ennen vuotta 1985. Pumppaamoiden laskennallinen saneerausikä on 30-70 vuotta. Pumppaamoista 3 on luoki-teltu saneerausta vaativaksi vuonna 2019, saneerauksien budjetti on 75 000 €. Hankkeen tarkoitus on pa-rantaa jätevesiverkon luotet-tavuutta.

Ateria ja puhdistuksen tulosalue

Ensikertainen kalustaminen

Nummelan koulun keittiön peruskorjaus

Nummelan koulu peruskorjattiin vuosina 2014–2016 ja keittiötilaa ei peruskorjattu samanaikaisesti. Tällöin Nummelanharjunkoulu oli toimitettavien aterioiden varassa ja ateriatuotannon kapasiteetti oli täynnä. Keittiön peruskorjaus on perusteltua tilojen suhteen (hankesuunnitelma).

Keittiön laite- ja kalustehankintoihin varataan erillishankkeena 120 000 euroa (ei sisällä kyl-mä/pakastehuoneita). Kylmä- ja pakastehuoneet kuuluvat tilapalvelun peruskorjauksen kokonaiskustan-nuksiin. Keittiön saattaminen asianmukaiseen kuntoon edellyttää muutoksia ja korjauksia ilmanvaihtokana-vistoon. Niiden kustannukset on esitetty tilapalvelun talousarviossa.

Vihdin yhteiskoulu, Pappilapellon koulu, Kirkonkylän kirjasto sekä nuorisotilat ja kirkonkylän liikuntahalli (Campus)

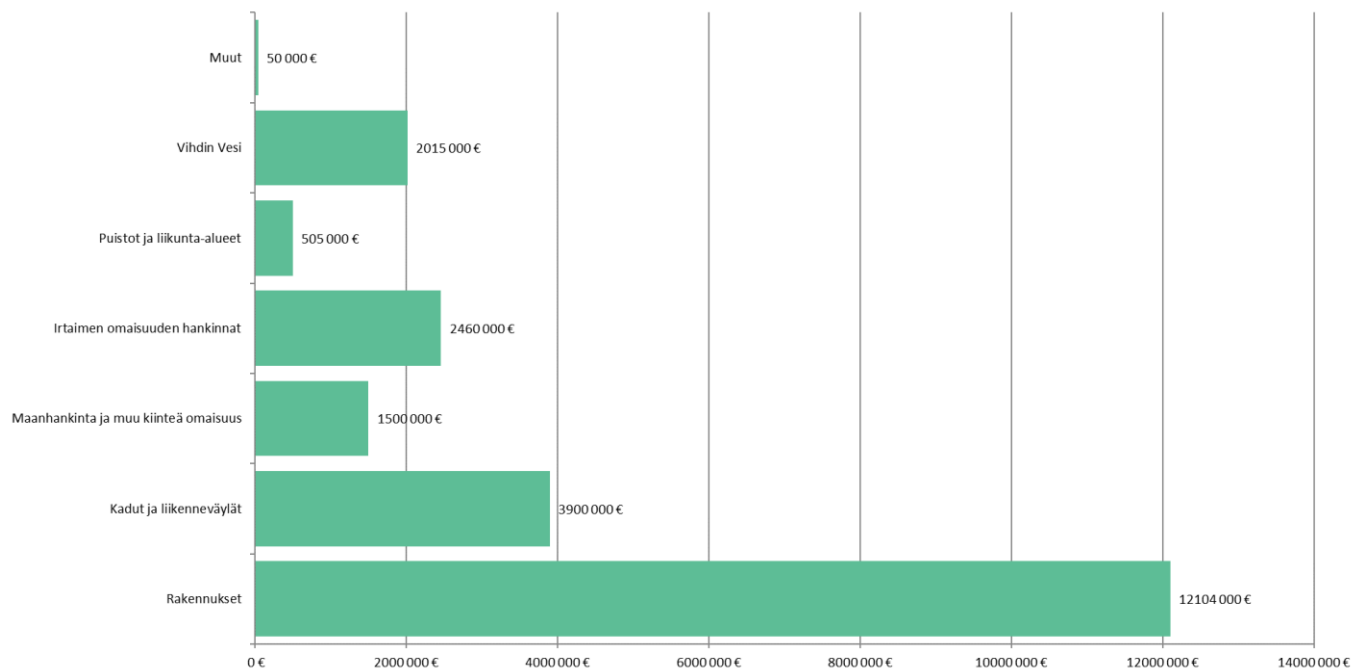
Vihdin Puhdistus hankkii uusia tiloja varten 2 yhdistelmäkonetta, laitospesukoneet ja kokolattiamaton hoi-toon liittyen oman laitteen. Koneisiin varataan erillishankkeena 30 000€.

Aterian irtaimiston hankinta

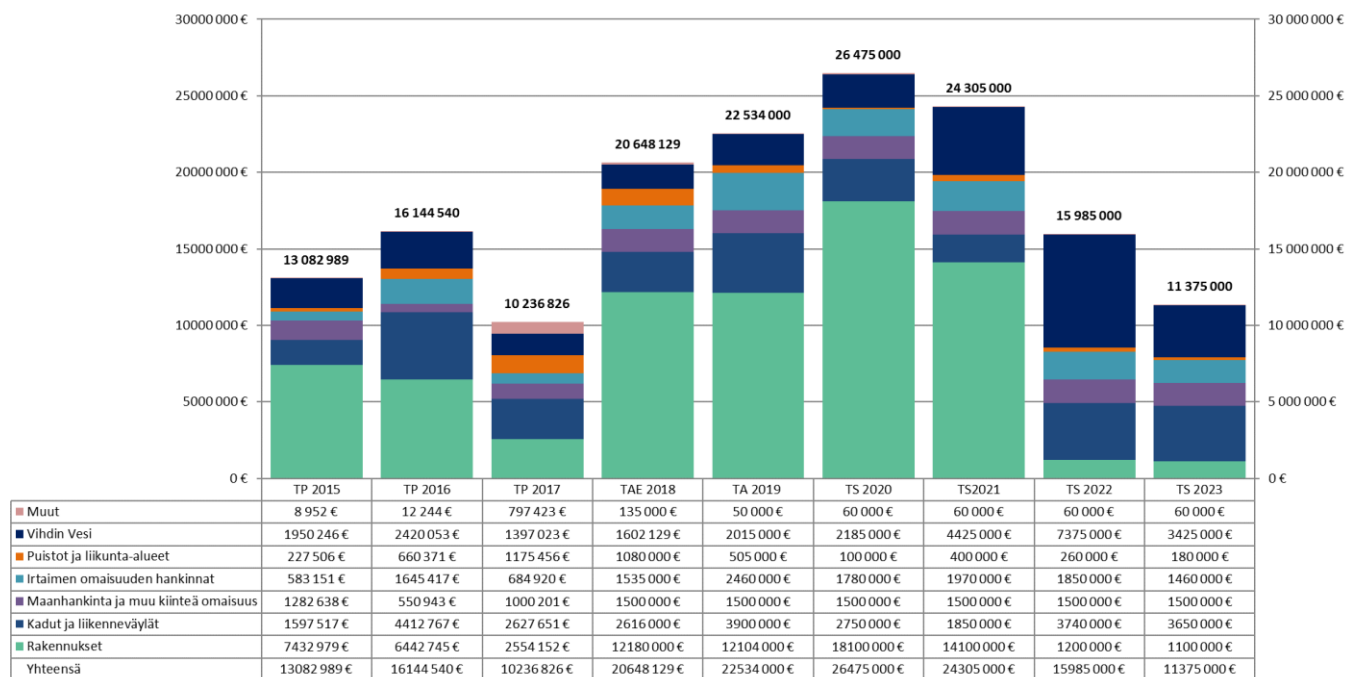
Aterian laitteiden ja kalusteiden uusimisiin varataan 170 000€. Suurkeittiöt (3) ovat vuosina 2004-2009 valmistuneita, joissa laite- ja kalusteuusimistarpeita on ilmennyt useita. Näitä ovat mm. on Kuoppanummen astiapesukone, Pohjoisen (VYK) padat (4kpl) ja Otalammen yhdistelmäuuneista osa.

Palvelukeittiössä (21) ilmenee laiteuusimistarpeita vuosittain eri kohteissa. Ne ovat yleensä astianpesuko-neita, yhdistelmäuneja, kylmä- ja pakastelaitteita ja ruokailulinjastoihin. Määrärahaa kohdistetaan eri kohteisiin kiireellisyyden mukaan.

INVESTOINTIEN YHTEENVETO

KUVIO 15. Vuoden 2019 investointien jakautuminen

KUVIO 16. Investointimenojen kehitys 2015–2023

12 RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa osoitetaan kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja kuinka rahoitustarve katetaan. Samoin ilmenee kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se käytetään.

RAHOITUSLASKELMAN RAKENNE JA SISÄLTÖ

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta

Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista sekä rahoituksen korjauseristä. Käyttöomaisuusinvestoinnit ovat investointiosan käyttöomaisuuden hankintamenot ja tuloina rahoitusosuudet investointeihin sekä käyttöomaisuuden myyntitulot.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta

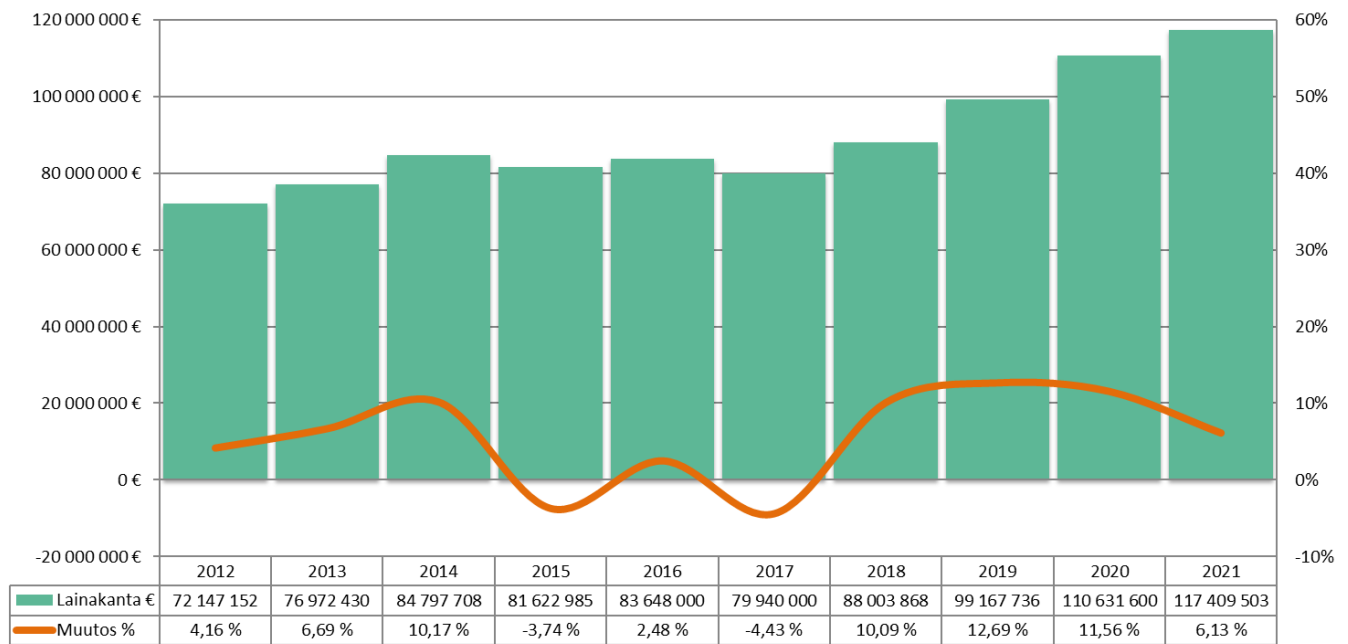
Antolainojen muutokset sisältävät kunnan myöntämät lainat ja sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset. Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä kuinka paljon kunta ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

Budjettilainojen määrän ja lyhytaikaisten lainojen limiitin vahvistaminen

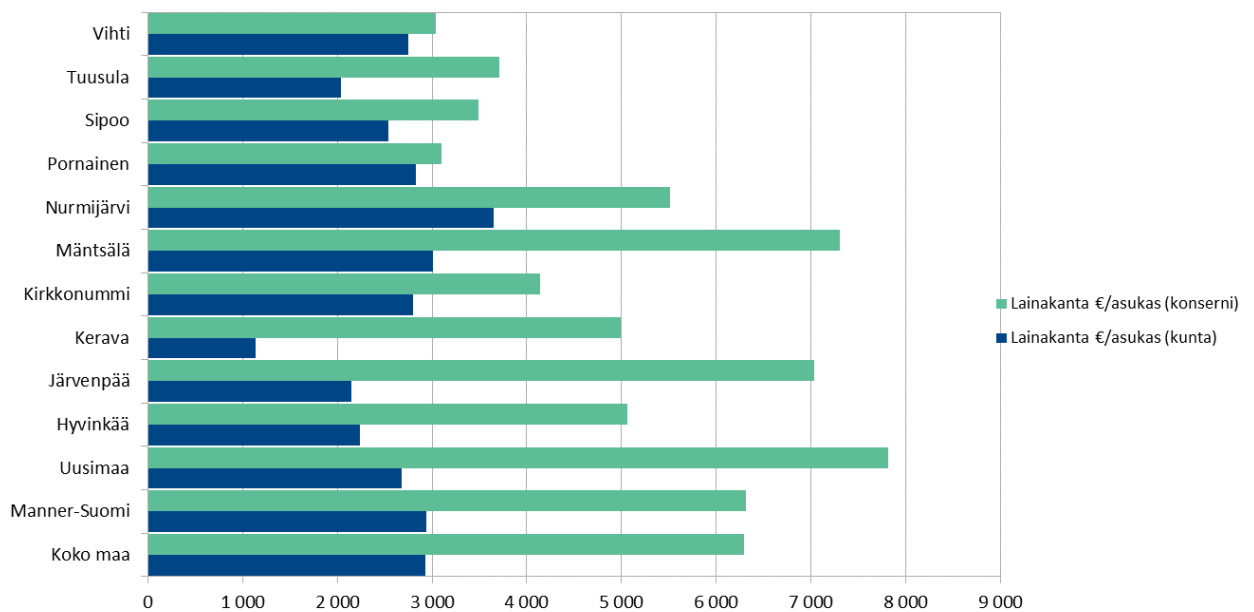
Kunnanhallituksella on talousarviovuoden aikana oikeus ottaa uutta pitkäaikaista lainaa 30 milj. euroa. Kunnanhallituksella on oikeus ottaa lyhytaikaista lainaa (laina-aika enintään vuosi) siten, että lyhytaikaista lainaa on samanaikaisesti käytettävissä enintään 40 miljoonaa euroa.

Kunnan lainasalkun kehittyminen vuosina 2019–2021

Vuosien 2019–2021 kohdistuvien merkittävien investointihankkeiden takia Vihdin kunnan lainakanta tulee kasvamaan vauhdilla. On ensisijaisen tärkeää, että kunnan tulorahoitusta pystytään vahvistamaan taloussuunnitelmassa esitetystä, jotta lainakannan kasvua pystytään hidastamaan. Ennusteen perusteella Vihdin kunnan lainakanta tulee olemaan vuoden 2018 lopussa noin 88 miljoonaa euroa, vuoden 2019 lopussa 98,2 miljoonaa euroa, vuonna 2020 noin 110,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2021 noin 117,4 miljoonaa euroa.

KUVIO 16. Vihdin kunnan lainakannan kehitys 2012–2021

KUVIO 17. Vihdin asukaskohtainen lainakanta suhteessa muihin Kuuma-kuntiin 2017

VIHDIN KUNTA
RAHOITUSLASKELMA 2017-2021

	TP 2017	MTA 2018	Ennuste 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta						
Tulorahoitus	14 628 467	7 653 957	4 711 081	8 270 802	12 399 404	15 091 727
Vuosikate	15 222 717	9 013 957	5 951 224	9 770 802	13 899 404	16 591 727
Satunnaiset erät	-492 724	0	119 857	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-101 526	-1 360 000	-1 360 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Investoinnit	-8 664 775	-19 616 000	-17 472 843	-19 609 000	-24 525 000	-22 355 000
Pysyvien vastaavien investoinnit	-10 236 827	-22 006 000	-19 212 843	-22 534 000	-26 475 000	-24 305 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	88 529	90 000	240 000	975 000	0	0
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 483 523	2 300 000	1 500 000	1 950 000	1 950 000	1 950 000
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	5 963 691	-11 962 043	-12 761 762	-11 338 198	-12 125 596	-7 263 273
Rahoitustoiminnan rahoitusvirta						
Antolainauksen muutokset	6 681	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	6 681	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	-3 708 055	10 497 201	8 063 868	11 163 868	11 463 864	6 777 903
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	15 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 208 055	-12 502 799	-11 936 132	-11 336 132	-11 536 136	-11 222 097
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 500 000	3 000 000	0	2 500 000	3 000 000	3 000 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 205 410	385 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-2 495 963	10 882 201	8 363 868	11 463 868	11 763 864	7 077 903
Rahavarojen muutos	3 467 728	-1 079 842	-4 397 894	125 670	-361 732	-185 370

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus %	150 %	41 %	31 %	45 %	53 %	68 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	68 %	26 %	19 %	29 %	37 %	47 %
Lainanhoitokate	1,235	0,823	0,571	1,003	1,385	1,733
Lainakanta 1000€	79 940	90 437	88 004	99 168	110 632	117 410
Lainaa /asukas	2 760	3 075	3 011	3 360	3 711	3 899
Asukasluku	28 959	29 411	29 224	29 516	29 811	30 110

V/HTA